

2.8° 141

Zschedženak.

W r o t y f a

ja Sserbow

na lěto

1887.

Z nakładom Maćicy Serbskeje.

W kommissiji M. Smolerja.

Cziščę Smolerję knižicziščętnje w macziczym domje w Budyšinje.

W tutym 1887. lécze po Khrystufu, kotrej ma 365 dnjow, liczi so lèt:

wot stworjenja swěta	5836,
= wustajenia julianskeje protyki	1932,
= czerpjenja a horjestacja Khrystufoweho	1854,
= spoczatka křesćijanstwa w Szerbach	867,

wot jakoženja Budyšskeho tachantstwa	667,
= spoczatka reformazije	370,
= naroda krala Alberta	59,
= jakoženja Maczizy Szerbskeje	40.

Zyrkwinske lětne swamjenja.

W porjedzenej Zrjechorjowej protyzy:	W starej julianskeje protyzy:
7	7
20	20
15	15
B	D
VI	XXVII
10. haprleje	5. hapr.
27. novembra	29. nov.

Saczmicze flónza a měšacžka.

W lécze 1887 so flónzo dwójzy saczmi, měšacžk teho runja; pola naš budže jeno druhe saczmicze měšacžka, a s džela druhe saczmicze flónza widžecž. — Prěnje saczmicze flónza směje so 22. małego rózka wječor 7 hodž. 30 min. hač do 23. mał. rózka rano 1 hodž. 14 min., druhe, dospołne, pač 19. augusta rano 3 hodž. 54 min. hač do połdnja do 8 hodž. 49 min. Tole saczmicze budže pola naš wot flónza sřhadjenja hač rano do 5 hodž. 54 min. widžecž. Prěnje saczmicze měšacžka směje so 8. mał. rózka do połdnja 10 hodž. 3 min. hač do pšćipolniju do 12 hodž. 20 min., druhe 3. augusta wječor 8 hodž. 25 min. hač do 10 hodž. 52 min.

W lécze 1887 měšacžk D knježi.

Stolětna protyka praji, so su te lěta, w kotrychž měšacžk knježi, bóle mokre, dylži symne a řuche.

Na lěto budže jara mokre a pšchi tym cžopke; měrž je symny a deřčezkojty; meja teho runja; junij je rjany a deřčezkojty.

W lécze je s řhwiłemi cžopko, tola pač tež husto symne wjedro.

Rařyma a řyma stej pšchi sapoczatku symnej a mokrej a smějetej řrěnju symu; pšchi kónzu novembra a w dezembu řněš pšchidže, a na to nastanje wótre mjerřnjenje. W tutej řymje wowzy a pčžoły jara kónz bjeru.

Na lětny řym, kaž wowř a jecžmjen, budže řrěnje řně dawacž, njeřně so pač pšches měru sahe wořycž. Wjele řyma budže, ale mało wotawy.

Rařymny řym, je-li sahe wořyty, so lohzy njeřařy. Rózka a pščeniza smějetej wjazy řlomy, hač řorna. Rařymu dyrbi so wřchitko sahe wořycž a řymjo so prawje řawřócžicž. Šřadu wjele njebudže. Mózne wichory a řhlne deřčezki wjele řřfody naczinja. řuřanzy, waki a myře pšody řemje wobřřfodža. Wjele řybow, mało řornow.

Šřtyri lětne cžakny.

Sapocžatk nalecža: 20. měrza wječor 11 hodž.
= lécža: 21. junija wječor 7 hodž.
= nařymy: 23. řeptembra dospołdnja 10 hodž.
= řymy: 22. dezembra rano 4 hodž.

Šřtyri kwatembry.

W porjedzenej Zrjechorjowej protyzy:	W starej julianskeje protyzy:									
2. měrza	<table border="0"> <tr> <td rowspan="4" style="font-size: 3em; vertical-align: middle;">}</td> <td>Reminiscere</td> <td>25. mał. rózka</td> </tr> <tr> <td>řw. Trojizy</td> <td>27. meje</td> </tr> <tr> <td>řřhiza</td> <td>16. řeptembra</td> </tr> <tr> <td>Luzije</td> <td>16. dezembra</td> </tr> </table>	}	Reminiscere	25. mał. rózka	řw. Trojizy	27. meje	řřhiza	16. řeptembra	Luzije	16. dezembra
}			Reminiscere	25. mał. rózka						
			řw. Trojizy	27. meje						
			řřhiza	16. řeptembra						
	Luzije	16. dezembra								
1. junija										
21. řeptembra										
14. dezembra										

Jutrowna tabella.

1888: 1. hapr. (přh. I.)	1892: 17. hapr. (přh. I.)
1889: 21. haprleje.	1893: 2. haprleje.
1890: 6. haprleje.	1894: 25. měrza.
1891: 29. měrza.	1895: 14. haprleje.

12 njebeřřkř řnamjenjow.

♈ boran,	♋ řaw,	♌ řřlěnik,
♍ řnył,	♎ řnjeřna,	♏ řoforořł,
♐ dwójnikaj,	♑ waha,	♒ wódnj muž,
♓ řał,	♈ řřřorpion,	♉ řyřje.

Abbreviatury abo pšchifřřřdenja řłowow.

☉ řlónzo, ☽ měšacžk, ☺ połny měšacžk, ☾ po- řřledni běřřřkř, ☼ młody měšacžk, ☽ přrni běřřřkř, řřh. p. řřhadjenje popołdnju, řřh. d. řřhadjenje dospołdnja, řřh. p. řřhwanje popołdnju, řřh. d. řřhwanje dospołdnja, ř. hodžina, m. minuta.

1887. Januar,

wulki rózŕ, ma 31 dnjow.

Udźenje a dnj.	Porjedźena protyka.		Stara julianŕta protyka. December.	☉		☾	fŕh. a fŕh. h. m.
	Ewangelŕka.	Katholŕka.		fŕhadź. h. m.	fŕhom. h. m.		
Text dop.: Jan. 4, 34—36; pop.: Romŕf. 8, 24—28.							
1 ŕobota	Nowe lto	Nowe lto	20 Ignacija	8	5 4	2	11 33
1. tydźeń. Text dop.: Luk. 12, 16—21; pop.: Lit. 3, 4—7.							
2 mjeđzela	N. p. n. l.	N. po n. l.	21 29. p. s. tr.	8	5 4	3	fŕh. d.
3 pndźzela	Enocha	Genoveŕy	22 Anastasije	8	5 4	4	0 36
4 wutora	Methusalema	Tita	23 Pawoła	8	5 4	5	1 41
5 ŕjeda	Simeona	Telesŕora	24 Eugenije	8	4 4	7	2 47
6 ŕhtwrtŕ	3 kralow	Swj. 3 kral.	25 Boŕi dź.	8	4 4	8	3 54
7 pjatŕ	Małcharja	Luciana	26 Ma. Boŕ.	8	4 4	9	5 1
8 ŕobota	Bałzarja	Severina	27 ŕepana	8	3 4	10	6 7
2. tydźeń. Text dop.: Mat. 3, 13—17; pop.: Gal. 3, 23—29.							
9 mjeđzela	1. n. p. 3ŕ.	1. n. po 3 ŕ.	28 30. p. s. tr.	8	3 4	11	fŕh. p.
10 pndźzela	Pawoła putn.	Agathona	29 njew. dź.	8	3 4	13	5 16
11 wutora	Erharda	Hygina	30 Anisije	8	2 4	14	6 30
12 ŕjeda	Reinholda	Arkadija	31 Melanije	8	2 4	16	7 49
13 ŕhtwrtŕ	Hilarija	Bohumra	1 jan. 1887	8	1 4	17	9 8
14 pjatŕ	Felixa	Felixa	2 Sylvestra	8	0 4	19	10 27
15 ŕobota	Gabalufa	Mawra	3 Malachije	7	5 9 4	20	11 43
3. tydźeń. Text dop.: Mat. 4, 1—12; pop.: Romŕf. 12, 1—6.							
16 mjeđzela	2. n. p. 3ŕ.	2. n. po 3 ŕ.	4 31. p. s. tr.	7	5 8 4	22	fŕh. d.
17 pndźzela	Antona	Antonija	5 Theopemt	7	5 8 4	23	0 58
18 wutora	Priski	Ptr. ŕtol.	6 3 kralow	7	5 7 4	24	2 12
19 ŕjeda	Ferdinanda	Kanuta	7 Jana kř.	7	5 6 4	26	3 23
20 ŕhtwrtŕ	Fab. a Boŕ.	Fab. a Boŕ.	8 Jurja	7	5 5 4	28	4 29
21 pjatŕ	Ganŕe	Ganŕe	9 Filipa	7	5 4 4	29	5 29
22 ŕobota	Winzenza	Vincencija	10 Pawoła	7	5 3 4	31	6 23
4. tydźeń. Text dop.: Jan. 1, 35—43; pop.: Romŕf. 12, 14—21.							
23 mjeđzela	3. n. po 3 ŕ.	3. n. po 3 ŕ.	11 32. p. s. tr.	7	5 2 4	33	7 9
24 pndźzela	Timotheja	Timotheja	12 Tacyany	7	5 1 4	35	fŕh. p.
25 wutora	Pawoł. wobr.	Pawoł. wobr.	13 Jermila	7	4 9 4	36	6 12
26 ŕjeda	Polylarpa	Polylarpa	14 wtc. w S.	7	4 8 4	38	7 15
27 ŕhtwrtŕ	Jana Křryŕ.	Jana Křryŕ.	15 Pawoł. Th.	7	4 6 4	40	8 18
28 pjatŕ	Khorle	Khorle Wulf.	16 Ptra w rj.	7	4 5 4	42	9 21
29 ŕobota	Samuela	Franca Gal.	17 Ant. Wlk.	7	4 4 4	43	10 24
5. tydźeń. Text dop.: Jan. 1, 47—51; pop.: Romŕf. 13, 8—10.							
30 mjeđzela	4. n. po 3 ŕ.	4. n. po 3 ŕ.	18 33. p. s. tr.	7	4 3 4	45	11 27
31 pndźzela	Balerija	Ptra Nol.	19 Makarija	7	4 2 4	47	fŕh. d.

Hermani a ŕktne wiki.

Enamjeŕŕo * rta ŕktne wiki, ŕnami. † paŕ hermanŕ a ŕktne wiki; hdŕeŕ niŕo niŕejeŕi, tam je jeno hermanŕ.

NB. Dofelŕ ŕo hermanŕi druhdy pŕŕepoŕoŕa, dŕa ŕu ŕnyŕŕi moŕne.

- 2. Sipŕŕ (haŕ do 15.).
- 5. Njeŕmacŕŕidŕo* a lane wiki.
- 7. Kuland.*
- 13. Kamjeŕŕ.*
- 24. Kinsbrk.*
- 31. Lubanŕ†

Wŕŕacŕkowe pŕŕe- menje a wjedro.

☾ Prni brtŕik 2. wulf. rŕta popoŕdnju 1 hodź. 15 min. wulfu ŕynu wot- ŕŕatowacŕ dawo.

☉ Poŕny macŕŕ 9. wulf. rŕta w noŕy 11 h. 27 m. ŕymne wjedro wob- ŕhowa.

☾ Poŕledni brtŕik 16. wulf. rŕta popoŕdnju 4 h. 17 min. je miŕŕŕŕi.

☉ Mody macŕŕ 24. wulf. rŕta rano 3 hodź. 56 min. je pomroŕene a mite.

Stoŕna protyka.

We wulkim rŕŕu ŕtajna ŕyma haŕ do knza; baŕle 30. ŕ wtrom ŕyma po- puŕŕeŕi.

Wot 2. haŕ do 10. wulkeho rŕta: Sapŕŕo- wanje pŕow. — Wot 10. haŕ do 31. wulkeho rŕta: Pŕŕeŕi dawŕ.

ŕhtŕ wopuŕŕeŕi Boha, wopuŕŕeŕi ŕam ŕo. — Dyri dŕŕacŕŕer na mdu ŕacacŕ, da teŕ rdy na ŕo ŕŕatacŕ. — Wŕŕŕi w ŕymje uŕeowŕa. — Gdy by ŕŕud byl wwŕ a ŕatrowanje ŕŕahnyŕ pomato, dŕa by neŕtoŕŕŕi ŕapŕŕah meŕ. — Dobrych ŕuŕow ŕo naj- ŕŕeje wobŕeŕ. — Gdy ŕwedomie wotŕeŕi, pŕŕi- bhnyje ŕŕert je kolebacŕ.

1887. Februar,

malý rózĵ,
ma 28 dnjow.

Dňdjenje a dnj.	Porjedžena protyka.		Stara julianska protyka. Januar.	☉		☽	☾
	Evangeljska.	Katholjska.		šthadž. h. m.	thow. h. m.		
1 wutora	Brigitty	Ignacija	20 Euthimija	7 40	4 48		0 30
2 ſrjeda	Mar. wučž.	Sw. Marije	21 Maksima	7 39	4 50		1 35
3 ſchtwórtk	Wlazija	Wlazija	22 Timotheja	7 37	4 52		2 40
4 pjatt	Beroniki	Handr. Korſ.	23 Klimanta	7 35	4 54		3 46
5 ſobota	Agathy	Agathy	24 Ksenije	7 33	4 56		4 48

6. tydžeń. Text dop.: Jan. 2, 23—25; pop.: 1 Kor. 9, 24—27.

6 njedžela	Septuages.	Septuages.	25 nj. far.	7 32	4 58		5 45
7 pónđžela	Richarda	Romualda	26 Ksenofont	7 30	5 0		6 36
8 wutora	Salomona ☺	Jana z M.	27 Jana Khr.	7 28	5 1		ſth. p.
9 ſrjeda	Haple	Haple	28 Jefrema	7 27	5 3		6 42
10 ſchtwórtk	Renaty	Scholastiĵi	29 Ignacija	7 25	5 4		8 4
11 pjatt	Eufrosiny	Defiderija	30 wyſ. meſn.	7 24	5 6		9 25
12 ſobota	Severina	Eulalije	31 Kira	7 22	5 8		10 43

7. tydžeń. Text dop.: Jan. 4, 5—15; pop.: 2 Kor. 11, 21—31.

13 njedžela	Sexagesim.	Sexagesim.	1 februara	7 20	5 10		12 0
14 pónđžela	Balentina	Balentina	2 Knj. podj.	7 18	5 12		ſth. d.
15 wutora	Formoſa ☽	Faufina	3 Simeona	7 16	5 14		1 13
16 ſrjeda	Juliany	Juliany	4 Isidora	7 14	5 16		2 21
17 ſchtwórtk	Konſtanzy	Natuscha	5 Agapija	7 12	5 18		3 23
18 pjatt	Konfordije	Simeona	6 Bukola	7 11	5 19		4 19
19 ſobota	Sufanny	Gabina	7 Parthenija	7 9	5 21		5 7

8. tydžeń. Text dop.: Jan. 4, 19—30; pop.: 1 Kor. 13.

20 njedžela	Quinquagesim.	Quinquagesim.	8 Mjasop.	7 7	5 23		5 49
21 pónđžela	Eleonory	Eleonory	9 Nikifora	7 5	5 24		6 24
22 wutora	Boſtnižh ☽	Boſtniĵ	10 Kharalam.	7 2	5 26		th. p.
23 ſrjeda	Popj. ſrjeda	Popj. ſrjeda	11 Blasiya	7 0	5 28		6 8
24 ſchtwórtk	Matija	Matija	12 Aleksija	6 58	5 30		7 11
25 pjatt	Viktorina	Walburgi	13 Martinian.	6 56	5 31		8 14
26 ſobota	Neſtora	Alexandra	14 Cyrilla	6 55	5 33		9 17

9. tydžeń. Text dop.: Jan. 5, 5—18; pop.: 2 Kor. 6, 1—10.

27 njedžela	Inwokavit	1. n. poſta	15 Syropust	6 53	5 34		10 20
28 pónđžela	Vollbrechta	Romana	16 Panfila	6 50	5 36		11 24

Šermanki a škótné wíki.

1. Luban.
2. Nieſwacžidto* a lane wíki.
4. Rutland.*
7. Šhorjelz.†
8. Šhorjelz. Žarow.
9. Radeberg.*
11. Šhorjelz horncejeſte wíki.
14. Kulow.* Rinsbórt.*
17. Kamjenž.*
19. Kalawa.*
21. Wojerežh.† Ramnów.† Woſtrowz.
23. Wulki Hajn* a deſt. wíki. Nowe Wjeſto.* Barzow.*
24. Wulki Hajn.
26. Miſchno.* Trébule.
28. Biſkopizh.* Grođt.† Luboraz.†

Měſacžkowe pſchemjenje a wjedro.

☽ Prěni běrtlit 1. ma. rózka dopođnja 9 hodž. 22 min. wětry a deſčž. pſchinjebe.

☺ Poľny meſ. 8. ma. rózka dopođnja 11 hodž. 9 min. piſi čſchim wjedrije kněh lubi.

☾ Poſledni běrtlit 15. ma. rózka rano 2 hodž. 27 min. ſo ž wulkimi wětrami počžina a ſo po deſčžu ſ rjanym wjedrom ſtónžſi.

☼ Włody meſ. 22. ma. rózka wječor 10 hodž. 35 min. rjane wjedro wobthowa.

Stolětna protyka.

1. ma. rózka pothmurne je ſnadnej ſymu; wot 3. hač do 6. mróčne a ſyma; 8. rjenje; 13. deſčž; wot 16. hač do tónza maleho rózka kněh a wulka ſyma.

1. ma. rózka: 1. termija gruntſteho dawta.

Druhdy kul ſo ſbože pod nohi; jedyn jo niewidži, druhi jo podtepež, a lědma ſtečži jo ſbehnje.

1887. Mèrc,

nalètnit,

ma 31 dnjow.

Dnjenje a dnj.	Porjedžena protyka.		Stara julianska protyka. Februar.	☉		Mjesečne mjenjen.	☾	
	Evangeliska.	Katholska.		skhadz. h. m.	thow. h. m.		fh. a h. m.	h. m.
1 wutora	Albina	Albina	17 Theodora	6 48 5	38		fh. d.	
2 brjeda	Kwatember	Suche dnj	18 Leona b.	6 46 5	40		0 28	
3 shtwórtk	Kunigundy	Kunigundy	19 Archipa	6 44 5	42		1 31	
4 pjatk	Abriana	Kazimira	20 Leona K.	6 41 5	44		2 32	
5 šobota	Bjedricha	Bjedricha	21 Timotheja	6 39 5	45		3 30	
10. tydzeń. Text dop.: Luk. 9, 51—56; pop.: Hebr. 12, 1—6.								
6 njedžela	Reminiše.	2. n. posta	22 1. n. posta	6 37 5	46		4 22	
7 pòndžela	Felizity	Domascha M.	23 Polikarpa	6 35 5	48		5 9	
8 wutora	Filemona	Jana z Boha	24 Jana hl. n.	6 33 5	50		5 48	
9 brjeda	Prudenzija ☺	Franciški	25 Tarasija	6 31 5	52		fh. p.	
10 shtwórtk	Henrietty	40 martr.	26 Porfirija	6 29 5	54		6 54	
11 pjatk	Pol. pjatk	Eulogija	27 Prokopa	6 26 5	55		8 17	
12 šobota	Srjehorja	Srjeh. Wulf.	28 Wasilija	6 24 5	57		9 39	
11. tydzeń. Text dop.: Jan. 11, 1—16; pop.: 1 Petr. 2, 21—25.								
13 njedžela	Olufi	3. n. posta	1 mèrca	6 22 5	59		10 56	
14 pòndžela	Zachariaša	Mathildy	2 Theodota	6 19 6	1		fh. d.	
15 wutora	Isabelle	Longina	3 Eutropija	6 17 6	2		0 8	
16 brjeda	Zyriaka ☾	Seriberta	4 Gerasima	6 15 6	4		1 15	
17 shtwórtk	Herty	Herty	5 Konona	6 13 6	5		2 15	
18 pjatk	Alexandra	Cyrilla	6 Konstant.	6 11 6	7		3 6	
19 šobota	Jozefa	Jozefa	7 Wasilija	6 9 6	9		3 49	
12. tydzeń. Text dop.: Jan. 11, 32—46; pop.: Romš. 5, 1—6.								
20 njedžela	Lätare	4. n. posta	8 3. n. posta	6 6 6	10		4 26	
21 pòndžela	Benedikta	Benedikta	9 40 martr.	6 4 6	12		4 57	
22 wutora	Kazimira	Oktawiana	10 Kodrata	6 2 6	14		5 23	
23 brjeda	Eberharda	Dty	11 Sofronija	5 59 6	15		5 47	
24 shtwórtk	Gabriela ☽	Gabriela	12 Hrjehorja	5 57 6	17		fh. p.	
25 pjatk	Mar. pschyp.	Mar. psch.	13 Nikifora	5 54 6	19		7 9	
26 šobota	Emanuela	Ludgera	14 Theognost	5 52 6	21		8 12	
13. tydzeń. Text dop.: Jan. 11, 47—57; pop.: Romš. 8, 31—39.								
27 njedžela	Judita	5. n. posta	15 4. n. posta	5 50 6	22		9 16	
28 pòndžela	Gideona	Guntrama	16 Sabina	5 48 6	23		10 20	
29 wutora	Eustasija	Eustazija	17 Aleksija	5 46 6	25		11 23	
30 brjeda	Guida	Kwirina	18 Cyrilla	5 44 6	27		fh. d.	
31 shtwórtk	Filipiny	Balbinj	19 Khrisanth	5 42 6	28		0 24	

Sermanki a škótne wiki.

1. Bart.* Eisenberg.*
2. Rjeřwaczišo* a lane wiki. Zubaň.*
5. Drtrand.*
7. Róšbort.† Nowofalž. Stotpnjo.
9. Nadeburg* Stotpnjo*
10. Kamjeňz.*
11. Zarow.*
12. Kufow.* Žitawa.
14. Halštróm.† Žitawa.* Kufow. Rychwald.†
15. Łas.† Kuland.*
16. Wóšport.* Dražďžany (M. m.)* Kuland.
17. Witow.*
18. Witow.
21. Biskopizh.* Dubz.† Rychwald.† Dražďžany (S. a M. m.) Grabin.*
22. Bjarnaczizh.* Rychwald.
23. Čerwjenja Woda. Zembr.†
26. Lubnjow.*
28. Lubij.* Bjarnaczizh. Polczizha.* Miřchno. Mužafow.† Lubnjow.
30. Nowe Město.*
31. Šhorjelz.*

Měřaczkowe pschmenjenje a wjedro.

☽ Prěni bértilik 3. měrza rano 2 hodž. 3 min. je mrocžny.

☉ Polny měřacz 9. měrza wječor 9 h. 29 min. trajazy deščez pščinješe.

☾ Pošledni bértilik 16. měrza popoldnju 2 hodž. 37 min. šašo jasniše wjedro lubi.

☉ Na młody měřacz 24. měrza popoldnju 5 h. 5 min. šurowe wchory i deščezom pščindu.

Stolětna protyka.

6., 8. a 9. młóžne; wot 13. hač do 15. deščez; wot 18. hač do 20. młóžtrót pada; 22. šurowe wjedro a wětry hač do 29.; 31. deščez.

31. měrza: 1. termija trajneje renty.

1887. Haprleja,

jutrownik,

ma 30 dnjow.

Tydženje a dnj.	Porjedžena protyka.		Stara julianska protyka. Mère.	☉		Měsjeće suamjen.	☾
	Evangeljska.	Katholjska.		šhadž. h. m.	řhow. h. m.		
1 pjatt	Theodory	Bol. macž.	20 Jana	5 39 6 30	☉	☽	1 22
2 řobota	Theodosije	Franc. z ř.	21 Jakuba	5 37 6 32	☉	☽	2 15

14. tydžei. Text dop.: Jan. 12, 1—13; pop.: řil. 2, 5—11.

3 njedžela	Palmar.	Bowoncžka	22 5. n. posta	5 34 6 34	☉	☽	3 2
4 pøndžela	Ambrořa	řzidora	23 Nikona	5 32 6 35	☉	☽	3 43
5 wutora	Maxima	Vinc. Ferr.	24 Artemona	5 31 6 36	☉	☽	4 18
6 řjeda	Sigta	Čileřtina	25 Mar. př.	5 28 6 38	☉	☽	4 49
7 řhtwórtř	Seleny řht.	Zeleny řht.	26 Gabriela	5 26 6 40	☉	☽	5 20
8 pjatt	Čzihi pj.	Wulfi pjatt	27 Matrony	5 24 6 41	☉	☽	řth. p.
9 řobota	Bohuřřkawa	Marje řl.	28 Hilariona	5 22 6 43	☉	☽	8 29

15. tydžei. Text dop.: Mat. 28, 1—10; pop.: 1 řětr. 1, 3—9.

10 njedžela	1. ř. jutrow	1. ř. dž. jutř.	29 Bownčk.	5 19 6 45	☉	☽	9 47
11 pøndžela	2. ř. jutrow	2. ř. dž. jutř.	30 Jana	5 17 6 47	☉	☽	11 0
12 wutora	Julija	Julija	31 Hipacija	5 15 6 48	☉	☽	řth. d.
13 řjeda	řustina	Hermengilba	1 haprleje	5 12 6 50	☉	☽	0 5
14 řhtwórtř	řiburzija	řiburcija	2 řita	5 10 6 52	☉	☽	1 1
15 pjatt	Obadiařka	Anastazije	3 Nikety	5 8 6 53	☉	☽	1 48
16 řobota	řarifiřa	Droga	4 Jozefa	5 7 6 54	☉	☽	2 28

16. tydžei. Text dop.: Jan. 20, 19—23; pop.: 1 řor. 15, 50—57.

17 njedžela	Quasimod.	1. n. p. jutř.	5 jutřničk.	5 5 6 56	☉	☽	3 1
18 pøndžela	Florentina	Čleutherija	6 Eutichija	5 2 6 58	☉	☽	3 29
19 wutora	Wernera	Wornarja	7 řurja	5 0 6 59	☉	☽	3 53
20 řjeda	Sulpizija	Sulpicija	8 Hirodiona	4 58 7 1	☉	☽	4 16
21 řhtwórtř	řdolřa	řnfelma	9 Wadžima	4 56 7 3	☉	☽	4 37
22 pjatt	řothara	řotera	10 Maksima	4 54 7 5	☉	☽	4 59
23 řobota	řurja	řurja	11 Antipy	4 52 7 7	☉	☽	řth. p.

17. tydžei. Text dop.: Mat. 18, 1—7; pop.: řomř. 10, 8—14.

24 njedžela	řiř. řom.	2. n. p. jutř.	12 Quasim.	4 50 7 8	☉	☽	8 13
25 pøndžela	řarřa	řarřa řčžen.	13 Artemona	4 47 7 9	☉	☽	9 17
26 wutora	řaimara	řleta	14 řartina	4 46 7 11	☉	☽	10 20
27 řjeda	Anařtařija	Anařtařija	15 Ariřarch.	4 44 7 12	☉	☽	11 19
28 řhtwórtř	řhereř	řitala	16 Agapije	4 42 7 14	☉	☽	řth. d.
29 pjatt	řibylle	řětra řř.	17 řimeona	4 40 7 16	☉	☽	0 13
30 řobota	řofuy	řhath ř.	18 Jana	4 38 7 17	☉	☽	1 0

řermanki a řkótne wiki.

1. řalawa řwinj. wiki.
2. řudyřin. ř Drřand.* řřbule ř a lane wiki. řalawa.*

4. řulow. ř Drřand. řařhi. ř Lubujow. řuboras.
6. řřřmacžidlo.*

12. řčřerachow. ř Džžje. ř
13. řlotpnjo.* řarřow.*
15. řuland.*

18. řošporř.* řinsbóřř.* řožow. řřočřebuš řipř (hačž do 14. meje).

20. řadeberg.*
21. řadeberg.
23. řarow.*

25. řulow.*
26. řrafow. ř
27. řadeburg.*
28. řamjeřž.* řadeburg.
30. řih řomorow.* řěřošow.*

Řěřačřkšowe pšřeměnje a wjedro.

☽ Přeni řěřřřř 1. hapř. popoldnjnj 2 hodž. 48 min. na deřčž a wěřř pořajuje.

☺ řolny měřačřž 8. hapřleje rano 6 h. 34 min. ma mokře a řymne wjedro.

☾ řošředni řěřřřř 15. hapřleje rano 4 h. 59 min. řjane nařěřnje wjedro řubi.

☼ řlody měřačřž 23. hapřleje dopoldnja 9 hodž. 48 min. njeřtajne wjedro pšřinjeře.

☽ Přeni řěřřřř 30. hapřleje w nožy 11 hodž. 56 min. buďže řpodobne a čzople.

řtořěřna protyka.

řot řpoczatta hapřleje hačž do 9. wěřřojře, mřččžne a deřčž; wot 10. hačž do 13. řtajny deřčž; 14. hačž do 20. řyma; 21. řjeje; 26. hačž do řonža měřařa deřčž.

1. hapřleje: 1. termija wopalenije řařř. — 30. hapřleje: 1. termija dořřodneho dawřa.

1887. Meja,

różownik,

ma 31 dnjow.

Tydzień a dny.	Porządżena protyka.		Stara julianska protyka. Hapleja.	☉			☽
	Evangeliska.	Ratholska.		skhadz. h.	khom. h.	m. m.	
18. tydzień. Text dop.: Jan. 21, 20—22; pop.: 1 Pêtr. 2, 11—17.							
1 njedzela	Jubilate	3. n. p. jutrz.	19 Mis. Dom.	4	36	7 19	☽ 1 42
2 pøndzela	Sigismunda	Athanasija	20 Theodora	4	34	7 21	☽ 2 17
3 wutora	Rychiza nam.	Rychiza nam.	21 Januarija	4	32	7 22	☽ 2 50
4 frjeda	Floriana	Moniki	22 Nathanaïl.	4	31	7 23	☽ 3 19
5 shtwórtf	Gottharda	Bija V.	23 Jurja	4	29	7 25	☽ 3 46
6 pjatt	Dietricha	Jana jap.	24 Sabby	4	27	7 26	☽ 4 14
7 sobota	Bohumera ☺	Staniškawa	25 Marka	4	26	7 28	☽ 4 14
19. tydzień. Text dop.: Mat. 28, 18—20; pop.: Jan. 1, 13—18.							
8 njedzela	Rantate	4. n. p. jutrz.	26 Jubilate	4	24	7 30	☽ 8 36
9 pøndzela	Hioba	Grjeh. Rac.	27 Simeona	4	22	7 32	☽ 9 47
10 wutora	Gordiana	Antonija	28 Maksima	4	20	7 33	☽ 10 50
11 frjeda	Mamerta	Mamerta	29 9 martr.	4	19	7 35	☽ 11 43
12 shtwórtf	Panfraza	Panfraca	30 Jakuba	4	18	7 36	☽ 11 43
13 pjatt	Servaza	Servaca	1 meje	4	16	7 37	☽ 0 27
14 sobota	Rschefezij. ☺	Raja	2 Athanasij.	4	14	7 39	☽ 1 2
20. tydzień. Text dop.: Luk. 11, 1—4; pop.: 2 Kor. 9, 8—11.							
15 njedzela	Rogate	5. n. p. jutrz.	3 Cantate	4	13	7 40	☽ 1 32
16 pøndzela	Honorata	1. próstn. dzień	4 Pelagije	4	11	7 42	☽ 1 58
17 wutora	Jobsta	Ubalda	5 Ireny	4	10	7 43	☽ 2 21
18 frjeda	Liborija	Benancija	6 Hioba	4	8	7 45	☽ 2 42
19 shtwórtf	Boże stpieje	Boże stpieje	7 Akakija	4	7	7 46	☽ 3 5
20 pjatt	Franziški	Bernardina	8 Jana sc.	4	6	7 48	☽ 3 27
21 sobota	Prudenta	Konstantina	9 Mikł. p.	4	4	7 49	☽ 3 50
21. tydzień. Text dop.: Zap. st. 1, 15—26; pop.: Ef. 2, 4—7.							
22 njedzela	Graudi	6. n. p. jutrz.	10 Rogate	4	3	7 50	☽ 4 17
23 pøndzela	Defiderija ☺	Deziderija	11 Cyr. Meth.	4	2	7 51	☽ 4 17
24 wutora	Esthery	Johanny	12 Dionisija	4	1	7 53	☽ 9 14
25 frjeda	Hurbana	Hurbana	13 Aleksand.	4	0	7 54	☽ 10 11
26 shtwórtf	Eduarda	Filipa Ner.	14 Boże stp.	3	5	7 55	☽ 11 1
27 pjatt	Bedy	Bedy	15 Pachomija	3	5	7 57	☽ 11 45
28 sobota	Wylema	Wylema	16 Theodora	3	5	7 58	☽ 11 45
22. tydzień. Text dop.: Zap. st. 2, 1—13; pop.: Ef. 1, 9—14.							
29 njedzela	1. f. śwjatt.	1. f. śwjatt.	17 Exaudi	3	5	7 59	☽ 0 22
30 pøndzela	2. f. śwj. ☽	2. f. śwjatt.	18 Theodota	3	5	8 0	☽ 0 54
31 wutora	Petronille	Petronille	19 Patrikija	3	5	8 2	☽ 1 22

Sermanki a skótne wiki.

2. Bart.† Rakezy. Sth Komorow. Wętoschow.
4. Riekwacziło.*
9. Wiskowizy. Wojerezy† Luboraš. Zahań† Radmërizy.† Rum-burt.
10. Kuland.* Radmërizy.
11. Polcziniza.* Nowe Mësto. Kuland.
12. Eisenberg.† Beskow.
14. Kalawa.*
16. Kamieniz.† Lubij.† Gubin.†
18. Nowe Mësto.* Czëzwjena Woda. Rukow.*
20. Rukow.
21. Wojerezy woin. wiki. Wikow.* Trëbule.*
23. Wöspork.* Rinsbórk.* Wiskowizy.* Wikow. Gakyn.† Grobł.† Szantnow.†
24. Rinsbórk.
25. Radeburg.*
26. Rhocezëbus.*
31. Rukow.† Zybali.† Wolbramezy.†

Wëfaczkowe pschemienjenje a wjedro.

☉ Polny mëš. 7. meje popoldniu 2 hodz. 56 min. je kłódne a deszczëkojte.

☽ Pòhledni bërtlik 14. meje wjezor 9 h. 12 min. wotmënja šo se štónczatym a deszczëkojnym wjedrom.

☽ Włody mëšaczk 23. meje w nozj 12 h. 1 min. plódnu czoplotu pshtinješe.

☽ Brëni bërtlik 30. meje rano 6 hodz. 15 min. na pomorczëne njebio a deszcz pokazuje.

Stolëtna protyka.

Šacž do 9. meje rjenje czopto; 10. hacž do 13. horzo, na to šyma a deszcz; 14. šymu a lód pshtinješe; 25. hacž do 27. pošymarne njebio; 28. a 29. šyma; 30. a 31. šo trochu sežopli.

4. meje: w Pruskej potutny dzień.

1887. Junij,

smaznik,
ma 30 dnjow.

Tydzień a dnj.	Porządźena protyka.		Stara julianiska protyka. Meja.	☉		Miejsce Janien.	☾ h. a h. h. m.
	Evangeliska.	Katoliska.		h. m.	h. m.		
1 śrjeda	Śwatember	Suche dnj	20 Aleksija	3 52 8	3	☼	1 50
2 śchwórtk	Markwarda	Grasma	21 Konst. Hl.	3 52 8	4	☼	2 16
3 pjatk	Grasma	Alotilby	22 Basiliska	3 51 8	5	☼	2 44
4 śobota	Ulrika	Swirina	23 Michała	3 50 8	6	☼	3 16

23. tydzień. Tęxt dop.: Zap. št. 2, 38 a 39; pop.: Romj. 11, 33—36.

5 njedźela	Śs. troj. ☺	1. n. p. śwj.	24 Swj. troj.	3 50 8	6	☼	h. p.
6 pónđźela	Benigna	Norberta	25 S. ducha	3 49 8	7	☼	8 34
7 wutora	Lufrezije	Roberta	26 Karpa	3 49 8	8	☼	9 33
8 śrjeda	Medarda	Medarda	27 Therapon.	3 48 8	9	☼	10 21
9 śchwórtk	Barnima	Boż. czjela	28 Nikity	3 48 8	10	☼	11 1
10 pjatk	Dnufrija	Marhaty	29 Theodosij.	3 47 8	11	☼	11 34
11 śobota	Barnabaša	Barnabaša	30 Is. Dalm.	3 47 8	11	☼	h. d.

24. tydzień. Tęxt dop.: Zap. št. 2, 42—47; pop.: 1 Jan. 4, 16—21.

12 njedźela	1. n. p. ś. tr.	2. n. p. śwj.	31 Wś. Swj.	3 47 8	12	☼	0 2
13 pónđźela	Tobiaša	Ant. Pad.	1 junija	3 46 8	13	☼	0 26
14 wutora	Modesta	Bazilija	2 Trompon.	3 46 8	13	☼	0 48
15 śrjeda	Wita	Wita	3 Klawdźija	3 46 8	14	☼	1 9
16 śchwórtk	Justiny	Benna	4 Mitrofana	3 46 8	14	☼	1 31
17 pjatk	Wolkmara	Adolfa	5 Dorotheja	3 46 8	15	☼	1 53
18 śobota	Pauliny	Marka	6 Hilariona	3 46 8	15	☼	2 18

25. tydzień. Tęxt dop.: Zap. št. 3, 1—10; pop.: Jan. 1, 21—25.

19 njedźela	2. n. p. ś. tr.	3. n. p. śwj.	7 2.n.p.s.tr.	3 46 8	16	☼	2 47
20 pónđźela	Rafaela	Silverija	8 Theodora	3 46 8	16	☼	3 22
21 wutora	Jakobiny	Mozizija	9 Cyrilla	3 46 8	16	☼	h. p.
22 śrjeda	Achazija	Paulina	10 Timotheja	3 46 8	17	☼	8 58
23 śchwórtk	Bafilija	Edeltrudy	11 Bartromja	3 46 8	17	☼	9 44
24 pjatk	Jana Kšceż.	Jana Kšceż.	12 Onufrija	3 47 8	17	☼	10 24
25 śobota	Elogija	Prospera	13 Jan., Hany	3 47 8	17	☼	10 59

26. tydzień. Tęxt dop.: Zap. št. 4, 8—21; pop.: 1 Tim. 6, 6—10.

26 njedźela	3. n. p. ś. tr.	4. n. p. śwj.	14 3.n.p.s.tr.	3 47 8	17	☼	11 28
27 pónđźela	7 spanzow	Wladislawa	15 Amosa	3 48 8	17	☼	11 55
28 wutora	Leona	Leona II.	16 Tichona	3 48 8	17	☼	h. d.
29 śrjeda	Petra Paw.	Petr. Paw.	17 Manuila	3 49 8	17	☼	0 21
30 śchwórtk	Paw. wop.	Paw. wop.	18 Leontija	3 49 8	16	☼	0 48

Sermanki a škótne wiki.

1. Mještaczi dlo.*
3. Muland.*
6. Miščno.
9. Kšoczebus* a wotmj. wif.
11. Lubujow.*
13. Wulfi Hajn* a deif. wif. Šchorjełz.† Lubnjom. Grabin.*
14. Wulfi Hajn. Šchorjełz.
15. Nadeberg.*
16. Drtrand* Kšoczebus.*
17. Drtrand. Šchorjełz. horncejeffe wif.
20. Guczina.† Muzakow.† Šalschtrow.* Lubań.†
21. Lubań.
22. Barzow.*
23. Kšoczebus.*
24. Wjeleczin.†
27. Róšborf.† Draždžany (St. a N. m.). Kšchbach.† Lubaraš.†
28. Bari.* Kšchbach. Jarow.†
30. Kamienjz* Kšoczebus.*

Měšaczkowe pščenjenje a wjedro.

☺ Połny mėšaczk 5. junija w nozj 11 hodj. 33 min. po młach czopje wjedro lubi.

☾ Pošledni bértlik 13. junija dopołdnju 2 hodj. 30 min. je czoply i pód-ntym deščozom.

☀ Młody mėšaczk 21. junija dopołdnju 11 hodj. 48 min. ma jašo kšłódnishe wjedro.

☾ Přeni bértlik 28. junija dopołdnju 10 hodj. 56 min. bawo pošymurne ujebo a šymne wjedro wotezakowacz.

Stołětna protyka.

Přenje dnj junija rjenje czoplo; 4. a 5. mručnje mha; 7. deščezit; potom czoplo hač do 26.; w 27. hač do 29. jašo deščez. 31. šymna nóz.

30. junija: 2. termij trajujeje renty.

1887. Julij,

praznik,
ma 31 dnjow.

Tydzień a dnj.	Porządźena protyka.		Stara julianŝka protyka. Junij.	☉		Mieŝcie pamię.	☾ h. m.
	Evangelŝka.	Katholŝka.		ŝhadź. h. m.	ŝow. h. m.		
1 piat	Theobalda	Theobalda	19 Judy jap.	3 50	8 16	☽	1 17
2 ŝobota	Mar. domp.	Mar. domp.	20 Methodija	3 50	8 16	☽	1 49
27. tydzień. Text dop.: Zap. ŝt. 5, 16—21; pop.: 2 Kor. 4, 13—18.							
3 njeźzela	4. n. p. ŝ. tr.	5. n. p. ŝwj.	21 4.n.p.str.	3 51	8 16	☽	2 27
4 pōndźzela	Ulricha	Ulricha	22 Eusebija	3 52	8 15	☽	3 11
5 wutora	Ansaelma ☺	Numeriana	23 Agrippin.	3 53	8 14	☽	ŝh. p.
6 ŝrijeda	Iezaiaba	Goara	24 Jan. nar.	3 54	8 14	☽	8 57
7 ŝchtwōrtk	Demetrija	Wilibalda	25 Febronije	3 55	8 13	☽	9 33
8 piat	Kiliana	Kiliana	26 Davida	3 56	8 13	☽	10 3
9 ŝobota	Zyrylla	Cyrylla	27 Sampsona	3 56	8 13	☽	10 29
28. tydzień. Text dop.: Zap. ŝt. 5, 34—42; pop.: 1 Pētr. 3, 8—15.							
10 njeźzela	5. n. p. ŝ. tr.	6. n. p. ŝwj.	28 5.n.p.str.	3 57	8 12	☽	10 52
11 pōndźzela	Pija	Pija	29 Pēt. Paw.	3 58	8 11	☽	11 15
12 wutora	Heinricha	Jana Gualb.	30 12 japošt.	3 59	8 11	☽	11 36
13 ŝrijeda	Marhaty ☾	Marsche	1 julija	4 08	10	☽	11 57
14 ŝchtwōrtk	Bonaventury	Bonaventury	2 Suk. Mar.	4 18	9	☽	ŝh. d.
15 piat	Zap. dźel.	Zap. dźel.	3 Anatolija	4 38	8	☽	0 21
16 ŝobota	Waktarja	Mar. z Karm.	4 Handrija	4 48	7	☽	0 48
29. tydzień. Text dop.: Zap. ŝt. 6, 1—7; pop.: Romŝt. 6, 3—6.							
17 njeźzela	6. n. p. ŝ. tr.	7. n. p. ŝwj.	5 6.n.p.str.	4 58	6	☽	1 19
18 pōndźzela	Karoliny	Friderika	6 Sisoja	4 68	5	☽	1 57
19 wutora	Ruthy	Vinc. z P.	7 Domaša	4 88	3	☽	2 44
20 ŝrijeda	Eliaba ☺	Eliaba	8 Kaz. M.Bž.	4 98	2	☽	ŝh. p.
21 ŝchtwōrtk	Daniela	Pragedy	9 Pankraca	4 108	1	☽	8 22
22 piat	Mar. Madl.	Mar. Madl.	10 Antonija	4 118	0	☽	8 59
23 ŝobota	Albertiny	Apollinary	11 Eufimija	4 127	59	☽	9 31
30. tydzień. Text dop.: Zap. ŝt. 6, 8—15 a 7, 55—59; pop.: 1 Pētr. 2, 5—10.							
24 njeźzela	7. n. p. ŝ. tr.	8. n. p. ŝwj.	12 7.n.p.str.	4 147	58	☽	10 0
25 pōndźzela	Jakuba	Jakuba	13 Gabriela	4 157	56	☽	10 27
26 wutora	Hany	Hany	14 Akily	4 167	55	☽	10 53
27 ŝrijeda	Bertholda ☾	Pantaleona	15 Wladzim.	4 187	54	☽	11 22
28 ŝchtwōrtk	Innozenza	Innocenca	16 Athinoga	4 197	52	☽	11 52
29 piat	Marthy	Marthy	17 Mariny	4 217	50	☽	ŝh. d.
30 ŝobota	Beatrzy	Ubdona	18 Emiliana	4 227	49	☽	0 27
31. tydzień. Text dop.: Zap. ŝt. 8, 14—25; pop.: Romŝt. 8, 12—17.							
31 njeźzela	8. n. p. ŝ. tr.	9. n. p. ŝwj.	19 8.n.p.str.	4 247	47	☽	1 8

Sermanki a ŝkōtne
wiki.

1. ŝty Komorew.*
2. Guŝta. Kalawa.* ŝty Komorow. Ruŝow.* Dubz.†
4. Kalawa. Ryghwald.† Dźeje.† Trēbule.† Groziŝczo.*
5. Groziŝczo.
6. Njeŝwacziŝto.*
7. Rhozczebus.*
8. Ruŝand.*
11. Biŝtopiay.* Gaŝyn.* Ruŝow.
12. Warŝcż.†
18. Polcziŝa.* Lubij.*
19. Polcziŝa.
20. Radeburg.*
23. Lubin.*
25. Wōjporf.* Krafow.* Pŝchibus.*
26. Jarow.*
28. Kamienz.*

Mēŝaczkowe pŝe-
mēnjenje a wjedro.

☺ Polny mēŝacz 5. julija dopoldnja 9 hodź. 29 min. rjane a pōdne lētnje wjedro lubi.

☾ Pōŝledni bērtlik 13. julija dopoldnja 7 hodź. 52 min. wulku horzotu a njewjedra pŝcinjeje.

☼ Mōdy mēŝacz 20. julija wječer 9 h. 45 m. ŝujam hoji.

☾ Prēni bērtlik 27. julija popoldnju 3 hodź. 25 min. je deŝczojty.

Stolētna protyka.

Na mŝtu 1. julija je wot 3. hacź do 5. ŝtaju deŝcż; 7. hacź do 13. wēŝtŝoŝte; 15. deŝcż; na to rjenje hacź do ŝonza.

23. julija: Spoczat pŝhczich dnjow.

Graliŝce ŝito, lōŝo ŝo roni. — ŝhtoŝ ŝyjeŝ, to ŝnejeŝ, ŝhtoŝ ŝypaŝ, to mjeleŝ. — ŝtoŝy je tam najradŝo, hđŝe ma runja ŝwojeho. — ŝzym wjazy ŝo pŝchŝaduje, czym bōle ŝo pali.

1887. August,

žnjež,

ma 31 dnjow.

Dņdzjenje a dnj.	Porjedžena protyfa.		Stara julianska protyfa. Julij.	☉				Njeješte namjen.	D
	Evangeljska.	Katholjska.		šthadž. h. m.	thow. h. m.	h.	m.		
1 pōndžela	Pētr. w rječ.	Pētr. w rječ.	20 Ilje	4	26	7	46	☿	1 56
2 wutora	Porziunkulj	Porziunkulj	21 Simeona	4	27	7	45	☿	2 21
3 šrjeda	Augusta ☺	Schēžep. nam.	22 Mar. Madl.	4	28	7	43	☿	šth. p.
4 šhtwōrtk	Perpetuy	Dominika	23 Trofima	4	29	7	41	☿	8 5
5 pjatt	Dominika	Marj. šnēh.	24 Bor. Glēba	4	31	7	40	☿	8 32
6 šobota	Pšhekr. Rhr.	Rhr. pšhekr.	25 Hany	4	32	7	38	☿	8 56

32. tydžeń. Text dop.: Zap. št. 8, 26—38; pop.: 1 Kor. 10, 12 a 13.

7 njedžela	9. n. p. š. tr.	10. n. p. šwj.	26 9. n. p. s. tr.	4	34	7	36	☿	9 18
8 pōndžela	Wladišława	Cyriaka	27 Panteleim.	4	36	7	34	☿	9 39
9 wutora	Romana	Romana	28 Prochora	4	37	7	32	☿	10 1
10 šrjeda	Sawrjenza	Sawrjenca	29 Kallinika	4	39	7	30	☿	10 23
11 šhtwōrtk	Tita	Tiburcija	30 Sily	4	40	7	29	☿	10 48
12 pjatt	Klary ☾	Klary	31 Eudokima	4	41	7	27	☿	11 17
13 šobota	Hildebranda	Hippolita	1 augusta	4	43	7	25	☿	11 51

33. tydžeń. Text dop.: Zap. št. 9, 1—8; pop.: Romš. 2, 1—11.

14 njedžela	10. n. p. š. tr.	11. n. p. šwj.	2 10. p. s. tr.	4	45	7	23	☿	šth. d.
15 pōndžela	Mar. do nj.	Mar. do nj.	3 Isaaka	4	46	7	21	☿	0 33
16 wutora	Isaaka	Rocha	4 7 wuč. w E.	4	48	7	19	☿	1 24
17 šrjeda	Bertrama	Liberata	5 Eusignija	4	50	7	17	☿	2 25
18 šhtwōrtk	Emilije	Leny	6 Knj. př.	4	51	7	15	☿	3 35
19 pjatt	Sebalda ☉	Sebalda	7 Domecija	4	52	7	14	☿	th. p.
20 šobota	Bernharda	Bernarda	8 Jemeliana	4	54	7	12	☿	8 0

34. tydžeń. Text dop.: Zap. št. 9, 19—28; pop.: Romš. 1, 16—20.

21 njedžela	11. n. p. š. tr.	12. n. p. šwj.	9 11. p. s. tr.	4	55	7	10	☿	8 29
22 pōndžela	Dšwalda	Timotheja	10 Lawrjenca	4	57	7	7	☿	8 56
23 wutora	Zachäufša	Šilip. Venit.	11 Eupla	4	59	7	5	☿	9 24
24 šrjeda	Bartromja	Bartromja	12 Focija	5	07	7	3	☿	9 54
25 šhtwōrtk	Ludwiga ☽	Ludwika	13 Maksima	5	27	7	1	☿	10 29
26 pjatt	Trenda	Zefyrina	14 Micheja	5	46	7	59	☿	11 8
27 šobota	Gebharda	Rufa	15 Mar. d. n.	5	56	7	57	☿	11 53

35. tydžeń. Text dop.: Zap. št. 10, 25—33; pop.: 1 Kor. 4, 1—5.

28 njedžela	12. n. p. š. tr.	13. n. p. šwj.	16 12. p. s. tr.	5	76	7	54	☿	th. d.
29 pōndžela	Jana šmj.	Jana hłow.	17 Mirona	5	96	7	52	☿	0 35
30 wutora	Benjamina	Rōže	18 Flora	5	106	7	50	☿	1 43
31 šrjeda	Rebecki	Rajmunda	19 Handrija	5	116	7	48	☿	2 44

Sermanki a škōtne wiki.

1. Nowy Gersdorf.
2. Kulow. † Damna.*
3. Nješwacizbdo.* Eifenberg. † Gōrow. †
4. Wilow.*
5. Dudyšin. †
6. Rinsbōrt.* Gubin.*
7. Bart.*
8. Čžetwjena Woda.
9. Wētēza. † Zemr.*
10. Kamjenž.*
11. Šly Komorow.*
12. Lubin.*
13. Polcžnja.* Žahań. †
14. Kas. † Esantkow. †
15. Radeberg.*
16. Beškow. †
17. Kuland.* Wētōšchow.*
18. Šhorjelz. † Kuland.
19. Gashn. † Wētōšchow.
20. Grabin.*
21. Šalschtrow. † Grođk. †
22. Šhorjelz hornčzetke wif. Trēbule.*
23. Drtrand.* Lubnjow.*
24. Wōšporf. † Ramnjow. †
25. Drtrand. Luban. †
26. Lubnjow. Brody. †
27. Nowe Mēsto.* Damna.*

Wēšaczkowe pšhemējenje a wjedro.

☺ Polny mēš. 3. aug. mječor 9 hodž. 35 min. ma njelubosne wjedro.

☾ Pošleđni bērtil 12. augusta w nozj 12 hodž. 31 min. jagne njebo a čjoptotu pšhinješe.

☉ Mlody mēšacž 19. aug. rano 6 hodž. 34 min. njewjedra lubi.

☽ Přeni bērtil 25. augusta mječor 9 hodž. 16 min. je pšhemēnjaty.

Štolētna protyfa.

August je hačj do 8. čjoptj; 10. mros a šma hačj do 13.; 14. deščejit; 15. a 16. rjenje; 20. wulka horžota; wot 21. hačj do 26. deščej; na to rjenje hačj do fōnža.

1. augusta: 2. termija grunšleho dawka. — 23. augusta: Škōz pšhčjā dnjow.

1887. September,

poznienz,
ma 30 dnjow.

Tydźenje a dnj.	Porjedžena protyka.		Stara julianska protyka. August.	☉		Njebjele namjen.	☾ h. m.
	Evangeliska.	Katholiska.		šhadž. h. m.	řhow. h. m.		
1 sčtwórtk	Egidija	Egidija	20 Samuila	5 13 6 46	☾	3 48	
2 pjatt	Rahele ☺	Abfalona	21 Thaddeja	5 14 6 44	☾	řh. p.	
3 řobota	Manřweta	Manřweta	22 Agathona	5 16 6 42	☾	7 23	
36. tydźeń. Text dop.: Zap. řt. 12, 1—11; pop.: Romřt. 7, 18—25.							
4 njedźela	13. n. p. ř. tr.	Swj. jandž.	23 13. p. s. tr.	5 18 6 39	☾	7 44	
5 póndźela	Nathanaela	Marcellina	24 Pětra	5 19 6 37	☾	8 5	
6 wutora	Magna	Magna	25 Bartromja	5 21 6 35	☾	8 27	
7 řrjeda	Reginy	Reginy	26 Adriana	5 23 6 33	☾	8 51	
8 sčtwórtk	Marje nar.	Mar. nar.	27 Pimjena	5 24 6 31	☾	9 18	
9 pjatt	Bruna	Gorgonija	28 Mójzasa	5 25 6 29	☾	9 49	
10 řobota	Sosthena ☾	Mikl. Tol.	29 Jana sm.	5 27 6 27	☾	10 26	
37. tydźeń. Text dop.: Zap. řt. 13, 42—49; pop.: řil. 3, 12—16.							
11 njedźela	14. n. p. ř. tr.	15. n. p. řwj.	30 14. p. s. tr.	5 28 6 24	☾	11 11	
12 póndźela	Otilije	Guida	31 pasa M. B.	5 30 6 22	☾	řh. d.	
13 wutora	Řšheřezimila	Materna	1 septemb.	5 32 6 20	☾	0 6	
14 řrjeda	Řřhiža pow.	Řřhiža pow.	2 Mamanta	5 33 6 17	☾	1 11	
15 sčtwórtk	Konstanzije	Nikomeda	3 Anthima	5 35 6 15	☾	2 23	
16 pjatt	Eufemije	Kornelija	4 Babily	5 37 6 12	☾	3 41	
17 řobota	Lamberta ☾	Lamberta	5 Zacharije	5 38 6 10	☾	řh. p.	
38. tydźeń. Text dop.: Zap. řt. 14, 11—18; pop.: Gal. 5, 26—6, 5.							
18 njedźela	15. n. p. ř. tr.	16. n. p. řwj.	6 15. p. s. tr.	5 39 6 8	☾	6 55	
19 póndźela	Januarija	Januarija	7 Sozonta	5 41 6 6	☾	7 24	
20 wutora	řrideriki	Eustachija	8 Mar. nar.	5 42 6 4	☾	7 54	
21 řrjeda	Kwatember	Suche dnj	9 Joach. a H.	5 44 6 1	☾	8 27	
22 sčtwórtk	Moriza	Morica	10 Minodory	5 46 5 59	☾	9 5	
23 pjatt	Joela	řhefle	11 Theodory	5 47 5 57	☾	9 49	
24 řobota	Jana podj. ☾	Jana podj.	12 Autonom.	5 49 5 54	☾	10 40	
39. tydźeń. Text dop.: Zap. řt. 14, 19—23; pop.: řř. 3, 14—21.							
25 njedźela	16. n. p. ř. tr.	17. n. p. řwj.	13 16. p. s. tr.	5 51 5 52	☾	11 37	
26 póndźela	Zypriana	Cypriana	14 křiř. pow.	5 53 5 50	☾	řh. d.	
27 wutora	Košmařa	Košm. a Dam.	15 Nikity	5 54 5 47	☾	0 37	
28 řrjeda	Wjazřława	Wjacřława	16 Eufimije	5 56 5 45	☾	1 40	
29 sčtwórtk	Michala	Michala	17 Sofije	5 57 5 43	☾	2 44	
30 pjatt	Sieronyma	Sieronyma	18 Eumenija	5 58 5 41	☾	3 59	

Sermanki a skótné wiki.

- Ruland.*
- Řinsbórt.* Rulow.*
- Žitawa.* Wulfi Hajn* a deř. wiki. Rulow. Řhoczebuř.†
- Řjeřwacžidlo.* Žemr.†
- Wobramezg.†
- Kalawa.*
- Biřkopizg.* Řóřtkow.* Muřafow.† Lubnjow.
- Đeže.† Žarow.†
- Stořnio.* Radeberg.* Radeburg.* Paržow.* Dražžanj (Ř. m.)*
- Radeburg.
- Lubin.*
- Mišno.* Drtrand.* Lubin.
- Ramjenž.† Wostrowg. Řychbař.† Šipř (hačž do 15. oktobra).
- Bart.†
- Řhoczebuř.*
- Biřkopizg. Nowosalz. Wójerezg.† Gubin.† Řřebule† a lane wiki.
- Řolcžniza.*
- Wjeleczin.† Řolcžniza. Řhoczebuř.*

Měřačzkowe pře- měnjenje a wjedro.

☺ Polny měřačž 2. řept. připódnju 12 hodž. 8 min. je mřočežne a řhlódné wjedro.

☾ Pořledni běřtkit 10. řept. popódnju 3 h. 58 m. budže czoplo a rjenje.

☼ Młody měřačž 17. řept. popódnju 2 h. 55 m. deřčgž a wětr lubi.

☾ Přeni běřtkit 24. řept. rano 5 hodž. 59 min. deřčgž wobřhowa.

Stolětna protyka.

Řačž do 6. řeptembra czoplo; 8. nróř; 9. nróčežne a řyma; wot 13. hačž do 16. rjenje; 18. deřčgž; potom rjenje hačž do 21.; na to deřčgž a pořhmurne njebo hačž do řónža.

30. řeptembra: 3. termija krajneje renty. — 2. termija dořhodneho dawta.

1887. Oktober,

winowz,
ma 31 dnjow.

Tydženje a dnj.	Porjedžena protyfa.		Stara julianska protyfa. September.	☉		Mieście Inamjer.	☾
	Evangeljska.	Katholska.		řhadž. h. m.	řhow. h. m.		
1 řobota	Remigija	Remigija	19 Trofima	6	05 39	M	4 53
40. tydžen. Text dop.: řap. řf. 15, 6—12; pop.: řf. 4, 1—6.							
2 njedžela	17. p. ř. tr. ☺	řwj. róz.	20 17. p. s. tr.	6	25 36	M	řfh. p.
3 pøndžela	Ewalda	Kandida	21 Kodrata	6	35 34	M	6 32
4 wutora	Franza	Franc. Ser.	22 Foki	6	55 32	M	6 55
5 řjeda	Fideje	řlacida	23 Jana podj.	6	75 29	M	7 20
6 řhtwórtř	Charity	řruna	24 Thekle	6	95 27	M	7 49
7 pjatř	Speje	řarka ř.	25 Sergija	6	105 25	M	8 24
8 řobota	řraima	řrigrity	26 Jana wup.	6	125 23	M	9 5
41. tydžen. Text dop.: řap. řf. 17, 16—28; pop.: řebr. 10, 38—11, 6.							
9 njedžela	18. n. p. ř. tr. ☺	19. n. p. řwj.	27 18. p. s. tr.	6	135 21	M	9 54
10 pøndžela	řmalije ☽	řranc. řorg.	28 Charitona	6	155 19	M	10 52
11 wutora	řurřarda	řurřarda	29 Kiriaka	6	165 17	M	12 0
12 řjeda	řezezimera	řmagimiliana	30 Hrřehorja	6	185 14	M	řfh. d.
13 řhtwórtř	řolomana	řduarda	1 oktobra	6	205 12	M	1 13
14 pjatř	řhyleminy	řaligta	2 Kipriana	6	225 10	M	2 32
15 řobota	ředwigi	řherezy	3 Dionisija	6	245 8	M	3 53
42. tydžen. Text dop.: řap. řf. 19, 1—11; pop.: řf. 4, 22—28.							
16 njedžela	19. p. ř. tr. ☺	20. n. p. řwj.	4 19. p. s. tr.	6	255 5	M	řh. p.
17 pøndžela	řlorentina	ředwigi	5 řetra	6	275 3	M	5 49
18 wutora	řufajřha	řufajřha řř.	6 Domařa	6	285 2	M	6 21
19 řjeda	řtolemaa	řetra řřf.	7 Sergija	6	305 0	M	6 58
20 řhtwórtř	řwendelina	řwendelina	8 Pelagije	6	324 58	M	7 41
21 pjatř	řórsřhle	řórsřhle	9 řakuba	6	334 56	M	8 30
22 řobota	řordule	řordule	10 Eulampija	6	354 53	M	9 26
43. tydžen. Text dop.: řap. řf. 19, 23—40; pop.: řol. 3, 14—17.							
23 njedžela	20. p. ř. tr. ☺	21. n. p. řwj.	11 20. p. s. tr.	6	374 51	M	10 28
24 pøndžela	řalome	řrafaela	12 Kosmy	6	394 49	M	11 31
25 wutora	řdelheidy	řriřpina	13 Karpa	6	414 47	M	řh. d.
26 řjeda	řamanda	řwarista	14 Nazarija	6	434 45	M	0 36
27 řhtwórtř	řabiny	řabiny	15 Euthimija	6	444 43	M	1 41
28 pjatř	řřim. řud.	řřm. řud.	16 Longina	6	454 42	M	2 44
29 řobota	řengelřarda	řarcija	17 Osije	6	474 40	M	3 47
44. tydžen. Text dop.: řap. řf. 20, 17—38; pop.: 1 řetr. 1, 22—25.							
30 njedžela	21. n. p. ř. tr. ☺	22. n. p. řwj.	18 21. p. s. tr.	6	494 38	M	4 51
31 pøndžela	řřw. řef. ☺	řwolfřanga	19 Joila	6	514 36	M	řfh. p.

řermanki a řkótne wiki.

3. řuczina. ř Kafezy. řřerachow. ř Lubo-
rař. řařřn. ř
4. řródt.*
5. řieřwacžidlo* a laue
wiki. řzerwjenja
řboda. řwetenja. ř
6. řamjenž.* řkratow. ř
řdubž. ř řhoczebuř.*
10. řiřřopizy.* řubij. ř
řulow. ř řřlanřnow. ř
řyřalni. ř řóřřow.*
13. řhoczebuř.* řř řo-
morow.*
16. řieřwacžidlo deřkowe,
řucznowe a řmolowe
wiki. řumborř.
17. řóřřport.* řinřbóřř.*
řadměřizy řřrabiny.*
18. řinřbóřř. řřrabiny.
20. řhoczebuř.* řiřow.*
21. řiřow.
22. řwéřřow.*
24. řalřřřow.* řřjara-
czizy. ř řřadžjany
(ř. a ř. m.). řřř-
wald. ř řwéřřow.
25. řulki řajn* a deř.
wiki.
26. řadeberg.*
27. řadeberg. řřrand.*
řeřřow. řhoczebuř.*
28. řřrand.
29. řřland.*
31. řřland.

řeřřaczřkowe přře- mėnjenje a wjedro.

- ☺ Potny meřřaczř 2.
oktobra rano 4 h. 42 m.
njeřřajne wjedro ľubi.
- ☾ Pořřledni beřřřit 10.
oktobra rano 5 h. 52 m.
na řakne njeřřjo a řřmne
nořř potajuje.
- ☉ Mřobny meřřaczř 16.
oktobra w nořř 11 hodž.
30 m. ma mořře a řřmne
wjedro.
- ☾ řřeni beřřřit 23.
oktobra wjeřřor 6 hodž.
41 min. je deřřezřitny.
- ☺ Potny meřřaczř 31.
oktobra wjeřřor 10 hodž.
26 min. trajaře njeľubne
wjedro přřinjeře.

1. oktobra: 2. termija
wopaleńeře ľařř.

1887. November,

nashunif,
ma 30 dnjow.

Tydzień a dnaj.	Porządźena protyka.		Stara julianska protyka. Oktober.	☉		Miejsce inamjen.	☾	
	Evangeliska.	Katholiska.		śhadź. h. m.	thow. h. m.		śh. a śh. h. m.	
1 wtora	Wsch. śwjat.	Wsch. śwjat.	20 Artemija	6 53	4 34		5 23	
2 śrjeda	Rhud. dusch.	Rhud. dusch.	21 Hilariona	6 55	4 32		5 50	
3 śchtwórtk	Bohumila	Huberta	22 Kaz. M. B.	6 56	4 30		6 23	
4 pjat	Charloty	Rhorle Bor.	23 Jakuba	6 58	4 28		7 2	
5 śobota	Ericza	Emericha	24 Arethy	7 0	4 27		7 48	

45. tydzień. Text dop.: Zap. śt. 21, 8—14; pop.: Śil. 1, 3—11.

6 njedźela	22. n. p. ś. tr.	23. n. p. śwj.	25 22. p. s. tr.	7 14	4 26		8 43
7 pónđźela	Erđmana	Engelberta	26 Dmitrija	7 3	4 24		9 46
8 wtora	Klawdija	4 krón. martr.	27 Nestora	7 5	4 22		10 55
9 śrjeda	Theodora	Theodora	28 Paraskew.	7 7	4 21		śh. d.
10 śchtwórtk	M. Luthera	Handrija W.	29 Anastasije	7 8	4 19		0 9
11 pjat	Merczina	Merczina biś.	30 Zinobija	7 10	4 18		1 27
12 śobota	Runiberta	Runiberta	31 Stachija	7 12	4 16		2 47

46. tydzień. Text dop.: Zap. śt. 24, 10—16; pop.: Śil. 3, 17—21.

13 njedźela	23. n. p. ś. tr.	24. n. p. śwj.	1 novemb.	7 14	4 14		4 8
14 pónđźela	Levina	Zufunda	2 Akindina	7 15	4 13		5 32
15 wtora	Leopolda	Leopolda	3 Akepsima	7 16	4 12		śh. p.
16 śrjeda	Otomara	Edmunda	4 Joannikij.	7 18	4 11		5 28
17 śchtwórtk	Huga	Hrjehorja Th.	5 Galakcion	7 20	4 10		6 16
18 pjat	Boś. pjat	Oty	6 Pawoła	7 22	4 8		7 11
19 śobota	Śilze	Śilźbjety	7 Jeorona	7 24	4 7		8 12

47. tydzień. Text dop.: 1 Theś. 4, 13 a 14; pop.: Jan. 16, 33.

20 njedźela	Śśw. śemr.	25. n. p. śwj.	8 24. p. s. tr.	7 25	4 6		9 16
21 pónđźela	Mar. wopr.	Marj. wopr.	9 Onisifora	7 27	4 4		10 22
22 wtora	Ernestiny	Eugena	10 Olimpa	7 29	4 3		11 28
23 śrjeda	Klemensa	Klimanta	11 Miny	7 30	4 2		śh. d.
24 śchtwórtk	Lebrechta	Rhrzogena	12 Jana El.	7 31	4 2		0 33
25 pjat	Rhatrziny	Rhatrny	13 Jana Khr.	7 33	4 1		1 37
26 śobota	Ronrada	Ronrada	14 Filipa	7 34	4 0		2 41

48. tydzień. Text dop.: Jer. 31, 31—34; Śf. 100; Jan. 17, 3; pop.: Łuf. 1, 67—75.

27 njedźela	1. n. advent.	1. n. advent.	15 25. p. s. tr.	7 36	3 59		3 45
28 pónđźela	Śunczerja	Sořthena	16 Matija	7 38	3 58		4 48
29 wtora	Rořba	Saturnina	17 Hrjehorja	7 39	3 57		5 53
30 śrjeda	Handrija	Handrija	18 Platona	7 41	3 56		śh. p.

Sermanki a skótna wifki.

1. Bart.* Gróbt.†
2. Mjeřwacźibto* a lane wifki. Nowe Mjeřto.
3. Rhoćjebus.*
4. Kuland.*
5. Budyřchin.† Rutow.* Trěbule† a lane wifki. Lubnjow.*
7. Rychbach.† Lubnjow. Gubin.† Groźiřcjo.*
8. Gaś.† Groźiřcjo.
9. Lubań.*
10. Rhoćjebus.*
11. Polcziņa.*
12. Żitawa. Lubin.* Śty Komorow.*

14. Stolpnjo. Żitawa.*

21. Wóřport.† Ryłow.*
23. Kadeburg.* Żemr.†
24. Kamjeńz.*
26. Kalawa.*
28. Gařyn.†

Mjeřacźkowe psche- mėnjenje a wjedro.

☾ Pořledni bėrtik 8. novembra popođnju 8 h. 57 min. deřcź a wėtry wjeřczi.

☼ Włody mjeřacź 15. novembra dopođnju 9 h. 3 m. śymne a řucze wjedro pšchinje.

☽ Prėni bėrtik 22. novembra dopođnju 11 h. 38 m. mjerjenje a řnėř wocźafowacź ba.

☉ Pořny mjeřacź 30. novembra popođnju 4 h. 15 min. řnadny śymu a řnėř łubi.

Stolėtna protyka za november.

Prėnje pol mjeřaza deřcź; 23. jařne wjedro a śyma, łotraz 24. jařo popuřczi; 28., 29. a 30. pať polna śyma fařtupi.

Stolėtna protyka za oktober.

Mjeřajne wjedro hacź do 14.; 25. jara śyma; 26. řnadny deřcź; 29. a 30. śyma; 31. deřcź.

1887. December,

hodownik,
na 31 dnjow.

Tydzień a dni.	Porządźena protyfa.		Stara julianska protyfa. November.	☉		Miejsce inamien.	☾	
	Evangeliska.	Katholiska.		skhad. h. m.	chw. h. m.		skh. a kh. h. m.	
1 sztwórtk	Arnolda	Eligija	19 Audzija	7 42	3 56		5 0	
2 pjatk	Kandida	Bibiamy	20 Hrhjeh. D.	7 44	3 55		5 44	
3 sobota	Kassiana	Franca Kav.	21 Mar. wop.	7 45	3 54		6 37	
49. tydzień. Text dop.: Jef. 40, 1-5; Mat. 4, 1 a 2; 1 Tim. 1, 15; pop.: Mat. 3, 1-10.								
4 njeđzela	2. n. advent.	2. n. advent.	22 26. p. s. tr.	7 46	3 54		7 38	
5 pónđzela	Mbigaila	Sabbasa	23 Aleks. Nw.	7 48	3 53		8 45	
6 wutora	Mikławšča	Mikławšča	24 Khatrny	7 49	3 53		9 56	
7 śrjeda	Antonije	Ambrozija	25 Klimenta	7 50	3 53		11 11	
8 sztwórtk	Mar. podj. ☾	Mar. podj.	26 Alipija	7 51	3 53		skh. d.	
9 pjatk	Joachima	Leofadije	27 Jakuba	7 52	3 52		0 27	
10 sobota	Judithy	Melchjada	28 Ščěpana	7 53	3 52		1 46	
50. tydzień. Text dop.: Sagg. 2, 7-10; 1 Mójš. 49, 18; 1 Tim. 2, 4 a 5; pop.: Łuf. 3, 15-17.								
11 njeđzela	3. n. advent.	3. n. advent.	29 27. p. s. tr.	7 54	3 52		3 5	
12 pónđzela	Epimacha	Epimacha	30 Handrija	7 55	3 52		4 26	
13 wutora	Luzije	Lucije	1 decemb.	7 56	3 52		5 47	
14 śrjeda	Kwatbr. ☉	Suche dni	2 Abbakum.	7 57	3 52		kh. p.	
15 sztwórtk	Johany	Magima	3 Sofonije	7 58	3 52		4 52	
16 pjatk	Ananiaša	Abelheidy	4 Borbory	7 59	3 52		5 51	
17 sobota	Lazara	Lazara	5 Sabby	8 0	3 52		6 56	
51. tydzień. Text dop.: Jef. 12, 2-6; 5 Mójš. 18, 18 a 19; 1 Jan. 4, 9; pop.: Jan. 1, 15-18.								
18 njeđzela	4. n. advent.	4. n. advent.	6 28. p. s. tr.	8 1	3 53		8 3	
19 pónđzela	Manasse	Nemezija	7 Ambrosija	8 1	3 53		9 12	
20 wutora	Abrahama	Almona	8 Sosthena	8 2	3 53		10 19	
21 śrjeda	Domascha	Domascha	9 Han. podj.	8 3	3 53		11 23	
22 sztwórtk	Beaty ☾	Flawiana	10 Miny	8 3	3 54		kh. d.	
23 pjatk	Ignaza	Wiktoriije	11 Daniela	8 4	3 55		0 27	
24 sobota	Patorziza	Patorzica	12 Spiridona	8 4	3 55		1 31	
52. tydzień. Text dop.: Łuf. 2, 1-14; Mich. 5, 1-3; Jan. 3, 16-18; pop.: Łuf. 2, 1-14.								
25 njeđzela	Boži dzień	1. ś. hodow	13 29. p. s. tr.	8 4	3 56		2 35	
26 pónđzela	2. ś. hodow	2. ś. hodow	14 Thirsa	8 5	3 57		3 40	
27 wutora	Jana scz.	Jana scz.	15 Eleuther.	8 5	3 57		4 45	
28 śrjeda	Mjewin. dzjeć.	Mjewin. dzjeć.	16 Haggeja	8 5	3 58		5 48	
29 sztwórtk	Sonathana	Domascha b.	17 Daniela	8 5	3 59		6 49	
30 pjatk	Dawita ☺	Dawita	18 Boscija	8 5	4 0		skh. p.	
31 sobota	Sylwestra	Sylwestra	19 Bonifacija	8 5	4 1		5 28	

Sermanki a skótnu wiki.

- Ruland.*
- Nowosałz. Džęje.†
Brodny.†
- Nješwacziłdo* a lane
wiki. Ejsenberg.*
- Groziščęzo.
- Lubnjow.
- Luboras. Šródt.†
- Barščę.
- Ruland. Rumbórf.
- Kamjenz.* Muzafow.
Lubin.
- Wojeręzy.† Trębule
herman a lane wiki.
- Rulow.† Draždzany
(St. a R. m.).

Měšackowe psche- mjenjenje a wjedro.

☾ Pošledni bértik 8. dezerwbra rano 4 h. 6 m. pošhurne njebo a mile wjedro pschunje.

☉ Młody měšack 14. dezerwbra wječor 8 hodž. 16 min. se bylnej šmny fastupi.

☾ Prěni bértik 22. dezerwbra 7 hodž. 56 m. šmny wjedro wobšhowa.

☉ Połny měšack 30. dezerwbra 9 h. 9 m. je jakny a šmny.

Stołětna protyfa.

1. dezerwbra šmny; 4. śněh; 5. hacž do 10. deřd a wulka woda; tež 11. 12. deřčęž; 13. hacž do 16. mroćnje; 21. wjele śněha; wot 22. hacž do kónca trochu jara šmny.

31. dezerwbra: 4. termtija trajneje renty.

Šłowa pod kónu tež boli. — Gornnył niczo nje pomha, hdyž nimasch niczo warič. — Głady hladacž rěta huřto nusu tradač. — Štód njeřlada na šklu, ale šcho je we škli. — Macž je wšchudžom snacž. — Pošpoja i woczomaj truwicęži formi. — Ščtō, ja wotęžim pschima, niczo w horščęzi nima.

Wobliczenie danie.

Kapitał.	3 procent.		3 1/2 procent.		4 procent.		4 1/2 procent.		5 procent.		Kapitał.
	Słownie marf. np.	Wzrost marf. np.	Słownie marf. np.	Wzrost marf. np.	Słownie marf. np.	Wzrost marf. np.	Słownie marf. np.	Wzrost marf. np.	Słownie marf. np.	Wzrost marf. np.	
mł. 1	3	3/10	3 5/8	4/10	4	4/10	4 5/8	4/10	5	5/10	mł. 1
5	15	1 3/8	17 5/8	1 5/8	20	1 7/8	22 5/8	1 9/8	25	2 1/8	5
10	30	2 5/8	35	3 3/8	40	3 5/8	45	3 7/8	50	4 3/8	10
15	45	3 7/8	52 5/8	4 5/8	60	5 3/8	67 5/8	5 7/8	75	6 3/8	15
20	60	5	70	6 7/8	80	7 5/8	90	7 5/8	1	8 4/8	20
25	75	6 3/8	87 5/8	7 5/8	1	8 4/8	12 5/8	8 9/8	1	10 5/8	25
30	90	7 5/8	5	9	1	10	35	11 3/8	1	12 5/8	30
35	1 5	8 7/8	22 5/8	10 2/8	1	11 7/8	57 5/8	13 2/8	1	14 6/8	35
40	1 20	10	40	11 7/8	1	13 4/8	80	15	2	16 7/8	40
45	1 35	11 3/8	57 5/8	13 2/8	1	15	2 5/8	16 9/8	2	18 8/8	45
50	1 50	12 5/8	75	14 6/8	1	16 7/8	25	18 8/8	2	20 9/8	50
60	1 80	15	10	17 5/8	2	20	70	22 5/8	3	25	60
70	2 10	17 5/8	45	20 5/8	2	24	80	26 3/8	3	50	70
80	2 40	20	80	23 4/8	2	26 7/8	3 20	30	4	—	80
90	2 70	22 5/8	15	26 3/8	3	30	60	33 8/8	4	—	90
100	3	25	50	29 2/8	3	33 4/8	—	37 5/8	4	—	100
200	6	50	7	58 4/8	—	66 8/8	—	75	5	—	200
300	9	75	10	87 5/8	—	—	—	12 5/8	10	—	300
400	12	—	14	16 7/8	—	1	13 5/8	1 12 5/8	15	—	400
500	15	1	17	45 9/8	—	1	18	1 50	20	—	500
1000	30	2	35	91 7/8	—	3	45	1 87 5/8	25	—	1000
5000	150	12	175	58 4/8	—	16	225	3 75	50	—	5000
10000	300	25	350	29	—	33	450	18 75	250	—	10000
								37	50	—	

Wobliczenie, jak wyżej punkt przednie, gdyż zentnań 1, 2, 3 atd. marow placzi.

Punt pójzego telko np. placzi, kaj zentnań marow.

X na wopaf:

Zentnań pójzego telko marow placzi, kaj punt np.

Роботичене плаќишту метра, брњи старт салсти робј 1 нр. бачј 3 марти плаќи.

Сбнђ старт салсти робј плаќи:		бја плаќи метер:		Сбнђ старт салсти робј плаќи:		бја плаќи метер:		Сбнђ старт салсти робј плаќи:		бја плаќи метер:	
март	нр.	март	нр.	март	нр.	март	нр.	март	нр.	март	нр.
—	1	—	18	—	17	—	30	—	33	—	58 ₃
—	2	—	35	—	18	—	31 ₈	—	34	—	60
—	3	—	53	—	19	—	33 ₅	—	35	—	61 ₈
—	4	—	71	—	20	—	35 ₃	—	36	—	63 ₆
—	5	—	88	—	21	—	37 ₁	—	37	—	65 ₃
—	6	—	106	—	22	—	38 ₈	—	38	—	67 ₁
—	7	—	124	—	23	—	40 ₆	—	39	—	68 ₉
—	8	—	141	—	24	—	42 ₄	—	40	—	70 ₅
—	9	—	159	—	25	—	44 ₁	—	41	—	72 ₄
—	10	—	177	—	26	—	45 ₉	—	42	—	74 ₂
—	11	—	194	—	27	—	47 ₇	—	43	—	75 ₇
—	12	—	212	—	28	—	49 ₄	—	44	—	77 ₉
—	13	—	23	—	29	—	51 ₂	—	45	—	79 ₅
—	14	—	24 ₇	—	30	—	53	—	46	—	81 ₂
—	15	—	26 ₃	—	31	—	54 ₇	—	47	—	83
—	16	—	28 ₂	—	32	—	56 ₅	—	48	—	84 ₇

Роботичене плаќишту нонехо лута, брњи старт лут 1 нр. бачј 1 март плаќи.

Сбнђ старт плаќи:		бја плаќи нонехо лута:		Сбнђ старт плаќи:		бја плаќи нонехо лута:		Сбнђ старт плаќи:		бја плаќи нонехо лута:	
март	нр.	март	нр.	март	нр.	март	нр.	март	нр.	март	нр.
—	1	—	0 ₆	—	11	—	6 ₆	—	21	—	35
—	2	—	1 ₂	—	12	—	7 ₂	—	22	—	40
—	3	—	1 ₈	—	13	—	7 ₈	—	23	—	45
—	4	—	2 ₄	—	14	—	8 ₄	—	24	—	50
—	5	—	3	—	15	—	9	—	25	—	55
—	6	—	3 ₆	—	16	—	9 ₆	—	26	—	60
—	7	—	4 ₂	—	17	—	10 ₂	—	27	—	65
—	8	—	4 ₈	—	18	—	10 ₈	—	28	—	70
—	9	—	5 ₄	—	19	—	11 ₄	—	29	—	75
—	10	—	6	—	20	—	12	—	30	—	80

Wziąta nóż,
Sawjata nóż!
Słyszycze
jandzelow
wjeśety hłóš,
Gładajcze
hřešnikow
šbožowuy lóš,
Bohn
budž šhwalba
a čješcz!

Šbožniko,
Ješušo!
Wobšbožuj, po-
zohnuj!
Daj nam
wutrobny čištošč
a mer,
š wšchemu
dobremu naš
čer,
Wuštyšč
tež
šdyčowanja!

Príslovník.

Statistické a genealogické povjeseje.

Vo poslednim liczenju luda w lécze 1885 ma:

Němski kraj: 539,816 □km. a 46,840,587 wobydlerjow; kžězor Wylem, rodž. 22. měrza 1797; kžězorski křónprynz Bjedrich Wylem, rodž. 18. okt. 1831.

Sakska: 14,993 □km. a 3,179,168 wobydł.; kral Bjedrich Albert, rodž. 23. haprleje 1828; ženjeny s prynzešynu Karolu s Wasa, rodž. 5. augusta 1833. Křónprynz Bjedrich August Jurij, rodž. 8. augusta 1832; bě ženjeny s portugalskej prynzešynu Hamu Marju, wudowu wot 5. februara 1884.

Pruska: 348,330 □km. a 28,313,833 wobydł.; kral Wylem I., rodž. 22. měrza 1797.

Bajerska: 75,863 □km. a 5,416,180 wobydł.; kral Otto, rodž. 27. hapr. 1848, nježenjeny, kotrehož město, dofelž je na duch křory, jako prynz-regent fastupuje prynz Sultpold, rodž. 12. měrza 1821.

Wurtembergska: 19,503 □km. a 1,994,849 wobydlerjow; kral Křorla I., rodž. 6. měrza 1823.

Badenska: 15,081 □km. a 1,600,839 wobydł.; wulkowójwoda Bjedrich, rodž. 6. septembra 1826.

Awstria: 622,837 □km. a 38,214,708 wobydlerjow; kžězor Franz Josef, rodž. 18. augusta 1830.

Italiska: 296,323 □km. a 28,209,620 wobydlerjow; kral Humbert I., rodž. 14. měrza 1844.

Franzowska: 528,577 □km. a 36,905,788 wobydlerjow; přäsident republiki Jules Grevy, rodž. 15. augusta 1813.

Šendželska: 314,961 □km. a 34,505,043 wobydlerjow; kralowa Viktorija, rodž. 24. meje 1819.

Španiska: 508,066 □km. a 16,623,400 wobydlerjow; kralowa Marija, wudowa 25. nov. 1885 šemřeteho krala Alfonsa XII., fastupuje šwojeho šyna krala Alfonsa XIII., rodž. 17. meje 1886.

Portugalska: 89,685 □km. a 4,348,551 wobydlerjow; kral Ludwif I., rodž. 31. oktobra 1838.

Ruska: 5,036,510 □km. a 72,392,900 wobydł.; kžězor Alexander III., rodž. 10. měrza 1845.

Turkowska: 179,475 □km. a 4,790,000 wobydł.; kžězor Abdul Hamid II., rodž. 9. febr. 1830.

Grichiska: 51,860 □km. a 1,679,775 wobydlerjow; kral Jurij I., rodž. 24. dezembra 1845.

Rumunska: 129,947 □km. a 5,376,000 wobydlerjow; kral Křorla I., rodž. 20. haprleje 1839.

Šerbija: 48,657 □km. a 1,589,650 wobydł.; kral Milan Obrenowicz, rodž. 18. septembra 1850.

Boškarska: 63,856 □km. a 1,965,500 wobydł.; nima žaneho wjercha, dofelž je Alexander I. w l. 1886 wotstupil.

Čjornohórška: 9475 □km. a 268,000 wobydlerjow; wjerch Nikita (Miklawš) I., rodž. 25. septembra 1841.

Školnózna Amerika: 9,272,442 □kilom. a 50,152,559 wobydlerjow; přäsident republiki Arthur.

Braziliska: 8,337,218 □km. a 11,780,000 wobydł.; kžězor Don Pedro II., rodž. 2. dez. 1825; 14,500 wojakow; najwjetšje města: Rio Janeiro, Bahia; Pernambuco.

Šgyptowska ma: 1,021,354 □km. a 5,586,280 wobydł.; wjerch Lewfiš Pascha, rodž. 1852; 14,000 wojakow; najwjetšje města: Kairo 350,000 wobydł.; Alexandrija 212,000 wobydł.; Suez 150,000 wobydł.; Křartum 50,000 wobydł.

Afghanistan: 1,049,866 □km.; 6,000,000 wobydlerjow; wjerch Abdharaman, 70,000 wojakow; najwjetšje města: Rabul 60,000 wobydł.; Kandahar 50,000 wobydł.; Šerat 85,000 wobydł.; Kelat 12,000 wobydł.

Čhinesiska: 8,562,880 □km.; 437,600,000 wobydł.; kžězor Křwang Šii, rodženy 1872; 800,000 wojakow; najwjetšje města: Peking 2 mill. wobydł.; Tientsin 950,000 wobydł.; Nanfing 500,000 wobydł.; Šhanghai 1,500,000 wobydł. atb.

Šapanška ma: 379,711 □km.; 34,338,400 wobydł.; Mikado abo wjerch: Młuthuhito, rodž. 1852; 35,400 wojakow; najwjetšje města: Jeddo 1 mil. wobydlerjow; Šokodode 112,000 wobydł.; Šokohama 64,000 wobydł.

Šudanska w Afrizy: 3,537,570 □km.; 73 mil. wobydł.; wjerchojo šu wšchelazy sultanojo; najwjetšje města: Kano 35,000 wobydł.; Zimbuktu 13,000 wobydlerjow; Kufa 60,000 wobydł.

Zanzibar: 110,126 □km.; 800,000 wobydł.; 1000 wojakow; sultan Burgosch Ben Saib; najwjetše města: Zanzibar 85,000 wobydł.; Mombas 15,000 wobydł.; Kwilia 12,000 wobydł.

W Němzach je 36 žiwjenje=sawěšćaznych towarštwow a w l. 1885 su te šame sawěšćizke 278,058,867 hriwnow a su wuplაცizke 39,892,184 hriwnow sawostajenym tych, kotřiž běchu pschi nich sawěšćeni.

Na zylkej semi je 70 millionow Němzow žiwych, a to: 43 millionow w němskim křezorštwje, 8 mill. w awstrijskim křezorštwje, 2 mill. we Wuherškej, 2 mill. w Schwajcarskej, 1¼ mill. w Rusowskej, 7½ mill. w Amerizy, 3½ mill. w Awstraliji, Afiji a Afrizy.

Pschi licženju luda 1885 je šo nalicžiko t. r. **A**pišalo 132,000 Šserbom, a to: 52,000 w Šakškej, 80,000 w Pruskej, a wyshe nich je hišće wjele Šserbom w dalšich němskich a druhich krajach Europy, tež w Amerizy a w Awstraliji.

Šo licženju k. dr. **W**uki je w šakškej Šornjej Łuzizy 66,354 Šserbom, w pruskej 37,303, a k temu 72,410 w Delnjej Łuzizy.

W Pruskej je 33,000 škulow a 5,500,000 škulšich dźečzi, kotrež maju 70,000 wučerjom. Šo pscherešću pschindje na jeneho wučerja 78 dźečzi. Tute dźečzi rěčja niz jenož němszy, ale bjes nimi šu tyšazny, kotrež pólsku, čěšku, litawšku, danšku, wallonšku a šerbštu rěč rěčja.

Bomhaj Bóh!

Łeto ma dołhi pyšl a wulki brjud! **T**aš šo š pschikšlowom praji. **W**aczonej šo tudy leto pschiruna, kotryž šrijedž jelenje luki na jenej nohy stejo se wiškej pschistojnosću wšcho šezjerje, šhtož jemu pschjed jeho dołhi pyšl pschindje, mudu a wacšku, póčšku a žabu a šhto wě, šhto hewaf. **A**bo wone je kaž tošte šwěriško, kotrež wjele trjeba, šwój hłób nahycič. **S** zyka šže šo š tym prajicž, šo je leto dołhi čaš, hač runje šo ruče minje, šo paš šže w jeho běhu jara wjele byčž, šhtož k potrebnosćam čžela a žiwjenja škuscha. **D**yrčju-li wam, lubi čžitarjo, to wšchitko tu nalicžicž,

šhto to je? **W**y to šami derje došč wěšće. **R**óždžicžki džen trjeba šo jebž a picže, drašta a čžrije. **Š** wšchědnemu khlěbej škuscha pienjes, dom, dwór, rola, škót a šhto wě, šhto hewaf.

Wóh luby kñjes naš se wšchem tym derje wobšitara a našču proštwu „našch wšchědny khlěb daj nam dženša“ hnadnje wuškuscha. **H**aj! wón bješe wščeje naščeje modlitwy wšchitkim, tež šlym ludžom te nusne potrebnosće wobradža. **T**ež šaridžene leto je po šwojej wulkej mitosći a dobročžiwosći našch kraj požohnowaf, šazny a pošdny deschžik nam daš, šo šmy rjane žně měli. **W**ón je nam rjeišče wjedro špožčik, byžli wjele lét prjedy, šo šmy wšcho bješe wščeje nusy š lóhkej prózu domkšowacž móhli. **W**ošebje je špodžiwije krašna pizza ša škót narosćla a bohaty boži dar je šo š bėrnami, kotrež šu khlěb kšudeho muža, se semje wukopaš. **N**ajštarški hospodarjo šo njemóža dopomnicž, šo je šo nam w běhu šaridženych dwazecži lét w tutym dwojakim nastupanju taš wjele wobradžiko jako loni. **W**y móžemy šo nadžijecž, šo ša škót a ša čžlowjekow wšchitko došahnje, a njetrjebamy šo bojecž, šo nusa nastanje. **P**o taškim móžemy bjes starosće do noweho leta štipicž a š wješetym dowěrjenjom do pschichoda hładacž. **T**o šklowo našchego šwóznika dyrbi nam jako dobre napominanje škusčicž: **N**ještarajče šo a njeprajče, šhto budžemy ješč, šhto budžemy picž, šhto budžemy šo wobkšecž; pschetož ša wšchitkim tym prašchjeja šo póhanjo, wašch njebješti **W**óž wě, šo wy teho wšchego potrebacze.

A tola ma leto dołhi pyšl a wulki brjud! **W** jeho běhu šo wjele pscheměni. **N**ašche potrebnosće jenaf wulke wostanu. **N**ašche šamóženje wothjera, našche kšubje a pinzy šo wupróšdnja, našche šuknje a čžrije šo roštorhaju, našche móšchicžki šo polóža. **Č**žafny pschindu, w kotrychž ma bur a kšěžkaš wjetšche wudawki, byžli šu jeho dołhodny. **T**u šo kšchčžina, tam maju šo kšafny wuhotowacž. **H**ólž a holža do škusčby abo do žusby čžehnjetaš a čžetaš š nusnym draščženjom šastaranaj byčž. **Š**horosčž šo do šwóžby čžihčžiči a lekaš čže šapłacženy byčž. **P**jenjesh šo wukuleja kaž woda, kotraž šo do kšchidny linje. **P**łacžina žita a wšchitkich ratašfikich produktow abo plodow je jara niška. **Š**htož še pscheba, mašo pienjes nješe. **S** dalokich krajow, š Ameriki a š Ruskeje, šo š hromadami žito pschimožuje, hač runje je wyšoke žlo na nje položene. **P**o taškim žana wo-

prawdżita nusa, žadyn hčód nastacž njemóže. A tola je tu a tam sfóržba hlyščecž, so je cžaš sły. Wěrnó je, so so wulke bohactwo nahromadžicž njehodži. Na wotplaczenje dołha ničtó myšlicž njemóže. Ale po prawym nowy dołh ničtó njeby czimicž trjebał. Dań sa poččzene kapitalije so wšchudže pomjeniškuje. To kuflerjeje abo žiwnoščerjeje k muzitkej škuzi. Škoržicž by jenož tón móhł, kiž so jenicžy wot swojeje danle žiwi. Jenicžy pšchekuppy w městach a rjemješkizny móhli sforžicž, dofelž, hčezž je mało pjenješ, tam so tež mało kupuje, a kóždy so hlada, so šebi njeby něšto noweho wudžetacž dał.

Pšchi tym wšchitkim, na cžož hym tudy dopominał, so sforžicž škyski, so žadyn dobry cžaš njeje. Hdvyž pak so jenemu a druhemu njendže, kaž by rad měł a kaž ja šeki to wumyšłik, dža wšch so jenož wšchroblu, temu wšchekomóžnemu Bohu winu dacž. Róždy, komuž so to a druge nęczišchi džen njelubi a hubu hrošnjje rošdajo šrudny kšerlufč saspěwa, tón so pěkne přjedy rošhladaž, na čzim je to ležane. Wulki dobył je, ščtož bohobojany je a ma dočž na tym, ščtož jemu Bóh dawa, přěduje japosčtoł Pawoł. Tu pak tčži korjeń wšcheho šteho, na cžož so sforži. Na spokoynošči a bohobojosčzi nam pobračuje. Našča nęczišča šchlachta je wot luteje hordosčeje naduta a jenož na wyške wězy myšli. Róždy čže so wobohacžicž a wjazy byčž, dyžli jemu po tym powołanju, w kotrymž steji, pšchikufča. Wulki džel tajkich je bjes nami, kotřž bychu najradšo widželi, hdy bychu jim pječene hołbje wšchěduje do huby lětač. Džělawy muž njedžěfa k lóštom, so by džětał, ale k nudy, so by měł, ščtož šam sa so a sa swojich trjeba. Bohaty muž a šam famožity bur nęczišcheho cžaša je wot pjenježneje lubosče tak móžuje sašlepjenu, so k prawdu a k njeprawdu, kaž so runje hodži, so wobohacžicž spyta a to docžakačž njemóže, so by mały Rothšchild był. Našch mčody lud, pšches šte hešemple abo pšchiklady našcheho cžaša sa wjedženu, do wšchelafich hłupnych a ščłodnych žadosčžow šapanje. Wón čže mjenje džělacž a wjazy mšdy męcž. Ščtož ma a warbuje abo saškuzi, k njenušnym wudawkam došahacž njěča, kotrymž so pšchuwucžuje. Šorjeka we wyškofich ščtantach našcheho cžłowješkeho towarštwa sły duch knježi, k kotrehož tež w niškim ludu hrojne šte njepozčizniki a njěščescžijanske pokšilenja so

porodžaja. W tutym wotpošladanju byčmy prawo měli sforžicž, so je cžaš sły.

Pšchědženaf, lubi cžitajo, je to roščetajecž a prajicž dyrbał, přjedy hacž se šwojeje dobrej radu wustupi, k kotrežž so wón se šwojim „Pomhaj Bóh!“ na waš wobrocžicž myšli. Wón derje wě a pšchida, so bjes Šerbami hišččeje tak šte njesteji, kaž druhdže. W našim lubym šerbškim ludu tčži hišččeje štrowe jadro kšescžijanškeje bohobojosčeje a pobožnosčeje. Bohu budž džak, so njěššny hišččeje zyle tón pucž wopuščžili, kiž je nam pšches našcheho šbožnika a wodžerja k šbožu pokasany. Wěšta pěkna poniznosč je k wjetšča w našich šerbškich wšach hišččeje widžecž, a knicžomne hordženje, kotrež bjes bohonymi a khdymy druhdže k wjetšča wustupuje, njeje namalacž. Žadanja po lěpšim wotkownym šwžy njěškizny šu k wjetšča. tak wumšchěwanje, kaž w druhich narodač. Sozialne prasčjenja k wjetšcheho pola naš so njěšchaju, kaž w němškich městach a fabrikškich wokolnosčach. Wopomacž, so tu wšchudže pšchitaju: k wjetšča. Pšchetož tu a tam so w Šerbach tež sły duch počžina do luda cžiččecž. Dobre jadro, w kotrymž přjedy rěčach, pokasuje so tu a tam kaž nažrane, a šrowy korjeń kaž nahuty. Wšchelake ščłodne a štrachne nawucženje hrosy tu a tam měšto dobyč. Bóhka myšl a njeroda tu a tam wustupitaj. Wšchelake zejchi abo šnamjenja šu, kotrež na to pokasuja, so čže našch wješny lud so na njeprawu cžěť wobrocžicž, kotraž do škaženja wjedže.

Pšchědženaf šwoju protyku najbóle sa wješny šerbški lud pišče a šwój pšchidawč k njej k muzitkej šerbškeho luda šestajuje. Na wješny šerbški lud so wón kóždolětnje k nekajkej dobrej radu wobroczi. Čžescženi a šžělani knježa w męcže, teho so wón boji, tute nastawki mało cžitaju, a hdyž šu šebi wobraški, kotrež Macžiza Šerbška w šhwalobnej darniwosčzi pšchidacž dowoli, wobhladali, počžaja drje šerbšku protyku do nekajkeho kucžika, k kotrehož ženje wjazy na šwětko njewustupi. Sa tych njedocžaka pšchědženaf wjele wušpěcha k tym, ščtož w šwojim „Pomhaj Bóh!“ praji. Ale w kšezach na wšy je wón šwoju protyku cžašto woghladał, so wona po štarym waščuju wótzow na ščěrtje wišy, hdyž tež šu so druhdy njěščwarne mudži na jeje wobalenju pošnamjenite a husty štwiny šur a dym papjeru ščěrn wobarbič. Po tajkim na waš, wy

bi šerbszy wješni ludžo, šo tež lětša pšchedzenaf obroczi.

Najprjedy na stare pšchisłowo dopominam, kotrež sbožu pomha a pšchi sbožu šdzerzi: spěwaj a džělaj! Šhtož te prěnje nastupa: spěwaj, dha wo tym wobšchěrnje rěcjeć njebudu. Šhto ma to na šebi, to wašchi lubi šerbszy duchowni w šwojich přėdowanjach wam k wutrobje kladu. Šhodźće jenož šwěru ke mšchi a pošluchajće na bože šłowo a činiće po nim; pytajće najprjedy bože kralestwo a jeho prawdošč, dha budže

wam wšchitko druhe, šhtož šo ša wšchědne žiwjenje trjeba, pšchidate. Tež to druhe, šhtož šo s pšchisłowom praji: džělaj! s wjele šłowami njeje trjeba wam wukładowač. Na džělawošč a na mudre hospodarjenje šće dha wšchitzy pokasani a s wjetšcha šće, wy Šserbjo, jako džělawy lud snaczi a šwěrneje pilnoščje dla wukhwaleni. A tola pšchi wšchěm tym šo wšchelake pokasuje, šhtož šwědci, šo šty duch špytuje čašto hjes wami město dobyč. Šak dha to? budźće šo prašhecž. Čhycze jo wjedzicž?

Woni pšchindžech do jeneje wšy a namakach we wěštych dworje wuklu šyru luda s bliška a s daloka, tež se šameho města šhromadźenu. Bohaty muž bě wumrjel a krotko prjedy njeho tež jeho mandželka a jenička džowla. Těho dla měješče šo domjaza nadoba, šuknje, grat a wšchelaki čapor na pšchėbadžowanje pšchėdacž. Wěšče rano šahe a ludžo štejachu tu a tam. Pšchėbadžowanje šo hišćje njebė šapocžalo. Ša šo k nim štupich, šo bych štyšchal, šhto šebi powjedaju. Pšchetož mi šo

šdajše, šo šu wotře a šurowe šłowa, kotrež se rta jeneho a druheho šo wukulaču. To pak bėchu možne škoržby, kotrež šo štyšhecž dachu, šo šu šte a šrudne čašy dla hěškeho dawanja, kotrež lud a kraj wuzyza. My džělamy a šo štaramy, prajachu woni, a tola nam ničjo wyšče njewoštanje. W pocze šwojeho woblicja, rjekny mały šhěžkat, džělawy muž na dworje, žylicžke lėto džėn wote dnja w čěžkim džėle šteju a šhtož šebi šaštužu, to mi bėrka s mošćnicžki bjerje. Škōžby mēšaz

kaže wón dawanje pať sa gmejnu pať sa šhulu, pať sa zyrkej pať sa kraj. Masť prawje řuřodže, přchistaji druhi, po napohladže někařki bur, masť zyłe prawje. Teř mi řo tať dže. Za woram a řyju, ja młoczju a dželam řhtoř mőžu, a hdyř je lęto wokoło, dha nicřo wyřhe nimam a řym wjeřořy, hdyř řebi řadyn doľh njeřřym přchicřiniť; te wjedrowe řawki wřhıtko řezuru. Teř řami męřchczenjo a řony njemőřadřu řo řdzerřecz, řwoje řrudne řhęrluřdře dla řrudneho cřařa a pjenjeřneje nuřy přchistajicř. —

Bjes tym řo přchęřadřowanje řapoczja. Za přchi řebi myřlaď, to budže řo tola hubjenje řhlaďchicř, hdyř ludřo řane pjenjeřy nimaju, kař praja. Ale — ale, tu řadřadřu řhęřlarjo a burjo kař njembri. Řadyn druhemu nicřo njepopřchęjeřdře a niďtő řo řa tym njeprařchędře, hać je jena węř tunja abo drořa. Tunjo pať nicřo njeďe, wřcho hrořnje droře a lute stare węřki! Bnyřu te wřhıtke nowe a tuniřdře w męřcře řupicř mőhli. Přeďy na te wulle mjeřřaze dawki řwarjadrju, řo nicřo wyřhe njewobřhowaja přchi wřdęj řwojeř dželawořcři a řpřozniwořcři — to ě dha tola hořa řza; — přchetoř na dobo męřeřdře kőřdy pjenjeř dořcz, řo by je na njewuřitne węřy wazik!

Ř cřomu to powjedam? So byř na to dopomnit, kať we wřhęlařim druhim nastupanju ludřo řamych řo wobobřhaja a mola. Čřu přchidacř, řo ma lęto doľhi pnyř teř w tym, řo řo wulle dawanja řadaja wot wjeřneho bura a řhęřlarja. Ale řpusřchicř řo wone niřomu njemőřa. Wone řu nuřne a řadyn řapőřłanz, a hdy by najlępřdři řerbřki byl, nař wot niď wumőř njemőře! Te řo trjebaja, řo by gmejna, řhula, zyrkej a kraj wobřtacř a řo řa řhromadne lępřdře řtuffowacř a řpęchowacř mőhlo. Wopomnicř pať, řo je wjele druřidř dawřow, łotreř řebi řami nařladujemy a to jenoř, řo mőhli řebi, řwojim lořhřam a řadocřam řkuzicř. Čřoho dla řo tyř dla njeřkorři, cřoho dla řo na te njeřwarj? Eřy dha hdy řebi nalicřit a řapřkať, řhto řa pařenz, łotryř řebi bjes nuřy popřchęjeřdř, a řa zigary wudawawř? Eřy dha řebi wopomnit, kať wjele ty, ľubř muřiko, w łorcřnje abo w piwarřni ředřo přchęcřiniřdř? Ty drje řy w nowiřhım cřařu jako řobuřřaw do wojerřkeho, do řpęwanřkeho abo do burřkeho towarřřřwa řařřupit, prař wřhęať, kať wjele doľryřdř hriwnow jako řajři řa lęto přchętrjebawř? Węřdř dha,

kať wjele řjanyřdř pjenjeř twoja ľuba řořpofa ř twojim młodym młozam na nowe drařczenje a na nowe rubiřdřka wazi? Přchidędře-li rubiřdřkowa řona se řwojim łorbıřom na řhribjeće, dha wona na bľidře te wřhęlaře řjane łancřiki a mawřetki a rubiřdřka wupřchęřřeje a powjeda, řo je řuřodřina abo ta a druřa cřeřna řonka wo wřy to a wono nařupila, dha twoja ľuba řořpofa njeďa nařad wostacř a łorcęř w řhamorje, w łotrymř řa młoko a řa butru wuwıřowane hriwny řo řhowaju, řo wupřořni. Wulicřcře řebi jenoř, kať wjele řajře wudawki řa lęto wucřinjja, a budęcře řo džiwacř. Njeprařcře, řo to tola wjele njeje, hdyř řo tu pjećnowaw abo tam hriwna na někařke wjeřele wazi, ale přchęmyřłcře řebi pęřnje, řo napořłedk wjele maľyřdř wudawřow wjele wucřini. Niďtő řebi njemyřł, řo ja wam to njepopřchęju, hdyř druřdy řebi řchcřipak abo zigaru abo nowe rubiřdřko řupicře, ale přchidacř dyrři kőřdy, řo řo řa zyłe lęto ř tutyřmi dawřami wulki džel wawřidř pjenjeř wudawa. A tyř dla niďtő řane řłowcřko njeřhribi. Hdyř pať přchi řajřim njepřchęmyřłenym řořpodařjenju pola tebję niďdře dořahacř njeďa, dha walıřdř wınu teho na kraj, na gmejnu, na řhulu a zyrkej. Njeje to řza a njeprařwa a ľlařuıřřwo, hdyř řo teho dla njeřpokořnořcř hřba? —

Ře wřhęať, moři ľubi, džęlař jenoř kőřdy a přozny řo, bjes přozny řadyn doľnyř njeje! Čřtőř ma powoľanje, njeď je to bur abo džęlawy muř, łon ma cřeřne męřto w kraju a w gmejnje. Wón dyrři řwoje powoľanje se řwořnořcřju wupjelnicř a řhtoř jemu wone wunjeře, to dyrři wón ř mudrořcřju nałozicř. Wostaj řo kőřdy njenuřnyřdř wudawřow, potom njebudře jemu řana nuřa. Džęlawemu a piřnemu řořpodařej drje nuřa druřdy ř wofřami do řhęře ľuřa, ale do njeje nuřs wona njeřřupi. Teř řadyn řudniřki řkuzobnik přchęř přoř jęho domu njepřchidędře; přchetoř piřny a řłutniřny pľacři, řhtoř je wınořny. Wřim řwoř pľuř a woraj, bjes tym řo druřy řpja abo w łorcřmadř ředřa, a ty řmęjeřdř wořřu na přhędaň. Džęlař tať doľho hać mőřeřdř, ty njewęřdř, hać je to jurtje tebi mőřno. Ty, ľuba řerbřřta řořpofa, w twojim řořpodařřřwje maľdř wjele wobřřaracř. Ty drje maľdř řjanej beķej rućřyř a porřcřiki, ale njeřřařuj řo ř nimi wřhıtko přchımacř; přchetoř kőcřka ř ruľajřami řane myřdře njełoji. Kőřdy a kőřda bjeř to řwoje řromadře a niďtő

njepšćecziń niczo s prósnymi huposćezemi. Balenz a pivo bjes nudy picz a khartry hracž, tvoje samóženje a twoju msdu pomjeriški a pschikróteži. Sa to, sčtož na nekajke njenušne njepozczjinki wazjšich, móžesz dwě džěsczi sezjowicz. Wjele ludy je, kotřiz šo posčza a šwojim džěczjom khlěb a zyrobu rjaneho rubiščika dla wotczahnu. Šsomot a šcharlat a žida woheń w khačladž hašča. Masch-li w twojež móščni někotre škote, kotrež je tebi hródž abo ljubja wunješta, myšlišč šebi, šo móžesz šebi něščto popščecž a mały wudawš wjele šchodžicž njemóže. Šdyž mam, dha ham! — abo piju, rjek-nješč, ale bšasi a džěczo šebi myšlitaj, dwazeczi hriwnow a dwazeczi lět žaneho kónza nimaju. Šdyž pak šo wšchědnje s dónzy čzerpja, dha tola na pošledku do dna pschindžěšč. Ščtóz čže žiwy byčž kaž bohaty knješ, tón je kaž žaba, kotraž šo naduwa, šo by wołej podobna byla. Těho dla džělaj wščak, haj džělaj, mój luby pschězelo a — lutuj. Šlutniwoščzi pak na-pscheczjivo steji njemudre hordženje, kotrež bjes naščim wješnyu ludom runje kaž we wulkič a mačych městach dale a bóle pschiběra. To je widžecž najprjedy we waščnju draščzenja. Šak je šo tola w tym s čžašom našč wješny lud pscheměnił. Pola Šserbow Šornjeje Łužizy je šo stare šerbške draščzenje s wjetšcha šhubilo. Wobhladaj šebi njedželu šerbškich kemscherjow. Šdy by šo šerbšzy njepřewalo a njepředowalo, njeby ničto móhl roššudžicž, hačž šu to Němzy abo Šserbjo, kotřiz ke mšči abo wote mšče džěja. W Delnjej Łužizy hišččje lud nadeńdžěšč, runje tak derje njedželu kaž džělawy džěń tak šwoblekany, kajzyž jich stari wótzjofo kłodžachu. Tu pola naš šu šo pak muž a žona, hólž a holza počeli šerbškeho draščzenja hanibowacž. Šo najnowiščej módze dyrbi wščitko byčž. Šaž w Parisu, w Warlinje abo w Dreždžanach wyšozy knježa a knjenje šwoblekani kłodža, tajki čže tež našč šerbški wješny lud byčž. Našči wustojni krawzy njemóža žanu prawu šerbštu šuknju šchicž a našče šerbške šchwalczje se šwojimi jěhlami njewjedža žanu šerbštu drašččicžku šhotowacž. Šim wščak s teho žanu winu dawacž njěchamy; pschetož wješne krawstwo a šchwalczjstwo je s wjetšcha šwój grat do hele smjetało, došelž žane hódne džěto ša njeju wjazy njeje. Pschetož něł šo wšcho nowe draščzenje hotowe w městach kupuje. Tam steja klamy židow šchěroko wotewrjene a židowšzy krawzy a handlerjo šu

w němškich, kaž tež w šamych šerbškich nowinach šwoje twory jako najrjenišče a najtunišče hižo dawno wu-trubili. Šsobotu a wošebje hdyž je hermanš, stary kaž mlody Šserb tam pschi tych klamach stejo wosta-njetaj — a žid pschi durjach takajo žimaj kiwa — a wonaj šastupitaj a šebi te rjane krašne šuknje, kaž měnitaj, najtuniščo kupujetaj. Čžestna buromka a mloda burška, tež šama šlužobna holza njemóžetej te nowe žakety a mantli a te mansčetti a kornački, kotrež w šchleńczanych wołnach wukladžene leža, wošladacž, khibja šo šo žim po tym lóšchtuje. Wščak je to wščitko tunje a krašnje budže to tola žim stejecž. Šlaj! po khwili šu w klamach a židowški pschekupž wě wšcho tak jašnje wukhwalicž a ponižuje pláčžjnu, tak šo šo na pošledk wješna hródžna holza kaž mloda knježnicžka s města šhotuje a tajka do narodneje wšy šo wróci! Wližšchu njedželu pak wošladacž ju w tutej nowej šukni rjenje pyschemu ke mšči abo wječžor na rejach w korčžimje a pódla njeje šo mlody hólž hordži, kaž by poš semjana byl. To dwojaku šchodbu nješe! Wjele dobrych hriwnow šo ša njenušne draščzenje wudawa, kotrež byčhu móhke šo lepje nałožicž a do lutowarńje dacž. Š druhemu pak s teho něščto druhe nastanje, mjenujzy šraščne hordženje. Ščtóz njedželški džěń tak šwoblekany kłodži, tón džělawy džěń do burškeho džěla wulki lóšcht nima a je jenož dokonja, došelž runje dyrbi a tak dołho jenož, hačž šo jemu blał w měščze njetrjedhi. Tute němške abo po prawym francowške nowe draščzenje pak tež našč mlody lud pscheněmčzuje a jemu šerbštu myšl, šerbštu ponižnosčž a špokojnosčž rubi.

Š temu na něščto druhe špomnju, ale ja waš prošču, lubi buršzy lubžo, njewšmicze to ša što. Šako beč ja mlody, dha našči knježa a pačmanjo, hdyž šwoje žito do města na wiki wješčju, šo na rjeblowy wóš šyžčju abo s křjom pódla džěčju. Něł pak — o tak šu šo tola čžašy pscheměniłe — něł šo našči pačmanojo w rjanych šchleńczanych kurejtach wješju a jich rjane konje, s najlěpšchim gratom wuhotowane, s hordženzjom štakaju, kaž by grofa abo mlody wječč na wofu šedžał. Čži pak něł najbóle na šty čžaš škorža, šo žim njěcha došahnyčž, sčtož jich najate kublo wunješke. Šdy byčhu šo jenož tročhu šwojeho hordžzenja čžyli wostajicž, wščitko by ščlo. — Šle hdyž dha

nětk bura widzišć, kiž by šo kaž w starých czašach w ščěrym planwošu wješt. Nětk dyrbja ščlěnczane kurejty bycz a nowy postłoczany grat sa konje, hewaf to wjazy njeidže. Temu pak, kiž w tajšej kurejce wokoło jědži, s wjetšcha burfke džěło frjedz tydženja šo prawje lubicz njeha. Může bycz, šo jemu to njeje trejeba, ja pluh pschimacž a w brožni s czeledžu mlócžicž, ja to njewěm, ale myšlu šebi po šwojim rosomje, šo burej nęcžiščeho czaša to njewunješe, wulkeho kuješa hracž. Ščtóz hže šo psches pluh wobohacžicž a šwoje kubło šdzerjecž, tón dyrbi šam sa wščitkim hladacž a šobu džělacž. Ščtóz šo jenož na šwoju czeledž a na druhich spusčęza, tón směje lutu ščfodu. Ščtóz hže šwěrneho šlužobnika męcž, tón njedž šebi šam šluži. Dokelž bē šo psches njekedžblitwoščz pohončza hōdž s pōd-
lowy konja šhubit, tōn a na posłedku bur šam kōz wša. To šo njebj stalo, hdy by kujes bur šam sa pōdłowu hladał. Šlaj! hordošcz prjedy pada! Ščtóz šo hordži, tón bože dla njedž njefkorži, šo je šty czaš, a hdyž hospodar a hosposa nęcžišči džen mēuitaj, šo je jeju burfke kubło wulki hrōd a po tym šwoje hospo-
darštwu wjedžetaj, dha njedž wobaj dwaj hubu džeržitaj a na niłoho njekwaritaj, hacž jenož na šebje šamcju. Šsu to něotre tajke zejchi, s kotryhž je widžecž, šo šo na wšach do prědka njekrocži, ale šo dyrbi šo prawe šbože dale bóle pomjeniščicž!

Šo tajkim pschędženaf žanu druhu radu njewě, hacž tu, kotraž šo s pschibłowom wupraji: špěwaj a džětaj. Wón pak ma k temu hiščęze jene s nowa pschistajicž. Š šwěrnej džělawoščzi naščeho wješneho luda dyrbi mjenujzj slutniwoščz pschincž. Ščtóz njewě luto-
wacž, tón wščaf mōže džělacž hacž do šmjercze, wón pak tola ničzo njesměje. Lutowacž — wopomū to, to njerěka gramny a nahramny bycz. — Ty mōžesh šebi něščto popščecž, ščtož k wješkelemu šbožu šluži. Ty mōžesh šo pschistojnje šwoblekacž a dobry strowy wobjed na twoje blido stajicž. Tež to tebi ničtō ša šlo bracž njebudže, hdyž pschi nęcžišči škladnoščęch šebi a tym šwojim nęcžišči dobry džen ščžinišć. Ale hdyž hžęšć pschi wščěm tym męcž, ščtož je trěbue, dha dyrbišć mudrje lutowacž. Wěšta mudroščz, niz pak lešnosčz, k temu šlušča.

Lutowacž — haj lutowacž, budže něotryžkuliz rjez — bože dla praj nam, pschędženaf, kaš je to w tutym

czašu mōžno. Šow šašo te šame wurycžowanja štyšcu. Šak dha mōže něčtō lutowacž, hdyž ma wščo taf jara tunju placžinu, kaž nětko, hdyž šu wysče tešo dawki tajke wyške? Šlaj! na tajke prasčęnja s nowa wotmolwju: Šladajęze šo njenusnych wudawčow, w-
stajęze šo wščeho blašnisteho hordženja a wy smějęze kōždy tydžen nęcžišči krosčit, kotryž šo šwusbytkuje. Tōn pak njewostajęze w ščhini ani w šhamorje ležo, ale do-
njęcže jōn do nalutowačnje, šo by šo s danju po-
wjetšitil do tolerka. Wščaf šo to něotremu niz jara šamōžitemu šerbštemu mužej radži, šwoje šbytkne krosčiti nalutowacž, cžoho dla to njedyrbjalo pola šōždeho hicž, hdy by jenož kufł mudroščęze na to wazil.

Tuta slutniwoščz dyrbi šo hižo šabe šapocžecž, to rěka, k njej dyrbja šo džęcži pschuwucžicž a czeledž a wščitkōn
mlōdy lud. Duzž slutniwoščz w mlōdych lęčach a směšęch pomozny krosčit w nusy a na stary džen. Na to dopomina Serbski Hospodar czo. 15 — czašopiš ša šerbšćich ratarjow, kiž mēšacžnje dwōjzj jako pschitōha k Serbskim Nowinam wuščadža a na jara šhwalobne wafčnje šo prōzjuje, našč šerbšći lud w tym rošwucžo-
wacž, ščtož k jeho šbožu šluži a warnowacž pschęd tym, ščtož jemu ščfodu njęše. Ščtóz tutōn czašopiš hiščęze šebi njedžerži, tón šebi jōn štafaj pola Šsmolerja, wōn ša lęto jenož 76 np. placži. Tutōn Serbski Hospodar se wščęj wěrnosčęju praji: Šdy by mlōdy lud šo tobała wostajil, cžęže piwa njekšedžil, palenzowu pōłku na šęženu rěšnuł, po rejach njehanjal — se wščěm tym podrywa šebi strowoščz — hdy by pjenes, kotryž na špomnjene wězj broji, k temu naložowal, šo by šebi stary džen hješ staroščęze wuhotowal, kaš mudrje by wōu cžinil! Dyrbi šo hižo džęcžom cžasto w ščuli prajicž, kaš trěbna je slutniwoščz, hiščęze huščęšćho mlōdemu ludu, kiž je ščulu wuščodzil! Lutowacž wulicže šami, lubi Šserbjo, a wucęze to wafče džęcži a wafču czeledž k temu šwěru džerčęze, šo by lutowala. — To luto-
wanje pak šo na dwōje wafčnje stanje. To najštarsčę, ščtož je wščitkim doščz snate, je to, šo twoje šbytkne hritowny abo tolerki do nalutowačnje donjęšęšć, hžęci wěšte knizki doštanjęšć, s kotryhž šo widži, ščto šy do njeje placžil a kaš wjele danje šo tebi ša to doštanje. Tajke nalutowačnje šu w mēštach, jako w Budyščinje, Wōšporku, Lubiju, Šamježju, Wifkopizach, Nowořalzu, haj tež na wšach, jako w Kalezach a Warcže. Tar-

môže na wěštych postajenych dužadach kôzdy, hdyž je šebi hriwnu nalutowaŭ, donješč abo pšches nikoho drugeho šapisać dacz. Nalutuj šebi jenož kôzdy tydžeń pjećnowaŭ, njech šy čzeladnik abo džetawy muž abo hólz abo hołza, dha tebi ša lěto nastanje mały kapital nimale 2 hr. 50 np. wyšofki. Šdyž je šo na 3 hriwny powjetščik, dha to ša 5 lět na 13 hr., ša 10 lět na 28 hr., ša 15 lět na 48 hr., ša 20 lět na 71 hr. narosče, jeli je stajnje stejo woštajišč a ničjo nasad nječerješč. Abŭ hdyž džešč to hiščče hinač roseštajane hčč, dha šebi wobhladač tutu tabellu.

Zeli šo kôzdy tydžeń šebi nalutuješč (lěto na 48 tydzenjow liczene)

ndžeńizy:	dha šmješč ša 5 lět:		ša 10 lět:		ša 15 lět:		ša 20 lět:	
	mł.	np.	mł.	np.	mł.	np.	mł.	np.
5 np.	13	06	28	92	48	18	71	78
10 np.	26	34	58	16	97	—	144	20
20 np.	52	61	116	58	194	48	289	16
50 np.	132	08	292	76	488	24	726	08

šo tajkim špěwaj a dželaj, a lutuj!

Alle hiščče na druge waščnje môžešč šwoje šbytkne šenješy na lutowanje natožič. Daj je do šakšeho rentenbanka a šapoczń š tym šahe, dha šmješč pomož, hdyž budžešč stary. Tu w Šakškej je mjennizy wustaw šałożeny, kž šo wot krajnych šastojnikow šarjaduje, kšizj š krajnjeje pokladnizy šwoju mšdu dostawaju. Šono je to tajka nekajka wuměnkarnja, kaž Šerbski šospodar praji, w kotrejž twoje nalutowane pjenješy, hdyž je do njeje šapoložišč a stejo woštajišč, šo š danju a dań danja, do wěšteho čzaša, hdyž šy ty pol šta wo ščješčdžeščat lět stary. Tehdy ty kôzde lěto, tak wołho hač šy žiwj, wěste pjenješy dostanješč po tym hač šu twoje šapoložene a nalutowane pjenješy krosčki wo hriwny, kôzdzicže lěto a to kôzde bértk lěta. Haj! hdyž młody čłowjek 16 lět stary ša męšaz do šeho rentenbanka abo do tuteje wuměnkarnje hriwnu płaczi, wuczini to ša lěto 12 hriwnow, a to hač do šwojeho 50. lěta šczini, dha šmęje wot šwojeho 60. lěta, hčž wjazy dželacz njemôže, hač do šmjerče 186 hr. 50 np. šbēhač. Pšchi tym môže šo dwoje čzinič, mjennizy šo kapitala wotrjež, šo jedyn ničjo njedostanje, hč šo wumrje, abo tež postajič, šo šo jeho kapital, hdyž wumrje, jemu abo jeho šawoštajenym wupłaczi.

Tutón kapital wuczini 420 hriwnow a tehdy šbēha wón tola hiščče lětnje hač do šwojeje šmjerče 117 hr. 74 np. danškeho! Płaczi-li šchtŭ wjazy hač 1 hriwnu kôzdy męšaz abo na męšče wjetšchi kapital, dha šo jemu to nješhubi, ale stejo woštanje, a wón wjetšču dań šbēha. Žyly kraj jemu ša to rułuje, šo šo jemu ani pjenjež njemôže šhubič a šo w prawym čzašu wěstu dań w šwojich wyšofkich lětach wužiwaj, hčž je šwojimaj rułomaj šebi ničjo wjazy šaščuzič njemôže. Njeje to ščwarna wēž ša waš, wy młodzi ludžo, kotšiz wot starščich žane šamôženje njemôžeče herbomacz a tola môžeče šo pšches šlutniwošč na stare lěta š tym šastaracz, šchtŭ je wam k žiwnošči a potrjebnošči mšne. Teho runja je tutón wustaw ša waš, wy burszy a šahrodnišy šospodarjo, ščwarna wēž. Šdyž šče šestarjeni a macže wjele džęči a hččeče šo na wuměnk šynycz, macže starosč, kotremu wot waščich džęči byščče šwoje kublo abo žiwnošč pšcipiřacz dali. Ššami šebi a šwojei žonje wy pšchi tym wěšty wuměnk wucziniče a tón do kupneho lista šapisać dacz. Mały wuměnk njechacz šebi žadacz; pšchetŭ wam šo na stare lěta njecha tradacz, hdyž šče šo přjedy došč prózowali. Tutón wuměnk pač š žyła njedostanječe, pač škupje abo njeporjadnje, a wy šo na šyna roshuēwacz abo šo š nim napošled do njeľubosneje škŭržby šapleczeče. Šłaj! teho dla šo čzi rada dawa, lutuj a šchtŭ nalutuješč, to daj do krajneho wuměnkakškeho rentenbanka a šraduj tu wēž tak, šo ty, jeli šo štaš ty abo twoja mandželka 50 abo 60 lět staraj, š njeho tejšo danje šbēhač môžetaš, kelkož je wamaj k špokojnemu žiwjenju trēbne. Š tym je wamaj tak derje pomhane, kaž waščemu džęczu; pšchetŭ mŭj njetrjebataš jemu žadyn wuměnk na ščiju kšacz a wono wamaj žadyn dawacz njetrjeba, tak budžeče wščitzy w dobrym mērje živi. — Wščitko druge wo tej wēzy môže kôzdy šhonicž pola wšchitkich, kotšiz lošy ša šakštu loteriju pšchēdawaju, pola kôzdeho duchowneho wo wšy, pola dawłowskeho bērki, w Budyšchinje pola Wylema Mattheisa, w Kamjenju pola Fiedlerja a we Wŭšportku pola Klugi a pola tych, kotšiz maja wot kralowškeho rentenbanka porucznošč šapishi do tuteje wuměnkarnje wobštaracz.

Pomhaj Wŭh, šo njebychu tute rynczki podarmo piřane byle a šo by tuta wam pošlicžena dobra rada šo pola waš nimo njekulika.

Żiwjenje saweścijej rěka swojich lubych najlěpje sastaracj.

Pjatk po Michale będzachu někotři hospodarjo w M.-stkej kórczmje.

Pohonczej Jan s Klipka, kiz bě s nimi do šhule khodzil a hišcze skoro kóžde lěto swoju lubu domišnu a swojich starych snatych wopytuje, sastupiwšiji postrowi: „Bomhaj Bóh wam, lubi stari hólzy; czoło dla dha tak struchli będzicze w kemschazej drascze?“

„Witaj, Zano, — witaj k nam“, jemu ruzy dawajo wotmolwišhu.

„Daj, mój luby stary bratřiko“, rjekny Konikez Handrij, „loni ničtó wěrił njeby, so budžemy tak rucze našeho řuřboda — Mětkez Turja hrjebacj, kotrehož řuny dženřa pšchewodželi!“

„Daj, řmjercj je w tudomnej wokolnošći bohate žně dđeržata, kaž řym s nowinow widžał, a niž jenož stari, ale tež mlódy řylui ludžo řu řemrjeli!“

„Brawje mařh, mój luby Zano“, rjekny Rybatez džed, „stare pšchisřtowo wěrne wostanje, kiz praji, řo stary dyrbi, mlódy pak móže wumrjecj.“

Mětk powjedawše jedyn wo tym a druhi wo druhim snatym, kiz bě řo řahe w najlěpřich lětach minyl. Mutez Handrij bě w nalecžu řhtomy wurěrował a s rěblom padnywšiji řo tak strařhnje wobřhodžil, řo řa řti dny wumrje, runjež bě lěkar wřhu průzu nałožował, řo by jeho wuhojil. — Wudowa a řti male džěczatka hišcze žaruja! — Najmlódsheho bura s B. bě Bože njewjedro sarařyto, hdyž s kofu na ramjenju s pola dom khwatařhe. — Budarja s R. bęchu konje pšchi wupřchahowanju řbile a mlóda wudowa s dwójnikomaj woplakuje njebočizkěho! — Natuřha s D. bě Boža rucřta řajata, hdyž wote mřhe pšchisřebřhi řo řa blido řyđe!

Wřchitzy bęchu w mlódych lětach, hišcze czerřtwi a řylui mužojo, nahle řemrjeli a řwójich lubych njesastaranych řawořtajili. —

„To je woprawdze řrudnje a wulka řhřoda ja wudowy a řyrotki, kotrež hišcze sastarane njebęchu“, mēnjeshę Pohonczej Jan, „wy dyrbjeli wřchitzy do saweřcženřkřch pokladnicow abo kařow řastupicj, dha takke wulke njeřbože řo tola kuřt pomjenisři, hdyž towarřtowo 3, 6 abo 10 tyřaz marřow po řmjercži wuplaczi.“ —

„Dha rořpowjedaj nam tola“, prajeshę řrawzej wuj, „ty wěž rořymisřh, hdyž řy řastupjer najřtariřheho a najwjeřřheho towarřtwa — Gořhařkěho —, kaž řy nam 1882 w nowinach wořjewil.“

„Pořłuchajezę, řhřto dyrbjalo řo wo wulzy waznej naležnořci saweřcženja cřłowřřheho žiwjenja wřhřudze wobkędžowacj“, rjekny Pohonczej Jan a rořkladowařhe dale takke:

„Kóžde saweřcženje ma nekajřtu řhřřodu wurunacj, kotraž nař njenadžujzy pšchęřłapnje, kaž Boži wořen, Bože njewjedro s krupami, mór a teho runja. Pšhecziwo wóhņjowej řhřřodze drje je kóždy řwoje twarjenja saweřcijł abo je w nekajřej wopalnej kařy; tež plódy na polach skoro kóždy ratař saweřcžuje; — ale wjele wazniřha wěž je, řo s cřařřom do žiwjenjenjesaweřcženřkěje kařy řakupicj; pšchetož tamne řhřřody drje móža nař pšchęřłapnyč, — řmjercj pak wěřcze pšchindze, a ničtó njewě ani lěta ani dnja, hdy a tak budže wotřbal dyrbjecj! — „Kóždy řhřřodar móže řam najlěpje prajicj, kať wazņny řa řwójich domjazyřh je, — řhřto žona a džěczi pšchęř jeho rořřomne řhřřodarjenje a pšchęř

jeho dżetawość wżiwaju a shto wscho s jeho smjerczu
 shubja, hdyż wulkeho samóženja nimaju! — Tcho dla
 pak a dokelż Boże słowo to poruczja (1. Tim. 5, 8.)
 dyrbi kóždy s czařom swojich lubych psches saweřczenje
 sařtaracz. — Wot pohlad žiwjenje-saweřczenja žadyn
 druhi njeje, hacž njesbože a nusu polóžicž, kotrež
 sažne wumrjecze sařtararja pschinježe; pschetóž
 kóždy, kiž k nam pschistupi, dostanje „poliju“ a s tej
 samej polnu wěřtość sa njewěřty pschichod, njedž tež
 smjercz jutje pschindže! — Wudowa a řyrotki dostanu
 žytky saweřczeny kapital, byla-li tež hagle jeniczka
 „prámija“ sařlaczena! — — Druje sa wař watarjow
 pak hodži řo w wjazy nastupanjach tajke saweřczenje
 žiwjenja, dokelż potom najřtaršči řyn wjazy njetrijeba
 i dacham řubno pschijez. — ale psches, saweřcieniki, njedž
 bratrow abo řotry wuplaczi. — Tež móže kóždy řam
 řa řo wěřty pjenjes postajicž, řa kotryž lětnje abo pol-
 lětnje řwoju prámiju placzi, a hdyž je 60 abo 65 lět
 řtary, dostanje řwój kapital, kiž pak řo tež polny wu-
 placzi, hdyž prjedy wumrje: Tak řy s dobow řam
 řo a řwojich lubych sařtaraci!“ — —

„Dano luby, twoje rořkadowanje nje jima, runjež
 řy nam prajit, řo ma kóždy řahe sařtupicž, a ja řym
 řižo 55 lět řtary“ — rjekny řinak — „praj nam tola
 hiřcže, řhto by kóždy wot nař placzič dyrbjal.“ —

„Zara rady, — to wřchař ma kóždy wjedžecž
 prjedy hacž sařtupi, teho dla tež ja darmo kóždemu
 řniži pořcelu, kiž řebi je s pořtnej kartku pola nje
 požada. Tam řte: — a to je pola mojeho řotřa
 řleho towarřtwa řo řižo psches 57 lět dopokafařo, řo
 ma řo řa 1000 marřow placzič

řa 25 lět řtarych pschi sařtupje	23	řmř.	řa 5 lět jenož	14	řmř.
řa 30 = = = =	26	= = = =	= = = =	15	=
řa 35 = = = =	29	= = = =	= = = =	17	=
řa 40 = = = =	33	= = = =	= = = =	20	=
řa 45 = = = =	39	= = = =	= = = =	23	=
řa 50 = = = =	47	= = = =	= = = =	31	=
řa 55 = = = =	57	= = = =	= = = =	34	=
řa 60 = = = =	71	= = = =	= = = =	42	=

Dokelż řo pola nař na kóždu prámiju řa 5 lět
 dividenda (— wěřta daň —) wuplaczuje, dha je
 wopor, kiž řami řa řo a řa řwojich lubych pschijebeny,
 jenož tón pjenjes, kiž řo řa 5 lět placzi. — Tež
 móže kóždy „rořcžazu“ dividendu wuřwolicz, kiž je 1886
 řa najmóřřichich na 34 % a řa najřtarřichich na 115 %

postajena a hacž do 175 % rořcže, tak řo řo na řtary
 džen niz jenož ničo wjazy njeplaczi, ale tež hiřcže
 wyřoka renta dořtawa!“ —

„Schtóž pak dže s wěřtym lětom řwój kapital
 řbehnyč (— hdyž na wumjenř dže! —), ma mały
 pjenjeř pschipołozicž, tak řo řa 1000 marřow

25 lětny řa 65. lěto placzi	27	řmř.	10	řp.
30 = = 65. = =	31	= =	20	=
35 = = 65. = =	36	= =	60	=
40 = = 65. = =	44	= =	—	=
abó 25 = = 60. = =	29	= =	70	=
30 = = 60. = =	34	= =	80	=
35 = = 60. = =	42	= =	—	=
40 = = 60. = =	52	= =	70	=

řa pjecž lět pak „dividenda“ sařtupi, psches kotruž řo
 prámija s kóždym lětom pomiji a řknužnje řo wjazy
 placzič nima!“ —

„To řo mi řpodobu, řo hacž do řmjerce placzič
 njeje“, prajesche Rowarjeř Matej, „mi řo řda, řo je
 do twojeho towarřtwa sařtupicž kóždemu radzič, hdyž
 wy tajtu dividendu dawacze.“ —

„Haj, s dořwym řwědomjom móžu kóždemu radzič,
 k nam pschistupicž, dokelż mamy dženřa 67,600 řubzi
 s 503 millionami saweřczenych. Ma řromadženych
 pjenjes pak mamy řižo 132 millionow, s wjeřřa na
 ležomnořcže wupořczenych. Kóždy, kiž sa řtupi, je řobu-
 wobředžeř žleho samóženja a dořtawa řwój džel danje.“

„Za sařtupju“, wuruřy Rowarjeř Handrij; — „ja
 tež“, „ja tež“ pschikřowowachu druřy. —

„Tu macze pschistupne řisty, te mi wupjeljuene
 s pořtom pořcelcže; wscho drobniřche potom wobřtaram“,
 prajesche ř. Rowarjeř a pschistaji hiřcže: „Sařtup je darmo
 a řamo nařleho řekarja, wot kotrehož kóždeho pschepytacž
 dany, njetrijeba ničo řařlaczič, dokelż tón wot nař
 řwoje myto dořtawa.“ —

Sařtup kóždy s czařom, dha njedž řmjerč pschindže
 hdyž dže, wudowy a řyrotki maja tola potom wěřty
 pjenjes, kiž jim njesbože a nusu polóži! — 1. Tim. 5, 8.

Hdyž bē ř. Rowarjeř tutu řwoju rěč řkónčik, pschi-
 mařche pschedjenař, kiž bē bjes tym do řřtmy řtupit, řłowo
 a pschistaji tole:

Řubi pscheczeljo! Schtóž nařch czeřczeny řobuřrajau
 wam tudy radži, to wobředžbujcže řeřnje a wřnicže řebi
 to k wutrobje. Žiwjenje saweřczič, to je runje tak wjeře,
 řaž mudrje řutowacž. Haj! řhtóž je k tajřemu towarřtwu

pschistupik, tón je nufowany lutowacz. Pšchetóž wón ma w postajenym czaŕku kóžde lěto abo kóžde poł abo bėrtik lěta, po tym kaž ŕebi to wuczini, ŕwoju prámiju płacizę. Sdnyž to nječzini, ŕhubi ŕwoje prawo a ŕwój kapital. Lutowacz pak a ŕameho ŕo na stare lěta a tych ŕwojich na pad ŕmjercze ŕaŕtaracz, to kaže kóždemu ŕŕeŕečzijanŕka mudroŕeč. — Za pak džu jenož to jene pschisŕomnicę, ŕo ł. Pohoncę drje ŕa ŕwoje Gothaske žiwjenje-ŕawěŕečaze towarŕtŕwo rěči a to ŕame nam poruča, dofelž je wone to najŕarŕe a ŕ wěŕtoŕeču nanajŕeŕe ŕrjadowane. Ale tał wjele hač ja wěm, dha je w Němžach hiŕečze wjele druhič tajŕich towarŕtŕwow, kotrež ŕ tej ŕamej porjadnoŕeču a ŕwěrnnoŕeču ŕtutlujau. W Serbskich Nowinach ŕym njedawno čžitał, ŕo tež to Lipŕečanŕke, to rěka to, kotrež w Lipŕu wobŕteji a kotrehož agenturu w Budyŕŕinje ł. Wylem Mattheis na ŕhŕpitalŕkej haŕy ŕaŕtupuje, pod tymi ŕamymi wuměnjajemi kaž Gothaske žiwjenje ŕawěŕeču a ŕo tež wyŕe teho to w Stuttgarce wobŕtežaze dobru ŕhwalbu wužiwa. Nó nječ to je, kaž dže, pschemyŕečze ŕebi ŕwěru, ŕačtož čžinicę macze a ŕaŕtupče do kotrehož towarŕtŕwa džeče, jenož pschisŕupče ŕ čžasom; pschetož ŕačto wě ŕwój kórz, wón ŕnadž je bliŕto — a ŕačtož je psches mudru ŕlutniwoŕeč ŕwojich domjazych ŕaŕtaracz, tón móže ŕ wjekełym duchom jim dobru uóž pražicę!

ŕmótsjenje.

I.

ŕarŕki dom w S. leži na hórzy. Ze to stare twarjenje, ŕ žyhelemi kryte a ma hlinjane ŕečeny. Zeho wobydlet bē ŕchėdžiwny wobŕtarny knjeŕ. Wón hižo psches pjecz a ŕačtyrčecę lět temu ŕnjesej ŕluzjeŕe a na ŕabatny wotpocžinč čakalŕe. Žona a džečę bēchu jemu ŕemrēle, jeho najŕarŕe džuwa bē jenicęla pschi žiwjenju wotała a jemu hospodarŕtŕwo wjedzeŕe.

Wěŕe rjane nalēne ranje. Čženka roŕowa ŕurjawa bē po ŕemi wupŕeŕŕejena a njechalŕe ŕo psches pruhi ranisheho ŕlónčęla roŕhonicę dacę. Šchłórzny pschi ŕufawach ŕedžo ŕwoje ranishe ŕhěrluške hwiŕdachu a leŕny kapon na pót ŕahrodki ŕlečo ŕwojemu ŕtadleschku kókoŕow ŕwój ranischi poŕtrow ŕanjeŕe. ŕnjes ŕaracz pschi wotčžinjenym wóknje ŕwojeje hornjeje iŕtŕwy ŕtejo, ŕwoju wulkŕu tobaŕowu trubku w hubje džečę, ŕo nad rjanoŕeču ŕwěleho ranja wóŕŕewjeŕe. Wē ŕobota a wón ŕebi pschemyŕeŕe, ŕačto by jutje ŕwojeje lubej wóŕadže ŕrėdowacz. Pšched nim Woži dom ležeŕe, wobŕwėčeny wot jaŕneho ŕlónčęla, a wótoło njeho

pohrjebnishečo je ŕwojimi wŕchelatimi pomnikami a ŕŕižjemi, kotrež bēchu wot luboŕeče ŕawoŕtajenych na rowach ŕtajene. Tu pak bē tež rowowa hórka, haŕle njedawno naŕypana. Pšchi tej wuhlada wón hólza, kiž, na njej klecžo, ŕ hólčęlu wėnz na nju kladzeŕe. Do teje bēŕe ŕo psched nekotrymi njedzelemi wotblėdnjene čęto ŕhudeho muža pohrjebato, kotryž bē ŕwoju žonu a ŕji džečę ŕo ŕebi w wulkej ŕudobje ŕawoŕtajik. Wón bē čžab žiwjenja pilny džeŕaczar a ŕwěrnny ŕŕeŕečzijan byl a w najŕeŕeŕich lětach na ŕtu ŕhorosę wumrjel. Šačto pak nēł jeho najŕarŕe ŕyn pola nanoweho rowa dže, praŕeŕeŕe ŕo ŕaracz. Tu-tón ŕyn, kaž wjedzeŕe, w bliŕkim mēŕeče pschewywalŕe, ŕo by tam tyŕeŕeŕtŕwo nawnnył a bēŕe ŕo tam po nanowym pohrjebe ŕaŕo podacz. ŕnjes ŕaracz džeŕe teho dla, ŕwoju iŕtŕwu wopuŕečęiwŕe, na pohrjebnishečo, ŕo by ŕo wobhonjacz, ŕačto ma to ŕ tym hólčom na ŕebi.

Dobre ranje, Michale, praji wón, temu młodemu hólčej ruku ŕliczo; dobre ranje, ŕačto dha ty tu čžinič, kał dha ŕy tu ŕem pschisheč? Wlyŕladž ŕebi, ŕo by pola ŕwojeho miŕŕtra w mēŕeče, a nēł tebe tudy wóhľadam. Ach! luby knježe, wotmolwi Michal, ŕwoju čžapku ponižnje ŕejmajo, njewŕmicę mi ŕa ŕto; ja bēch ŕo nastajit waŕ wopytacz a nēŕačto ŕ wami porėczecę, wjedý pak džuych pola rowa naŕeheho lubeho nana čžichi wotčženach ŕpewacz a nēŕajki wėnz, kotryž je moja ŕotra pletka, na njón položicę. Dha budže te tak dobročęiwny a jeli ŕo tał wjele ŕhwile macze, poŕludhaječze na to, wo čžož džu waŕ proŕečę. Lubje radny, rjekny ŕaracz, kiž Michala jako ŕeŕneho a pőczęiwneho hólza ŕnajeshe. Póž ŕo mnu do mojeje ŕahrodki a wotewr mi twoju wutrobu; jeli nēkał móžno, džu tebi ŕ radny a ŕ pomozu ŕluzicę. Wónaj ŕo na kawku ŕynyschaj a Michal, kiž bē koŕŕe kaŕacz, ŕo by ŕo dom „čžęta, ŕ hłubokim hnučęom wutroby takle ŕapocęza rėčęčę. — Po tym, ŕo ŕmy lubeho nana pohrjebali, je wulka nuŕa do naŕeje ŕwójby ŕaczahnyla. Macz, kotrač, kaž je wam wėdomne, na ŕuchocęimu čžerpi, je nēł twjerdže ł leženju pschishe. Dokelž ja wo tym ŕhonicę, proŕchach mojeho miŕŕtra, ŕo by mi domolil domoj hič; pschetož ja čžujach to ŕa ŕwoju pschisłušęnoŕeč, maczerku wot- hľadacz, dofelž hewal niłoho nima, kiž by ŕo ŕa nju ŕtaracz. Moja ŕotra, ta dwanačę lět ŕtara Marfa, to njemóže dokonječ a ja makeho Pėtra, kiž hiŕečę lěto ŕtary njeje, dyrbi tola tež ŕtarane byč. Ze nekotre tolečki, kotrež je ŕebi nan ŕ wulkim tradanjom na- lutowacz a nam ŕawoŕtajik, ŕu ŕtowo wudate a pschetrjebane a na žadyn tydžeł wjazý njedobahnu. Za na to a tamne myŕladž, kał bych ŕebi nēŕačto warbonacz, njemóžach pak to wuŕlėdžicę, kał by ŕo to hodžiko. Wczera macz ŕ noweho bóle ŕŕhori. Za džeč po leŕarja. Duzy na puczu ni tón ŕudny powjeŕeč ŕdželi. Mój

so febi tajki knjes
twoje pšhistajenje na
dwe lécze abo na tsi
léta žada a tebi na
jene zyfe léto sdu do
prédta płaczi. To
drje móhlo tebi tež
trebne bycz, dofelž
wšchaf móže macž hi-
šcže hacž do našmy
žywa wořtačž. Luby
knježe, sawola na to
Michał, cziniče to, kaž
jo džeče. Za febi
jenož žadam, pola
šwojeje maczerje w jeje
šchorořci a hubjenořci
wořtačž a jej k po-
mozy stačž! Widžu,
praješče na to farať,
šo džeřch wšchitto druhe

šyno, praji wón, žadyn lékať po zylym šwécze nje-
móže twojej maczeri pomhacž. Šchtož cziničž móžemy,
je jeniczy to, so jej to styřsne czerpjenje položujemy.
Wón mi na to wšchelle pomozne wězy pomjenowa,
kotrež móhte jej derje cziničž. Ale, luby Božo, kať
dha by móžno bylo, to sa nju wobřtaracž. Žytnu nóz
šym febi pšchemyřliť, kať by šo to hodžilo wuwjeřčž.
Na pořledť je mi Bóh to šjewiť. Nařch luby knjes
duchowny samožitych ludži a burow w bliřkoczi a
dalokoczi šnaje, tať febi myřlach, a tón budže mi
wěřcže pomozny, so šo pola jeneho abo druheho tych
řamych pšchistaju. Na wasche řlowo řnadž tón nowy
knjes mi sdu na berti abo poť léta do přédta řaplaczi
a mi wotpuřcži, šo hiřcže řhwilu pola maczerje wo-
řtanu a ju wothladam. Wy tež, kiž mje řnajecže,
budžecže řa to řěcžecž, dofelž móžecže teho wěřty bycz,
šo temu nowemu knjeřej tajku dobrotu pšches řwěrnocž
a pilnocž wjele řrócz řarunam. Řnježe, luby knježe,
pomhacže mi, šo šo to řtanje! — A twoje tyřchěrřtvo
džeřch řkožicž? praeřeře šo tón řtary knjes. Ach!
njerěcžcže mi wo tym, wotmolwi Michaľ; bjeř tym šo
řo ř noweho řyřly ř jeho woczow lijaču. Wšchitto,
wšchitto džu cziničž, šo móht jenož řubowaneř maczeri
na jeje pořlednje dny žiwjenja někařke položenje pšchi-
hotowacž. A řnadž šo wona řařo wuřtrowi, wšchaf
pola Bóha žana wěž njemóžna njeje. — Mój šyno,
řjekny na to farať, ja šo ř wutrobu nad tym wjeřkelu,
řchtož řy febi pšchewřřať, a řhwalu Bóha řa to, šo
w tebi řyna a mlodeho cřłowjeka widžu, kiž je řchtwórtu
řainju niž jenož wuknyť, ale dže ju tež džeřcž a po
njeř cziničž. Ale hdy bych řunje po twojim řadanju
cziniť a tebi tajku řkuzbu pytať, dha móhlo šo řtačž,

na boť řtaicž a twoju džeřcžazu pšchřiřluřchnocž, kotraž
tebi na wutrobie leži, dopjelnicž. Teho dla džu
cziničž, kaž febi řadařch; wořtan tu ředžo a cžatař
na mnje, ja džu do mořeje řřtwy hieč a tebi řiřt
přpacž.

Ša poť hodžiny šo wróczo řarať Michaleř wulki
řařyglowaný řiřt pšchepoda. Šow mařch piřmo, řjekny
wón, ř tym dži do wřy B., kotraž řa řorami leži.
Tam šo woprařeře, hđže bur řaluřch bydli a podaj
jemu řiřt ř dobrym pořtrowjenjom wote mnje. Dži
dha něť, mój šyno, w Božim mjenje a luby Bóh
w njebjekach njech tebi řwoje řohnowanje da. Čzeřcže-
dořtwinemu řchědžiwjeř šo ř wutrobu podžakuju Michaľ
ř wjeřkelom k řwojeř maczeri domoj džeře. —

II.

Michał řwojeř maczeri ničzo prajiť njebē, šo dže
řo na léto jaťo wotrocžř pšchistajicž. Wona bē šo
hijo teho dla jara rořrudžika, šo bē jeje dla řwojeřo
miřchtra wopuřchčžiť a by wjele bóle řaťořcžika, hdy by
řhonila, řchto je febi něť pšchewřřať. Wřki dobreř
řkladnoczi džuřch je to řjewicž. Žako nařařtra rano
k pučžowanju hotowy k jeje řožu řtupi, k njeř jenož
řjekny: Luba maczerka, nařch knjes řarať mje ř tutym
řiřtom do B. řjele a jeli Bóh dže, dha nam to
k řbožu a k trowčteř wupanje. Dži w Božim mjenje,
praji wona, jemu řuku řlicžo, a wrócž šo řrowy řařo
dom. Teho najmlóbsři bratr hiřcže w řolebzy ležo
řpaře a řwojeř řotřje wón porucži, šo by jeho a řubru
maczerku pēnje wothladať.

To bē czeřki pučž, kotryž mēřeře Michaľ cziničž.
Řo doľach a po řorach šo wjeře řa hacž řunje bē

kraj rjany a płódny, niemóżejše ǫo tola młody hólz nad tym prawje swojelicz, dofelz starosc a srudoba wutrobu tykšesche. Zako do wšy B. pšchindze, jeho ludzo, pėnne swoblekani, setkaču, pšchetoz bešče nje dzela. Wón ǫo jich woprashowajše, hdze bur Halušč bydli, na czoj jemu prajachu, so jeho kublo nimale sto kroczelow daloko wote wšy leži a so se ǫwojimi ǫwojbnymi bórny pšchindze, dofelz kózbu nje dzelu te mšhi khodzi. Hdzyž bė dale schoł, wuhlada burški dom a bura ǫameho. Tón runje se ǫwojej zonu a s dzėczimi se ǫwojeho

dwora stupi. Bė to nahladny muž. Wšhitzy beču nje dzelny swoblekani a nješechu ǫwoje spėwarške knihi w rukomaj a sa nimi dzėšče šchėdziwy dzed, ǫo na kij sepjerajo. Na wšhitlich bė widzeč, jo beču ǫo na nutrne kemschenje hotowali. Michal pšchi puczju stejo wosta a w jenej ruzy ǫwoju czapku a w drugej list dzerzėsche. Zako bė burej a jeho ludzom pontiznje „pomhaj Bóh“ prajit, wšhitzy, wošebje dzėczy na njeho s pšcheczelnym wobliczjom hladachu. A jako jim zusy młodzenz rofestaja, so je wot fararja se S. póplany, jemu bur pšcheczelnje wotmolwi, hdzyž bė prjedn jemu podaty list do dybšata tyknył: ǫo kemschach dyrbišč wšhitko dalsche scho- nicz, bjes tym možešč do mojego doma hieč abo tež ǫobu te mšhi pšchincz, kaž chješč!

Michatej bė stykno wofoto wutrobny a wón zadasche ǫebi troščit a mēr, tak so rady ǫobu do Wožeho domu dzėšče. Teho ǫo njeje kał, pšchetoz rjane přėdowanje, kotrež tudy kšyšesche, jeho mózje wo- kšewjesche. S troščtom a s nowe kšoblošču wu- hotowanj wón sa buróm a jeho ǫwojbnymi po kemschach do jich wobydlenia dzėšče, hdzež jeho pšcheczelnje witachu. Wobjeduj pola naš, rjekny bur Halušč, a čakaj, hačz njejšym list s wotmolwenjom sa lubeho knjesa fararja sestajit. Na to wón do ǫwojeje sadneje stwiczi dzėšče. Burowa pał k Michatej praji: Dži a wobhlada j ǫebi naše hródzje a našču sahródu; hdzyž budze wobjed hotowy, cze wołacz dam. Dwaj pėknaj hólzaj pał ǫo k njemu pšchisamknyschtaj a jeho sa ruzy pšchimajo jemu wšcho wołaschtaj, rjane kruwy a jich młode czelatka,

šchwarne konje s jich sřebzami, tučnje ǫwinje s jich prošatami a wjedzeschtaj jeho po ǫadowej sahródu wofoto kaž tež tam, hdzež bešchtaj wonaj ǫama buni a hróch pšahowaloj a hdzež naliki s druhimi róziczkami našadzane stejaču. Po czašu pšchibėža dzwolta a wšhitkich k wobjedu wołajše. Michal bu najpšcheczel- nišcho nufowanj ǫobu jėšč a te dobre nje dzelste kusti jemu wubjernje ǫhodzachu.

Po wobjedze, hdzyž bė hospodar bldowe paczerje wuspėwał a czeledz bldo wupróšniła, praji Halušč:

Mój syno, ja tebe tu dleje sadzerzowacz njecham; wmi tutón list, kotryž bym pišal, a tutu móšchnicžu s pjenjesami a pšchepodaj wo boje twojemu knjejej fararjej. Za tebi to dowėrju, dofelz ǫebi myšlu, so by pėkny hólz; praj twoje maczeri wjele dobreho, so ǫo pšches mėru staracz a rudziej nješmė, pšchetoz tón je hiešče žiwny, kiz lilije na polach wo- dzewa a ptaczki pod njejšam se žiwu. A temu jemu burowy brėmjėscho ǫobu da, do kotreho bė wšchelatu zyrobu jako dał sa macz a dzėczy sawalika S wutrobny podžatowanjom Michal tutym dobročiwym ludzom božemje prajo ǫo na dompuč poda. Mėra potna bešče drje jeho dušča, hačz runje niz prawje wješela. Wón ǫo nadzjesche, so ǫebi jeho tučzi pobožni a pėkni ludzo jako wotrocžta pšchistaja a wo- prawdze, to by ǫo jemu naj- lepje lubilo. Pšchede wšhitkim pał ǫo jemu to lubjesche, so k pjenjesam pšchindze, s kotrymiž bė jemu skladnoscz a możnota sticžena, lubej khorej maczeri

položenje pšchihotowacz a kotru a maleho bratšita wob- staracz. Přėnje, sčtož cžinjėsche, jako bešče ǫo dom wróczit, bė to, so na faru dzėšče a tam list a pjenjes wotėda. Zako bė knjes duchowny list bura Halušča pšchecžital, ǫo jeho wobliczo ǫmėškotasche a po khwilu wón rjekny: Wono tak njeje, kaž by ǫebi žadał, ale wono je dobre; ja czi niczo dale prajicž njemožu, ale njebój ǫo a wėt mojim ǫłowam, so wšhitko derzej pónidze. Pšchi tym do móšchniczi pšchimajo Michatej něšcho pjenjes dari a k temu pšchistaji: Hdzyž je to wudate, dha pšchindz sažo te mni, twoje maczeri pał

wjedaj, śchtoż bym tebi prajik, a dyrbjata wona bóle
 pricz, dha powjes mi to. Michal njemózesche wu-
 macz, śchto ma to wschitko na febi, dzjesche pak spokoyny
 Bohu fo dzakujto dom.

III.

Nekotre mészazy bęchu fo minyle. Michalowa macz
 druhdy strowišča, druhdy sašo hubjeišča. Wjele
 wón bę fo ś fary k njej donjeſto. Naſyma fo
 zješche; dny buchu krotjšche. Symny wętr dujesche,
 pńórzy, baczony a ſchłowronczki fo na pucz do połob-
 ſchich krajiniw podachu. Ś maczerju fo po ſdaczu
 lepſchowafche — haj! po ſdaczu, pſchetoż lekac derje
 dzješche, ſchto ma to na febi. W tym czaſu rjany
 rſki woſycyſt pſchi durjad khezki ſaſta a bur Haluſch
 iſtwy ſtupi. Za dyrbjn fo ſam pſchewędecicz, kaſ
 wam tu dze, rjekny wón, pſchetoż ja dotho žanu
 wjeſeſz pſches knjes duchowneho doſtał njejſym. To
 wulke wjeſele ja ſhoru macz kaſ ja Michala,
 pojeho lubeho dobroczeła widzecz. Michale, praji
 on, mój kón njecha ſtejecz, jedz ty ſ nim do korczny,
 pſchechń jeho na pol hodziuki a daj jemu walcęſ
 ma, kotryż we woſycyſtu lezi. Rady Michal to wu-
 ſeže, ſchtoż jemu bur kaſaſche. Hanka, jeho ſotra,
 je ſwojim małym bratſikom něhdze do wſy ſchła a
 t bę bur Haluſch ſ thorej maczerju ſamlutki w domje.
 Wón dotho a wjele ſ njej ręcješche a to je dyrbjato
 imu wutrobu wulzy jara troſchtowacz a woſchewicz. —

Sa pol hodziwy wróczy fo Haluſch do korczny,
 dzęż Michal konjei runje wodu k piczu dawafche.
 Kój pachole, rjekny wón k njemu, moje dzęczy maja
 o tebi žadanie; ja bym to twojej maczeri prajik a wona
 mu niczo napschecziwo nima, fo fo ſo muu wjeleſch.
 Keli ſo maſch lóſcht, dha khwataj, fo fo domach ſwoble-
 ſch, ja ſapſchahnu a po tebe pſchijędu. Michal
 hjeſeleny dom bežeſche a ſwoju maczerku ſwjeſelenu
 amata, kaſ to dotho njebę byto. Doleż bę wona
 tym pſches jene, ſchtoż bur Haluſch febi žadaſche,
 dho njetraješche, fo bę fo ſwoje lepſche ſutnje ſwoblek.
 Pſchi tym bę macz ſ wutrobnej pſcheczelniwoſczu jemu
 ſchładowata a jako jej wón pſchi woſbalenju ruſu
 oſtęzi, jemu wona je kſylſami we woczomaj prajeſche:
 Nój byno, mi je fo dženſa pſches wopyt bura Haluſcha
 wulke wjeſele ſtało; dženſa bym ja naſhonika, kaſ luby
 bóh ani mje ani moje dzęczy w ſwojej dobrocziwoſczu
 pſchewędecicz noche. Duż dži a khwataj, pſchetoż ja
 wſch, fo burowy kón wonkach pſched khezju haruje a
 tejecz njecha. Michal by najradſcho tu woſtał, pſchetoż
 macz fo jemu ſdaſche thoriſcha a ſlabiſcha bycz, dyżli
 by prjedy, ale na jeje wabjenje wón tola dzješche a
 o ſ burom precz wjeleſche.

Wóſy po tym fo macz do kóža lehny a hdyż bę
 w hodziwa minyla, jejna thoroſcz a ſlaboſcz taſ múnje

pſchiberaſche, fo Hanka po lekaria bežeſche. Nój pſchindze
 a thora macz febi žadaſche, fo by tón mały bynt, tiż
 w kolebzy ſpaſche, fo k njej do kóža lehny, pſchi
 kotrymž Hanka ſ płaczom na kolenač ležeſche. Na to
 ſwjata cziſcina po iſtwe naſtawafche. Kthora bę do
 ſpanja ſapabnyta, jejny bynt jej k boku ſmęrom dręmaſche
 a Hanka ſama bę wuſnyta. Hižo kłónczko ſwoje ſwętkę
 pruhi do iſtwy ſejeleſche, jako mały hólz wotuczki a po
 maczeri wolaſche. Zejne wuchó pak jehó luboſny hłóſ nje-
 ſtyjšcheſche a jejnej wóczyy fo po nim njeróſhladowaſchej,
 pſchetoż wonej beſchtej fo ſandzelitej na węcžne. Hanka
 je ſwojeho ſpanja poſtoczi, fo by to dzęczo ſmęrowata
 a ſo by maczereny wotpoczink fo njeſtaſył. Za pak
 ležeſche w męrie, kotryż žadny ſemiki njemę wjaży
 ſtaſyęz njemóže. Śchto móže ſapſchijecz žakofczenje a
 płakanje woheje holzy, jako fo dohlada, fo je luba
 maczerka njeboha.

Michalej fo pola Haluſchęz iſtykaſche a doleż febi
 ſtajne poroki cziinjješche, fo bę thoru maczer wopuſchęził,
 dha proſchješche, fo móht ſaſo dom hieč. Rano ſahe
 tu wón ſaſo bę a hižo ſ daloka widžeſche naſtrožany
 wofna khezje wotczinjene, fo zyle wobłędnjeny do njeje
 ſaſtupujo ſawola: Hanka, ſchto macz cziini? Za pak
 jenoż ſ porſtom na ſmjertne kóžo poſajowafche a wiſchizy
 tſjo pſchi nim na kolena padžechu a horze kſylſy želenja
 pſcheliwachu.

Michal na faru khwataſche a wſcho wupowjeda, ſchtoż
 bę fo džen prjedy meło. Wón febi ſ nowa czeżki
 porok ſ teho cziinjješche, fo njebę domach woſtał a pſchi
 wotemręcžu ſwojeje lubowaneje maczerki pódla był.
 Tón ſchędziwy knjes pak jehó troſchtowafche prajo: So
 wy dzęczy wo ſwoju maczer želicze, to wam ſa ſto nje-
 bjeru; pſchetoż wona bę pobožna duſcha. Ale ſa jene
 Boha Wótža w njebjeſach khwalcze, wón je ju pſches
 wopyt Haluſcha na najrjenſcho troſchtował. Śchtoż je
 wón maczeri prajik, to ja wiſchitko wēm a wy jo poſdžiſcho
 ſhonicze.

Na tſeczzi džen bu macz pohrjebana. Bur Haluſch,
 kotremuž bę fo powjeſcz wo wumręcžu a pohrjebje
 data, bę na pſchewodjenje pſchijſchoł. Džęczy, praji
 wón, jako fo ſ pohrjebničęža wróczydhu, moje dzęczy,
 njeplacęze, ja bym waſchej maczeri ſlubił, fo bubu fo
 ſa waſ ſtaracz, a ja chzu kłowo dzeržecz. Ty, Michale,
 fo juſtje k twojemu miſchtrej do męſta wróczyſch, fo by
 tuſchęſtwo dale wuknył; tebe, moja Hanka, ſ twojim
 małym bratſikom ja k febi woſnu; ſraduječe wiſcho,
 ſchtoż waſche węzy tu naſtupa, knjes duchowny wam
 pſchi tym ſ dobrej radu poſtuzi.

Džen poſdžiſcho bę Michal ſaſo w męſeje pola
 ſwojeho miſchtra a dželafche tam pilnje w jehó tuſchęſkej
 iſtwe. Bur Haluſch bę jemu dobry kaſ nan kſynej a
 fo we wſchēm ſa njeho ſtarafche. Hdyż bę Michal
 wuwuknył, wuhotowa jehó dobrocziwy bur ſe wſchēm,

so móżesche do zusbj puczo-
wacz a ƚo wudofonjecz.
Ƣanka pať a jeje mały
bratšik bušktaj w Ƣalušch-
wym domje jako dżeseci
dżerzanej a ł wšchemu dobremu wotczehnjenej. — Šchtož
bė bur Ƣalušch jich maczeri na jejnym Ƣmjertnym łozu
prajit, to dżeczi nješhoničhu. —

IV.

Łeta bėchu ƚo hjes tym minyke, jako Michał, kiž
w zusbje pšchewywašche, wot bura Ƣalušcha list dosta,
w kotrymž tón pišasche: Pšhindž ł nam dom a to na
kwaš, kotryž budže twoja Ƣotra Ƣwjeczicz; wona smėje
na Ƣwojim wóškomadwazetym narodnym dnju Ƣwój
wėrowanski džen. Ƣalušch mjenujży, w kotrehož domje
bė Ƣana jako jehó džowka dżerzana a wotczehnjena
była, bė ju na pėkneho bura wo wšy wudał a jako
Ƣwėrny žentwar ju se wšchem potrebnym wuhotował.

Michał na tute pšcheczelnawe pšcheproschenje na po-
stajenym dnju pšhindže a wšchitzy jehó ł wjekełofczu
witachhu. Pšchetož po napohladže bė wón strowy a

řjany młodżenz a bė pėknje swoblekany. Tež
to bė dobre Ƣwėdčenje pėkneho Ƣadzerženja,
šo ł próšnej ruku njepšhindže, ale so móżesche
ƚo ł nekajškim samóženjom, kotrež bė Ƣebi na-
lutował, jako dušhny řjadny čłowjek wu-
pokafacz. Kał ƚo wón wjekełesche, hdyž Ƣwoju
Ƣotru wuhlada, kotraž kėzejesche jako řjana
róža, a kał jemu to derje činjesche, jako jehó
mały bratr jemu napšhecziwo škoczi, kiž bė
po czele a po dušhi w Ƣalušchcz domje pod
Ƣwėrny m wobkėdžbowanjom tutych dobrocziwych
čłowjekow jako pėkny hólz narostł a jemu
ł lutym swėkelenjom powjedasche, so jutry do
šhule póndže.

Jako bė kwaš nimo a Ƣana, ta nowa
hošposa, ƚo se Ƣwojim muzom na Ƣwoje kúbto
pšchekydłita, bydešche Michał pola njeje jako
hólcz. Njedzeli po kwašu bešche Ƣalušch se
Ƣwojej žonu a se Ƣwojimi dżeczimi ł młodymaj
mandželikimaj na wopytanje pšhišhoł. Woni
Ƣa wšchitzy Ƣa blido Ƣnyndhu a młoda hošposa
nanosy, šchtož mejesche, so by lubnych hošczow
po móžnošči wofšchwijała. Du wo tym a
druhym řeczane a Michał dyrbjesche powjedacz,
šchtož bė w zusbje widžit a našhoniť. Na-
pošledť pšhindže řecz tež na to, šchtož te tš
dżeczi najbóle hnujesche, na łhoroscz a Ƣmjerecz
lubowaneje maczerje a na wšchitko, šchtož bešche
ƚo tehdy stalo. Ƣana pšhi tym wjele Ƣylšow
pšcheliwašche a Michałej ƚo wutroba móžnje
horjesche w džakownym dopomujeczju na to,
šchtož bė Ƣalušch jim dobrego činili. Ja mam
nėšhto na wutrobje, prajesche wón ł Ƣalušchej,
a njemóžu ƚo dleje řdżerzcz, so njebych to
wureczal. Wy seže nam tešto lubosče a
dobrocziwosče wopokafali — praježe nam,

šchto je waš ł temu wabito. Šdyž je jedyn młodny,
dha jedyn na wšcho prawje kėdžbu nima. W zusbje
pať, hdyž Ƣym jow a tam puczował a pšchewywał, je
mi wjele krócz do myšlow pšhišchto, šchtož seže našchej
maczeri a nam, jeje dżeczom, činili. Ja ƚo wėcznje
teho rošřeczowanja dopomuju, kotrež seže ł maczerju
džen přjedy jeje Ƣmjerce meli. Šabyč to njemóžu,
kažki mėr a pokoj po tym luba łhora mejesche, so je
ł polnym dowėrenjem se žiwjenja wuczahnyč móhła.
Našch luby křjes duchowny je mi Ƣlubit, so junu
wšchitko šhoniž, a jako ƚo nėť tydžen ł zusbj wróczich,
bešche moje wotpohladanje, jehó wopytač a ƚo Ƣa tym
prašhecž. Ale ł mojej řudobje njemóžach ł nim řeczecz,
pšchetož wón je Ƣwój paštryški kiž štožit a wotpoczuje
mėrnje w rowje. Šeho Ƣmilna wutroba je Ƣastała bicž
a jehó ert je wonemit. Šeho dla ƚo nėťko na waš,
luby nano, pšchetož kaž Ƣwėrny nan seže ƚo po nami

horje braši, s próstwu wobrocjam, prajće nam, cžoho dla scje runje nam tšjom šyrotam, mi a mojej kotšje a mojemu bratškej, tajku lubošć a dobrotu wopokasali. Šizo dawno mējach myšle, wam pišacź a wo to prošycź, so byšćeje mi to wošjewili, njewjedźach pak, hacź budže wam to prawje. Nětk pak, hdyž šny tu w pscheczelnym towarštwje šhromadzeni, nětk, hdyž scje s nowa mojej lubej kotšje tajku wulku dobrotu a lubošć wo-

polasali, nětk waš, luby šloty nano, wutrobujće prošcu, powjedajće nam, šhto je waš hnuło, runje naš tšjoch tak šajtaracź, kaž scje to cžinili. Tu dyrbi tola nětajte wošebna wina bycź, to šebi wuręcjeć njedam.

Zako bė Michal to a wjele drugeho wuręczał, šhtož wo horzej dźakownošći šwědczěše, kotraž šo w jeho wutrobje horjěše, wotmolwi Haluš: Njeręcjećje wjele wot dźaka, kiž by mi škušćal, ale dźakujće šo najbóle lubemu Bohu w njebješach, kiž cžłowšće wutrobny wodži jako wodowe řeki. Pošluchajće šwilku na unje, ja cžzu wam wščitko wupowjedacź. Za bėch hišćeje lóšy a ložny smyšleny pachol, jako mējach nětajte wězy dla do wašćeje narodneje wšy hicź. Šdyž bėch wščitko po pišćikasně mojeho nana wobštaral, podach šo šako dom. Nunje na kónzu wšy mata kšěžka štejesče a hdyž pola njeje nimo dźěch, muž — bė to knjes kantor — s njeje wušćoči a šo na unje wobroczi prajo: Luby pišćezelko, štup wšćal tola na wokomił šobu nuts. Tu šo nusna kšēczeniza dźerzi, a my žaneho kšótra nimamy; tón, kiž bė pschepročeny, njeje pschišćol. Džęczo je tak šłabe, so šo bojumy, so rucze semrje. Šeho macź žalošći a šebi wutrobnje žada, so by přjedy wušćęcene było. Mi to prawje njebė; tola pak šobu

nuts džěch a buch kšótr kšoreho džěšća. Šnydom po šwjatej kšęczenizy šo wotšćalič. Ale pschi tym šym něšćto prawje njepraweho a hrošneho woběšćol. Šdyž buch sa tym prašćany, šćto šym, dha šym wopacnje mjeno prajil, kotrež bu do zyrkwinsćich knihow šapšane. Za šebi myšlach, so šym něšćto prawje mudreho šćinik a šo nad tym šwjěbelich. Pschetož ja widžach, so bė tu wulka kšudoba, a šo bojach, so móhlo džęczo, jeli žiwe wostanje, šo sa mnu prašćecź a so bych nusowany był, šo sa nje štaracź a jemu přjenješy a druge wězy daricź.

Žyła wěz bė mi s cžakom s myšłow pschišćla. Ženož hdyž bėch ženjeny a moje přenje džęczo dyrbjesče šwjatu kšęczenizu dostacź, šo šako na nju dopomnich. Těhdy cžujach, šćto to řeka, kšóšćicź. Š najšćubšćeje wutrobny šdychowach: O Wožo, daj, so bychu cži kšóšćja, kotrychž šym šebi sa moje džęczo wušwolil, dyrbjal ja abo moja žona wumrjeć, nanowe abo macžerne město pola njeho šastupili. Šdyž pak šo tak modlach, šo žahadlo pschěs moju dušcu drějšče, jako by mi šnutsćowny hšóš prajil: hšaj! ty šy junu šwjate šastojušćwo kšóšćjenja wotšwjěćil, teho dla šo tež twojemu džěšću tak pónidže, so jemu ničtó w duchu a wo prawdže kšótr njebudže. Pschi kšęcžišćach, hdyž šo wšćitzy šawjěbelichu, šedžach ja hacź do šmjercze wurubženy, pschetož mój hřěch mje w šwědomnju kašćše. Našajtra šo na pucź do wašćeje narodneje wšy podach, so bych šo wobhonjal, hacź je tamne džęczo žiwe abo morwe. Knjesej duchownemu šwoju winu wušćach a bu mi wot njeho přajene, so je džęczo hišćęcje pschi žiwjenju a žyle štrowe. Těhdy šćinich do polubjenje, so cžzu šo po nim horje bracź, jeli budže to nusne, a junu tu hrošnosć narunacź, kotraž bėch jako jeho kšótr woběšćol. Za widžu, so někal wušćobacze, šćto ma to na šebi. Ty, Michale, bėšće to džęczo, kotrenuž šym kšótr był. Ššćušćęcje dha nětk tež, šćto šym cžinil. Knjes duchowny mi wotradžěše a wobarašće, so na měšće, kaž to pschi přědku cžyach, k wam njeridžěch šo šwojeje šćóšće wušćacź a wam moju pomoz pošćicźicź. Wocžakřicze, tak mi wón radžěše, hacź wašća pomoz třebna njebudže, a potom wopokajće šo temu džěćuju jako šwěrnny kšótr. Njedž tón hólz pod Wožim šćšćitom rošće a hacź runje je kšudy, móhlo jemu tola nětko šććodžicź, hdyž na dobo šhoni, so ma bohateho kšótra. Šdyž budže wjěšći a jeho kšorowata macź wumrje, potom, Haluščo, dam wam k wjedženju, na kašće wašćnje móhli šo sa njeho štaracź. Nětk drje šapšćimnjecze, moje džěći, šćto je tón list na šebi mēł, kotryž ty, Michale, junu wot knjesa šararja ke mni pschinjěše a tón, kotryž šym ja jemu pišćal. Nětk drje sa tym pschindžęcje, šćto šym s wašćej macžerju kšótko přjedy jeje wotemrěća poręczał. Kač bė wona šćošććna a wjěšćela, jako jej pschěd Bohom wšćehowědomnym to polubjenje cžinjach, so cžzu po jeje šmjerczi niž jenož tebi, Michale, šwěrnny

kmótr bycz, ale so tež sa twoju kotru a sa twojeho mateho bratra kaž nan staracz.

Hana kwoje wobliczo w schórzuču kryjesche a Michalej kysly po lizomaj ronjachu.

Wot teho czaša sem, praji Galuschez nan, sym kmótsjenje jako swjatu kšesczijansku naležnosć wyšoko wazki. Dzešacz džeczom sym hač dotal kmótr byt a jeli so mi Bóh pomha, džu so ja wschitke kaž nan staracz, hdyž budže nusne, dla Desom Khrysta, mojejho šbóznika.

So tutych słowach wón Michalej a Hanje ruku škicjesche a jeju bratr so k njemu czišćesjesche jeho š džeczazym šmejtotanjom wokoščejo. Na to wón ipšchnje postany prajizy: Hana, nětk dowjedz naš do twojeje sáhrody. Tam woni we wješetej bješadze hromadže šedzachu, doniž so blónczko sa horami khowasche.

V.

Dwazeci lět po tym, šhtož je so prjedy powjedało, bě so w tutej wšy wjele pscheměniko. Stari a mlódzji běchu semrjeli a wschudžom nowe twarjenja štejadu. Wulki woheri bě tu byt a bohatym buram kaž kšudym kšezkarjam wulku šakodu nacžinili. Šerjedz wšy štejesche nowonatwarjeny hosčenz, kotremuž běchu w prjedawšich czašach korčzma rěkali, a pódla njeho bě šhwarna šahroda š blidami a kawkami, š kotrejež so rjany rošhlad poskicjesche. Tu jedyn džeri pschedzenať šedzesche, kiž hušto swojeho pschedžena dla do hornich wšow puczo-wasche. Šenjeni korčzmarika pschinješe, šhtož bě šebi wón šfať: kšleb, butru a twarozk a karanczk bruneho piva. Šuba žónka, praji pschedženať k njej, macže kufť kšwile, mi na jene praschenje wotmolwic? Wy wšecze, so ja hušto psches waschu wješ puczuju; duž sym tu wjele krocž šchědžiweho muzika wohladat, kiž kóždy ras psched durjemi druheje kšezje šedži. Wón je derje šwoblekany a ma mite wješeke wobliczo a tajke nekajke wofebite waschnje, so jeho sa prošerja džeržecz nje-móžu, ani sa tajkeho, kiž w gmejnje wokoło dže a dženska pola teho, jutše pola druheho wobjed dostanje. Praježe mi, wo to waš prošnu, šhto tón šchědžiw je a kať to pschindže, so so wón nětk tu a potom druhdže šadžerži.

Šuby Božičko, rjekny ta žona a šydže so na stólz pola blida, wy jenički nješče, kiž so sa tutym muzikom prascha. Šizo nekotremu je so jeho waschničko džiwne šedato a ja sym hušto wo tym rošprawu dacž dyrbaža. Za pať to lubjerad činju, pschetož to wutrobu hnuje, šhtož je tutón muž wuwjedť a kajtu lubosč wón wšudžom wužiwa. Šchoda jenož, so dyrbju wam to š krotka wupowjedacz, pschetož ja wjele kšwile nimam, nutška w kšhini wjele džela na mnje cžaka. Duž pošluhajeze! Šón stary muzik běšče něhdy bohaty bur a wobšedzesche dom a dwór, rolu a šfót, žonu a džeczi. Wón mějesche

šfí džeczi a wysche teho džezacz mótom, kotrymž bě kmótr byt. To je maťo, pschetož druhy bohaczi ludžo maju hušto šfíeczi a wjazy tajkich mótom, kaž je wam wědomne. Ale kmótsjenje běšče jemu wulzy wazna wěz; wón sa šwjatu pschisłuschnosć džeržesche, pschi tutych šwojich mótkach, jeli nusne, narowe a macžerne město šastupicz a so ja nič w kšesczijanskej lubosčzi staracz. Šola šchyrjuč wot tutych džezacz to třebne njebe, pschetož dwaj wobkhowaschtaj šwojich staršich a dwaj šabe wumrješchtaj. Šchěsz druhim by so hubjenje šchto, hdyž jim wón k radže a k pomozny byt njeby. Šeho šamóženje bě wulle a jeho šurife kubo a hospodarjenje tať požohowane, so by šebi pjenjehy na pjenjehy nahromadžicž móhł, hdy by š kmótsjenjom jo tať lohko wšat kaž druhy ludžo. Šzi wšchak, tať dolho hač šu staršchi žiwi, we wěštych czašach šwojim mótkam rjane wězy darja, hdyž pať štaj so nan a macž minyťoj, ani woczi ani wušchi ani žanu wutrobu wjazy sa nič nimaja. Šóh stareho Galuscha mile žohnowasche, so jemu na ničim njeprawowasche. Tu bu wón wo wóhnojowego nješboža potrejeheny a k temu šo wšchelake druge nješbože pschida. Ššes nekajki mór jemu jeho šfót padže; jeho šynaj a jeho džowka wumrjedču a tež jeho žona pschindže na mary. Wón šamlutki tu na šwecze w šwojich wyšokich lětach pschi žiwjenju wošta. Šehdy wón šwoje šbytkne šamóženje šes šwojich mótom a jich džeczi rošdželi a š tym je šebi wjele šubych džeczi dohł, kotrež jemu nan rěkaju. Škóždy čže jeho pschi šebi měcz a jeho wohladacz, a wšchitzy, kofšiz maju šo jako bratšja a kotry bjes šobu lubo, bychu šo š lubosče k nanej šforo do šwady a njejednoty šapletli, hdyž njeby šchědžiwu muž na pošledku wucžinili, so čže po rjedže pola kóždeho wěšty cžap bydlicž. Tať je to šizo wjele lět, so šo jedyn měšaz tu, druhi šabo tam šadžerzi a wschudžom jemu wot wutrobneje džakownosče wabjeni jeho starobu porjenšchicž pyťaju. Šohleječe, rjekny korčzmarika a postany, so by do kšhini kšwatała, tam widžicze, so tšchěrski mišchtr Michal se šwojej kotru teho lubeho nana k šebi dom wjedžetať, pschetož tymaj je so wón jako najlubošnišchi pomoznik w jeju mlódych lětach wopokasať. To šu hiščeje džeczi! —

To pať tež je nan a kšesczijan, kotremuž wšcha cžesč šluscha, pschitaj pschedženať. — Šo puczu pschedženať š myšlow nješchindže, šhtož bě tu widžat a šlyšchak, a we nim šo pschedewšacže wobtwjerdži: To džu do protyki štaćicž, so bychu šebi to našchi lubi Šerbjo jako dobry pschitkad šluzicž dali a po tym čžinili. Pschetož nekotryžkuli njewě, šhto ma kmótsjenje na šebi, a so to njebošaha, nekajki pjenježny dar do kmótsjazehe šfista šapoložicž a šawjasacz, ale so čže k temu tež lubosč pschindata bycz. —

Teho dla wy, kofšiz šče jako šwědkojo šwjateho šaframenta kšchženizy pscheproscheni, nješapomnicze to,

ſchtoż ſo wam kôzdy ras pola dupy pſchিপowjeda: Lubi kmitſja, ſo ſ kſcheczjjanſteje luboſcze wo tuto dzęczo pſched Bohom ſtarajo, chyzli wy jo niz jenoż knjeſej ſchryſtuſkej ſ waſchim dobroproſchenjom pſchinjeſcz, ſo by jo do ſwojeho huadneho a ſbôzneho kraleſtwa pſchijal, ale teſz wjele je nad wami, ſo by ſo w boha-bojoſczi, pôczęziwoſczi a w napominanju k temu knjeſej wotczahnyło a ſo na naſchu drohu wëru natwarilo. Wopomniêce to ſwëru a cziñcze po tym!

Roſhlad w ſwëcze.

Gdyż chzemy ſo w ſwëcze roſhladowacz, dha ſo nam ſluſcha najprjôdzy do nëmſkeho kſhëzorſtwa ſtupicz. Tuto jako môzna ſtraż krjedz Europy ſteji a nad tym waduje, ſo by ſkoty mër woſtał. W Barlinje w rukomaj kſhëzora a jeha kanzlerja wjeczha Wiſmarka w nëtcziſchim czaſu wulka môz leſzi a wot njeju ſrjadowanie wſchitkich ſwëtnych naleſznocſzow wotwiſuje. Do Barlina teho dla je wiſchëch kônzow Europy wotpôſtanzu pſchitkhdzaja, ſo bychu ſ kſhëzorem a ſ Wiſmarkom radu ſtkadowali. Do Barlina ſu woczi wſchitkich krajow a ludow wobroczene. Teſz my ſo najprjedy tam podajamy!

Wulka hnada je ſo kſhëzorej Wylemej wot Boha doſtała. Wón ſteji na proſy ſwojeho dzewjeczdzekateho lëta a wuſiwa dobru czerſtwoſcz ducha a ſtrowoſcz czeła.

64 lët ſtary bu wón ſ kralom w Pruskej, 74 lët ſtarcemu bu jemu kſhëzorſta króna na hłomu ſtajena. Woboje wyſoke ſaſtojniſtwo je ſ wulkej mudroſczi a ſwërnocſczu ſaſtupik. A teſz nëll hiſchcze wón je wſchëj wuſtojnoſcju ſwoju kralowſtu a kſhëzorſku ſluſzbu ſaſtara. Gdyż wyſkozy knjeſa a druſy ludzo do tajkich lët ſtupja, w kotrychž wón ſteji, dha ſu ſ wjeczha nuſowani, ſtaroſcze a ſlaboſcze dla ſo k mërej ſhynucz a ſebi wotpoczink pôpſchecz. Laboremus, to rêka dzëłajmy — to nam pſchitkhuſcha, jemu ſtary romſki kſhëzor praji — a po tym teſz kſhëzor Wylem cziñi. Wón ruzy do kłina niepôſozi, ale rano ſahe ſ kôza ſtanje a ſam ſa ſo nuſne naleſznocſze kraja a kſhëzorſtwa ſarjaduje abo je ſwojimi pomoznikami jich dla wuradzuje a je roſrëczuje. Woſhebje jemu wôjſto

a wojerſke wëzy naleſza a jich dla ſo wón žaneje prózy njeboji. Dofelž jemu wyſokich lët dla wotpuſchczene njeje, na konju jëchacz, dha ſo do woſa ſhynje a k ma-nôvram podawa, hdžëž runje ſu, pał w bliſkoſczi Barlina abo kaſ lëtka daloko wot tam pola Straſburga w Elſaſu. Jeho lëtarjo jemu tajke wobdzëlenje na ſprôznuwych puczowanjach ſakaſacz ſpytuja, ale wón ſo njeda wotdžeržecz. Jako mjeſche ſo loni pomnik Wylema I. w Barlinje poſhwjeczicz, dha jemu radzachu, ſo by, dofelž bë dlëſchi czaſ khorowaty był a kſhëtro hroſne wjedro naſtało, domach woſtał abo ſo k naj-mjenſchemu do ſanknjeneho woſa ſhynyl. Wón pał wotmolwi: Tak dotho hač môže pruſki kral ſtejecz, njeſmë pſchi tajkej ſwjedženſtej ſtkadnoſczi we woſu ſedžecz; a jeſi wumru, dha w mojej ſluſzbie wumru. K temu pał wón to druhe njefakombzi, ſchtož kſchëſczijanej pſchitkhuſcha, njemuzy to: oremus, t. r. ſpëwajmy a modlmy ſo. Jako duchowniſtwo dwôrſkeje zyrkwoje jemu k nowemu lëtu ſbože piſchëjeſche, rjekny wón: Mój njebohi bratr je prajik: Ja a mój dom chzemy temu knjeſej ſluſzicz; pſchi tym teſz ja woſtamu. A pſchi druhej tajkej ſtkadnoſczi wón praji: Bohu ſamemu budž czeſcz, a Jeſuſ ſchryſtuſ budž naſch pomoznik, to dyrbi moje wërywuſnacze woſtač jich do mojeje ſmjerçze. Derje ludej, kotrehož kralojo ſu pobožni a fromni! — Dzewjeczamôſkômbžëſacz lët ſtary je tutón kſhëzor — to

je hnada — a ſtaroſcz njeje mała, kotruž jemu jeha wyſoke powołanje pſchihotuje. Pſchetôž jeha prózowanju wo ſbože kraja a kſhëzorſtwa ſo wot wſchëla-kich ſtronow ſte njepſcheczëlſke mozy napschëcziwôſtaja. Rohko to niſhdy njeje w njemërných žolmadž czaſa kôdž tał wjeſcz, ſo ſo njekafy. Wón pał na dobreho pomoznika, ſwojeho kanzlerja Wiſmarka, kiž w żeleſnej ruzy prawidlo džerži a ſo pſchëſ niečo molicz njeda w tym, ſo by mër woſtał. Haj! teho môžemy ſo derje nadžieč, ſo, tał dotho hač kſhëzor Wylem žiwjenje wobkhowa, lohžy žana wôjna nje-naſtanje. Jemu, temu ſchëdžiwemu knjeſej, ſo wëcze njecha hiſchcze junkrôcz ſwoje wôjſto do bitwow pſchëwodžecz a Wiſmark nima myſle, koſcze ſwojich pomorſkich woſakow, kaſ je prajik, na njekafje loſhe waſchnje do ſtrachotow ſmjerçze

Kſhëzor Wylem a jeha potomniſz.

domjęsz. Tęho dla daj Bóg woběmaj hišćje dołhe žiwjenje, so by dołho měr woštał! To je wěcze wschitlich wutrobne pschěcze.

Ŕhězora pak je Bóg kaž po czele tak po duschi a tež w druhim nastupanju bohacze pozohnował. Najše sbože a wješele wón tola w swojej swójbje wužiwa. — Zako nan móže so wješeliciz na strowosczi a na skutkowanju swojeho syna, krónprynza Wjedridha. Tęho džeci so tęho runja we wschitlich shtulach jako pětne sadzerža. Tuteho najstarschi syn prynz Wylem wschudzom dobru khwalbu wužiwa. Wón je ženjeny se schleswig-holsteinskej prynzeshynu, kotraž so jako pschistojna a ponizna hospoša wulzy jara khwali. Za je hižo tjišč synow porodžiła, tak so je khězor niz jenož džed, ale tež wulki džed. — Wschitzy pak, khězor a jęho zyła swójba, su němškemu kaž tež nashemu šerbskemu ludej jako dobry wošebny pschitkad, po kotrymž dyrbjeli tež my swoje domjaze žiwjenje wješć we wschćj pōzcziwošćzi a pobožnosćzi Bohu k czešćzi a šebi šamym k šbožu! —

Wschudzom so tajke sbože w kralowskich hrodach njenamafa. Njemōžecze so dopomnicz, sčto je so šandžene šwjatki w Bajerskej podalo? Tam bę w lęcze 1864 młody prynz Ludwik II., wōšomnacze lęť stary, na kralowski trōn stupil. Wōn so pschēs wošebnu rjanosć czeła wušnamjenješę a tęho runja najrjenjšę dary ducha wobšedžęšę, so bajerski lud najwjetšę nadžije na njęho štajęšę. Pschi přędku wscho derje džęšę. Ale ša něotre lęta so jęho duch šacźmi. Wōn so do blislich horow na swoje rjante hrody poda a jara porędko w hłownym męšcze Mnichowje pschębywasę. W swojej šamotnosćzi wōn na wschelake džiwne myšle pschindže. S cžłowjekami žane towarštwonjedzeržęšę, ale tu a tam na wyšofich horach nowe hrody natwaricz a je s najkrafnitšej pschu wuhotomacž da, jenicžzy šebi k wjęšelu, nikomu k wužitkej. S swoje zyke šamōženje wōn na to wazi a k temu dołh, 7 millionow wulki, nacźini. Wobnjo we ložu ležęšę, w nozy pak so po jstwach swojich hrodow rosthodžowaję abo s wošom abo se šanjemi w lęšach swojich horow wokoto jęšdžęšę. Wo naležnosćje swojeho kraja pak so mało staraję a jich sřjadowanje swojim ministram pschewostaji. Čzi bęhu hižo dawno pschęšwedčeni, so tutōn duchakšory knjes dlęje s kralom bycz njemōže, a jako dołžnizy wustupowachu a swoje pjenjęšy žadachu, bu wobšamknjene, jemu namęštnika štajicž, kiž by ša njęho kralowske šastojnstwo wjedł.

Zako bu jemu to šewjene a wustojny lękar k jęho wobšedžowanju pschibowaty, wōn jedyn džęň — bę te šwjatki pschēd wječzorom — do jęšora pola swojeho hroda s mjenom Berg štoczi, so by so tepil. Lękarja pak, kotryž bę so tam přjedy s nim na ławku šyni a hdyž widžęšę, so so kral nahle do wody ponuri. ša nim štoczi, so by jęho wuczahnył a wumohł, wōn šobu do hłubiny storže, tak so wobaj šrudny kōnz wšaschtaj. Šaj, to bę wopravdže šrudny kōnz, kotryž je tutōn bajerski kral wšak! We wošebnej krafnosćzi je swoje žiwjenje wjedł a jenož na swoikownu pschu myšlil, ale w swojej duchownej hubjenosćzi ani prošćk wjęšela s tęho męł njeje. Ženjeny wōn njebę — a po tajkim by šebi jęho jenicžki bratr Ota po ninkralowštu krōnu na hłown štajicž męł. Ale bohuzel tež tutōn prynz, nęť 38 lęť stary, je wot swojewe młodosćje šem na duchu khory a šlabych myšlow, so s kralom bycz njemōže. A tola je wōn kral, s najmjenjša to mjeno wjedže. Na nękajkim kralowštim hrodžitřbrjedž bajerskich horow je wōn žiwý, se wschćj kralowskej pschu wobštarany — ale kralowac: a naležnosćje kraja a luda šastupicž njemōže. Po tajkim šu po krajnej wustawje jęho wuj, prynza Quitpolda, nanowešę bratra, ša jęho namęštnika postajili, kiž w mjenje krala Oty I. roškasuje a mjeno prynz-regent wjedže. Tōn šda so doštōjny a knježenja wustojny knjes bycz, pschetož hdyž je njedawno po kraju wokoto pucžowak, je jęho lud wschudzom s šubosćju powital a jemu wulke pocžęšćowanja wopokasał. Šlaj! žiwjenje a šmjercž krala Ludwika II. kaž tež khorosć a hubjenosć krala Oty I., kotraž so šahojicž njeda — to wschitko naš wuči, so niz jenož w hętach a khęžach khudyh ludži, ale tež w hrodach wyšofich a bohatyh nusa so huša!

Prynz-regent, kaž w Bajerskej, je tež w Braunschweigškej postajeny. W lęcze 1885 wōjwoda tęho kraja Wylem nježenjeny wumrje. Na jęho męšto by jęho wuj, šyn nęhdusčęho hanoverskęho krala, wōjwoda s Cumberland, štipicž męł. Dolež pak tōn lōšćt nima, šo khězorej podčžijuncž a němše khězorstwo pschipōnacž, wjele bóle šebi žada, so by so jemu kralowšta krōna hanoverskęho kraja, kotryž bę Pruska w lęcze 1866 nufowana šebi pschšamknycž, špožćila, — dha niczo wyshe njewošta, hačž jęho wot nashlędnistwa šemręteho wōjwodý wušamknycž. Po tajkim bu prynz Albrecht s Pruskeje ša braunschweigškeho regenta postajeny. Žyly kraj je s tym jara špokojom, pschetož to je mudry a

Pruski prynz Wylem a jęho mandželisa.

wustojny knjes, kiž je sebi hižo dawno psches swoje dobre skutkowanje lubosć a dowěrjenje luda dobył.

We Württembergskej je kral Rhorla pschezo jenak Rhorowaty, so dyrbi we wukraju, wošebje w Stalskej a to s wjestscha w hymje pscheyowacz. W Sakskej pak so nasch kral Albert dobreje strowosće swjefela. Wón je wulki lubowar hoitwy a kóžde leto nashmu do Awstrijскеj kaž tež do Pruskeje sapuczuje, so by so tam na hoitwach wobdzelik, kotrez khezoraj wotdzerzujetaj. We Württembergskej kaž tež w Sakskej stej pak loni pomnjenja hódnaž kwafaj bytoj. Tam je mjenujzy kralowy nasljednik a herba kralowskeho tróna, prynuž Wylem, a tudy Marja Josefa, dzowka prynuža Turja, sbožownu zeitwu czinila. Psches to pak je we wobemaj kralowskimaj swójbomaj wulke swjefelenje nastalo.

Schtož pak lud nastupa, dha wschaf so njemóže wjele powjedacz, schtož by nam k wjefelu služilo. W němstkim khezorstwie je wjele hadrowanja a njespokojnosće. To drje je werno, ale s zyła dyrbinu so tola do teho czaša Bohu dzakowacz, so žane wulke a hrosne sbežki kaž druhdže njesku wudyri! Wdy trjebamy jenož do Belgiskeje a Franzowskeje pohladacz, kał su tam loni anarchistoj a sozjalistoj wustupili, hrody a fabriki sapalili a wupuscžili; kał su so czryjody dzitwjeho luda w Londonje po hašach waleli, kheže a klamy wurubili a mernych wobydlerjow czwilowali. Woprawdže, hdyž jedyn na to spomni, dha dyrbi wobzarowacz, kał stóscž, saklepjenosć a blud ludži k njeprawdosći sawjedže.

Wschudžom pak w smutkownym westy njeměr bjes ludžimi swoje hrosne plody pokasuje. W Awstrijскеj te wschelake narody bjes sobu wojnu wjednu. Němzy chzedža swoje stare knještvo wobkhowacz, Čzechoj a Madžarjoj sebi rune prawa zadaju a nihdže žana jednota njeje. Khezor drje s němstkim khezorstwom dobrn swjast mēra sdzerži a s nim na to džela, so njeby wonka bjes ludami žana pschekora nastala. Ale bjes ludom je tał wjele twjerdych hłowow, kotrez pschezo schczuwaja a schczowkaja, so je luta hara w kraju. Dynamitarjoj a anarchistoj bjes sobu stu radu skladuja, kaž be njebawno pschecž, so su na tym byli, žyke wulke město Win do njesboža storcžicž a na wjele

blakach na dobo s dynamitom wscho do grunta powalicž. Šbože je, so so tałke kniczomne pomyslenja, prjedy hacž so wuwjedu, na swetko sezahnu. Pschetož niečo njeje tał kałodnje sapleczene, so móhlo so psched woczomaj wšchnosće potajicž. —

W Franzowskej — nó, to wericže — pola tu-teho wot natury njemerneho luda tola žadyn žredk dobreho mēra pytačž njetrjebamy. Franzowsojoj su swojeho prjedawšeho präšidentu, knjesa Jules Greby, s nowa na sydom let jako hłowu republiki wuswolili. To móže sebi tuton knjes derje lubicž dacž. Pschetož wón ma lepšče žiwjenje dylsi nekajki khezor abo kral w druhim europiskim kraju. Žemu so wyšoka mēda dostanje, so móže sebi wschitko dobre popschecž, wón wjele dželacz a so wulzy jara staracz njetrjeba. Žeho ministroj wschitku zafosčž na swoje ramjenja bjeru a hacž runje cži druhdy wotlecža, dha so na jich město rucže nowi namašaju. W tu khwilu tež w Franzowskej konjerwatibni a radikalni pscheczliwo sebi wojuja. Posledni su po wulkim prózowanju dokonželi, so su orleanžy a napoleonžy prynužoj, kotrychž so boja, so móhli kralowski abo khezorski regiment s nowa žažozicž, kraj wopuscžili. W Tonkingu, Anamje a Madagaškarje so jim njeradži swojich njespcheczelow pschewinycz a smerowacz. A hdy bychu so nehžje s druhimi sjenocžicž móhli a dosčž pjenjes meli, dha bychu tola s nami najradšcho wojnu žapoczeli. Pschetož woni njesastanu naš hanicz a na naš swaricz. Wulka je žyła tnych, kotřiz sabycz njemóža, so su psched pjatnacže letami žurowe puři dostali, a czerja haru, jako bychu naš jurtse sezracž chžyli. Wječicž, haj wječicž so dyrbinu! ruja woni pschi kóždej skladnosćiči kaž njemdre sweržata. Džiw to njeje, dokelž žyke do stareho póhanštwa sapanu, pschetož kšcheczijanštvo je jim šhubjene! Pomhaj Bóh jim, my so jich njebožimy a jim pomhacz njemóžemy, hdyž sebi jamu wuruja, do kotrežž dyrbja so žami ponuricž! —

Hdy by sebi schto myškil, so w Žendželskej mēr knježi, tón by so molik. Do teho czaša be tam Gladstone přeni pohoncž, kiž wós krajnych naležnosčow wjesesche, chžu prajicž, wón be pschedšyda ministerštwa.

Kajerski kral Wt. I.

Kajerski prynuž-regent Luity old.

Wón je dzívna dúška, kiž ma wubjerny dar reczní-
woszcze a pola nísteho luda wjele płaczi. Hdyž na
šwójim stole w Londonje nješedzi, dha šo na šwoje
wulke kubto podawa a tam w šwojich holach s móznej
šekeru šhtomy pušhčja kaž najnižšhi džetaczer.
Na to šo wón šašo do parlamenta w Lon-
donje wróczy a mózne recze džerzi ša
ludowu šwobodu. Wošebje je šebi wón
to do hlówy stajit, irlandški lud s dotho-
letneje czíšhčenizy wumóz a jemu k westemu
pravu pomhacz. Wón pak je se šwojeje
karu do hlubokeho blóta šajel a po nowych
wólbach šwoje ministerstwo štožic dyrbjal,
dokelž je šo wjetšhina luda ja konserva-
tivnu stronu wuprajila. Šhto ta uelk
šaplecze, šo by šo Irlandška špokojita, to
ničto njewě. To pak je weste, šo budže to czeški kruč
džela, wšhítkim žadanjam tuteho kraja doščežinicz,
w kotrymž mordowanje a špjecenje jenak wulke woštanj.
Kaž w šnutešwonym Žendželsteje
luta hara, šbezł a njemer hješ
džetaczerjemi wuštuwuje, tak tež maja
tam dla šwonkownych naležnoszczow
šwoju lubu nufu. Pšhetož Egíptow-
steje dla, kotruz pšhčez hjšhčje wob-
šadženu džerza, dže jim Franžowša
na šhiju a w šadnej Indísteje šu šo
woni do birmaškeho kraja czíšhčeli,
kotryž jim šwojeho bohatašwa dla
do woczow kašafše, ale wobydlerjo
šebi to njechadža lubicz dacž a šo
šylnje a lešnje wobaraja. Wny ničzo pšhčezivo temu
meki njebychmy, hdy bychu woni nehđe prawe pufi do-
stali, šo bychu šo šwojeje hordosčeze trochu woštajili. —

Pšhedženak pyta po žytym
šwěcže kraj, w kotrymž by
mēr móht wunamakacz. Po-
darmo! Wón šo do Ital-
škeje wobroczi, ale hlaj, tež
tam šu šbezlarjo a anarchíštojo,
kotiž ministram hlówubolenje
nahotuja. Abo dyrbjala luba
Šhpaníška Eden bycz, hđez
šo hodži w khlódku palimow
mēr wuziwacz? Bóh šwar-
muj! Kral Alfons XII. je
wumrjel a jeho šawoštajena
mandželška Maríja ša šwo-
jeho najuáóšhčeho šzeptar w rukomaj džerzi. Ale hdyš
a hdyš šami wojazy pod nawjedowanjom šwojich gene-
ralow nekážku revoluziju wumjedu a republiku šažozicz
špytaju. Šmerom tam ani kralojo ani ministrojo špacž
njemóža, dokelž njewjedza, hdy wošen w kraju wudyri.

Kaž dha pak, hdyž šo w nawjecžornej Europje takše
czemne mróčeze po njebu waleja, šnadž w narańškej,
w Turkowškej a Ruškej, rjane šlónčžo šwěczy?
Tež tudy wšhítko njeje, kaž by bycz dyrbjalo. Ruški
kžezor Alexander III. je drje hjšhčje živy,
hacž runje je wjele kročž w šrachoszczach
šmjerceze pobyl, kotrez šu jemu nihilíštojo
nahotowali. Tež wón ma myšle, kaž šo
šda, s Němzami a Awstrijú šwajš mēra
šdžerzcz. Lubi franžowšy republikanarjo
drje šebi wšhítku móznu próžu dawaju,
jeho na šwój bol šwinycz, šo by wón
Němzow wot praweje strony nadpanyl,
hdy bychu woni wot leweje šo na nich
dali. Do teho czaša šo jim to njeje po-
radžilo! Žeho minister šwonkownych nalež-

Gladstone.

noszczow, kñjes Giers, ma šwoju lubu nufu s tutymi
nowymi pšhčezelami, kosiž šo kaž drapa na Rušowštu
šlehnycz špytują. Tež w druhim nastupanju ma wón
czeške šrejnišhčžo. Lud a to tón
bóle wuczenny a wyšoki šebi žada,
šo by Ruška te mjenshe kraje, kotrez
šo balkanšte njenuja, wobšadžila a
šo bliže k Konstantinoplej czíšhčžala
a šterje lepej pokmēšaz do blóta
šteptala. To pak lohzy njendže,
dokelž šebi to druge europíste móžnar-
štwá njebychu lubicz dake.

Mata bitwicžka.

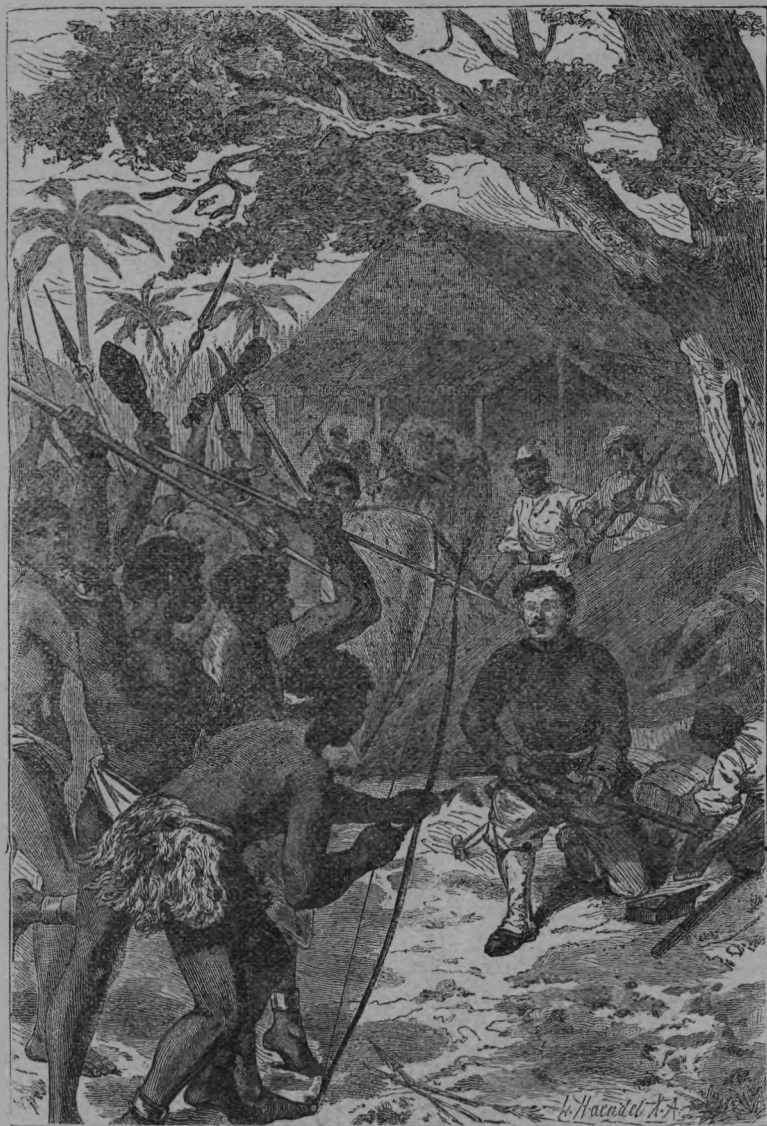
Dobru škladnoscz k temu weste
podeńdženja w Bolharškej po-
škežachu. Ruška je prjedy k temu
pomhala, šo bu tuta Bolharška s turkowškeje mozy
wumóžena a je šebi westu šamostatnoscz dobyta. Tež
bu jim Alexander Battenbergški, němški prynž s Šešen-
škeje, wuj ruškeho kžezora, ša
wjercha a wodžerza daty. Tola tón
njechafše šo we wšhčeh šhtuakach
šwojemu móžnemu wujej podczíšhnycz,
ale na šwoju ruku westu politiku
czereješče. Rumelíštu wón ša
šo doby, se Šerbíju pak šo
do njejednoty a šwady ša-
plecže, a hdyž be wójuu
s njeje dobył, czínješče, jako
njeby jemu ničto wjazž ros-
kašowacz meł. Rušow wón
po móžnosczí s Bolharškeje
wupokasowafše a to jemu cži žava ša što
wšachu. Žebyu džei šo cži, kosiž
bechu w kraju woštali, s pomožu
nekotrych druhich šbezlarjow na
njeho daču, jeho jateho wotwjedzechu
a s kraja wuhnaču. To šo ruškemu
kžezorej derje lubješče, šo be
wjerch Alexander šwój

Zwjerdzíšna Tirnowa.

kraj wopušćezik, ale to jemu lubo njebe, so lud na to s mozu wustupowašće a teho wuhnateho, kotrehož lubowasće, sažo k febi wołasće. Wjetř Alexander drje sažo pišćinǰe, ale so by na wěčne božemje prajit. Pšched jeho wotěndženjom pak so tjo mužojo wustwolichu, kotřiz bychu krajne naležnosće tak dołho fastupili, hač so njeje nowy wjetř wustwolit. Ezi su wólby sapó-klanžow po krajnej wustawje wupišali a w tych dnjach je so Šobranje — t. r. sebranje, šhromadzerje (botharški landtag) — w Tirnowje, twjerdzisnje hrjedz kraja lezazej, šhromadziko. Ruski khezor je jara hnewny, so je so to stalo, a wšhelata pšchelora w Botharškej netko knjezi. Wóh wě, šhto s teho budze. Měr tam tola žadny njeje!

Hdyž pak w Europje lud k měrej pšćinǰ njemóže, dha drje tola we wukwalenej Amerizy wšcho derje steji. Wóh swarnuj! Tež tam je hara. Žana wójna s nětajkim swontownym nje pšćezelom drje so tam njewjedze. Ale smutka hrjedz teho wulkeho kraja a w jeho wulkich městach šti anarchištojo a dynamitarjo swoje nje pšćezelske myšle wuwjedu. Do tuteje Ameriki su našči merni ratarjo a burja

Pucjowar Wikmann w Afrizy wot čorunh stonžowanu.

wuczahnyli, ale tež wšhelazy drusy hrosnje smyšleni lubzo, kotrymž so tudy w Europje wjazy njelubjesće, dofelz bē jim tu polizajstwo a šud wobidny. Amerika je kraj šiwobody, prajachu woni, tam móžemy czinicz ščtož dzemy, tam nam na porstny njeklepaju. Potom tam jozialištojo wšhelaki ropot wuwjedzechu. Woni

dželaczerjow ertnje a pišnje nasčezuwachu, so febi ezi wjetřu mšbu žabachu a wjazy dželacz njechachu. Tež so tam na to položichu, dynamitowe bomby nahotowacz a pišči šbezłach, kotrež buchu sapleczene, na lud a polizajšćich mužow njetacz, so tych wjele stow wo žiwjenje

pšćinǰe a wulke sapušćenje nastawasće. To pak so Amerikannarjam tola pwezawostudzić. Tutym šbezšarjam, rubjeznitam a prošnosćodzerjam njemejachu myšle w šwojim kraju knjeistwo pšchewostajicz. Teho dla buchu najhórschi s nich popanjeni a po krajnych šakonjach k šmjercozi abo k jaštwu wotšudzeni. Bjes nimi pak je wěsty Mošt, nehdy knihinjasar w Šafškej a netk pišar najbóle hrosnych nowinow — muž, kiz žanu wěru do Boha nima a kaž džiwje swerjo luty šty jed na wšcho wuplawa, ščtož porjadnosć, lubosć a pócziwosć refa — šwojeho bješbóžneho štukowanja dla šhonicz dyrbjal, ščto je amerikanška šiwoboda. Wón be pišal, so žadny hreč njeje bohatty mordowacz, a předował, so dyrbi so wójna wjesć pšćeziwu žyrłwi, pšćeziwu šwětnej wuwjowjezi a pšćeziwu wšćitkim, kotřiz uelšćto maju; mesta a wšy dyrbja so sa-

palicz a wupušćezicz. Tutón wrotny čłowjek bn wot šuda jenož k jenoletnemu jaštwu wotšudzeny; šudnik, hdyž jemu to šjewi, šjawnje wobzarowasće, so šakonje njewotpušćeza, tajkeho bješbóžneho njebolaka, kiz je čłowjestwu k hanibje, wobwěšnyč! — Wdy se wšćeho teho widzicze, so amerikanške šakonje jara wótre nješbu,

so pač so nikomu radžić njemóže, so by tam wuczahnył, hdyž ma žadanje, mērne a pokojne žiwjenje wješč.

Dha moje dla podajmy so do Afriki! Tam so němste kolonije šaložaja: w Kamerunje, w krajinach wo-koło rěki Kongo, w bliskoczi Zanzibara a ščtó wě hđže druždže. Ale — ale — lubi čžitarjo! Tež tam wšcho njeje, so móhčo so někomu po tutej zušbe a puščzinje lošchtowadž. Esu-li jow pola naš běli póhanjo, kotšž mēr skaja, tam su czorni, kotšž žane šmiljenje nješnaja. Sow pola naš mašč wušchnoščje, kotrež tebe šakituja, tam pač w kóždej holi nekajki kral bydli, kž žebi s tym wješele czini, šwojich šlužobnikow na tebe pó-šlacž, so bychu tebe popanyli a twoje bęte čęto šwarili a wopjekli. Ně, ně, wšchudžom njemer a we wščitich krajach hrosna hara! Wostan doma w twojej wšy a hoń sa tym mērom, kotryž wušchšchi je dužli wšchitkń człowški rošom a kotryž tebi šwēt dacž njemóže!

Wulka robota, male twarožki.

Kajtu prózu ma wucžer natožić, so bychu džęci w šhuli licžić nawulke, to je knjes šadant šhonit. Wón so junu Pišarjež Handrija praščješhe, so by jeho jene a jene hromadje licžić wucžit: Hdyž mašč na jemu nohu ščtrympu wobutu a na to žebi tu druhu wobujesč, kač wjele ščtrympow mašč wobutyč? Handrij na to wotmolwi: Sa ženje žane ščtrympy nimam! Knjes

wucžer so na to s praščenjom na teho šameho hólž. wobroczi: Hdyž ma twój nan jene šwinjo w šhlewje a žebi k temu hiščęže jene kupi, kač wjele šwini ma potom? Handrij pač wotmolwi: Wny ženje žane šwinje njeformimy. Knjes wucžer ščerpliwosč nješhubi, ale dale ręczi: Praj mi, hdyž mašč jenu ječžku a twoja wowka tebi k Woženju džęščju jemu druhu wobradži, kač wjele mašč potom ječžkow? Handrij so šmējo rjekny: Moja wowka mi ženje nicžo a tež žanu ječžku njedari. Knjes wucžer nješastanje so dale praščęč: Praj mi, hdyž mašč jene jabłuko, a twoja mačž tebi hiščęže jene da, kač wjele jich potom mašč? Handrij pač na to koło wočoło so rošhadujo praji: Jabłuka, knjes wucžerjo, našhe jabłuka šu jara kišale; hdyž žane jem, mam w žiwocze ręšanje; ja wo žane jabłuka njerodžu. Knjes wucžer so pšęs to wšchitko njeda wottraščięž a woprašča so k pošlenjemu: Handrijo, hdyž ty praščęškemu hólžej jedyn kručž khlęba darisč a wón ma hižo jedyn kručž w šaku, kač wjele kručžow potom tón hólž ma? To so malemu Handrijej jara šmęščne šesda, pšętož wón špęšnje wotmolwi: Mój kručž khlęba a moju pomastu ja šam šjem!

Wbohi Gustel

plakajo škorži: Karo, luby Karo, kač derje so ty mašč; ty so njetrebašč mucz, njetrebašč žebi wlošy čęšaci a tež njetrebašč do šhule khdžić!

Šermušhe 1887.

28. augusta: Wóšporška. — 11. septembra: Šodžiška. — 2. oktobra: Worsčęžanska, Bęlcžanska. — 9. oktobra: Wudęstęžanska. — 16. oktobra: Wuješdžanska, Palowška. — 23. oktobra: Šuščęžanska, Nješęwa-čjidška. — 30. oktobra: Šrodžiščęžanska, Šetlicžanska, Šotęčžanska, Šošacžanska. — 6. novembra: Wariška, Wučęžanska, Šučimjanska, Maleščanska, Mačo-Wudyščinska, Męšęčęžanska, Šorščiška. — 13. novembra: Šlufščanska, Winačakška, Šatečęžanska.